

Osavuosisikatsaus 30.6.2023

Katja Mäkelä

21.8.2023

Loimaan kaupunki
PL 9, 32201 Loimaa
Ylistaronkatu 36, 32200 Loimaa
Puh. 02 76 110
loimaa.fi
etunimi.sukunimi@loimaa.fi

Käsittely

Johtoryhmä 22.08.2023

Kaupunginhallitus 04.09.2023

Kaupunginvaltuusto 02.10.2023

Sisälllys

1. Yleiskatsaus	4
1.1. Yleinen taloudellinen tilanne.....	4
1.2. Väestö, työllisyys ja rakentaminen.....	7
1.3. Loimaan kaupungin taloudellinen tilanne.....	9
1.4. Vuoden 2023 talousarvion oikeellisuus.....	13
1.5. Henkilöstö.....	14
2. Käyttötalouden ja toiminnan toteutuminen	16
2.1. Kaupunginvaltuusto.....	16
2.2. Tarkastuslautakunta	16
2.3. Vaalilautakunta.....	17
2.4. Vaikuttajatoimielimet.....	17
2.5. Poikkeusolot	17
2.6. Kaupunginhallitus	18
2.6.1. Konsernijohto	18
2.6.2. Elinvoima	25
2.7. Sivistyslautakunta.....	33
2.7.1. Varhaiskasvatus	33
2.7.2. Perusopetus ja keskiasteen koulutus	39
2.7.3. Sivistyspalvelujen hallinto	47
2.7.4. Vapaa-aikapalvelut	47
2.8. Elinympäristölautakunta	59
2.8.1. Tekniikka ja ympäristö-toimialan hallinto	60
2.8.2. Rakennus- ja ympäristövalvonta	60
2.8.3. Tilapalvelut	61
2.8.4. Kunnallistekniikka.....	61
2.8.5. Ruoka- ja siivouspalvelut	62
2.8.6. Mittaus- ja paikkatietopalvelut	62
2.9. Investoinnit.....	70
2.10. Loimaan Vesiliikelaitos	72
3. Tuloslaskelma, kaupunki ja vesiliikelaitos	77
4. Rahoitus	78
5. Konsernitavoitteet	81
5.1.1. Loimaan Kaukolämpö Oy	82
5.1.2. Hulmin Huolto Oy	83
5.1.3. Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asunnot	84

5.1.4.	Alastaro-Koti	86
5.1.5.	Kehitys Oy Kurittula	87
5.1.6.	Kiinteistö Oy Telkantie.....	87

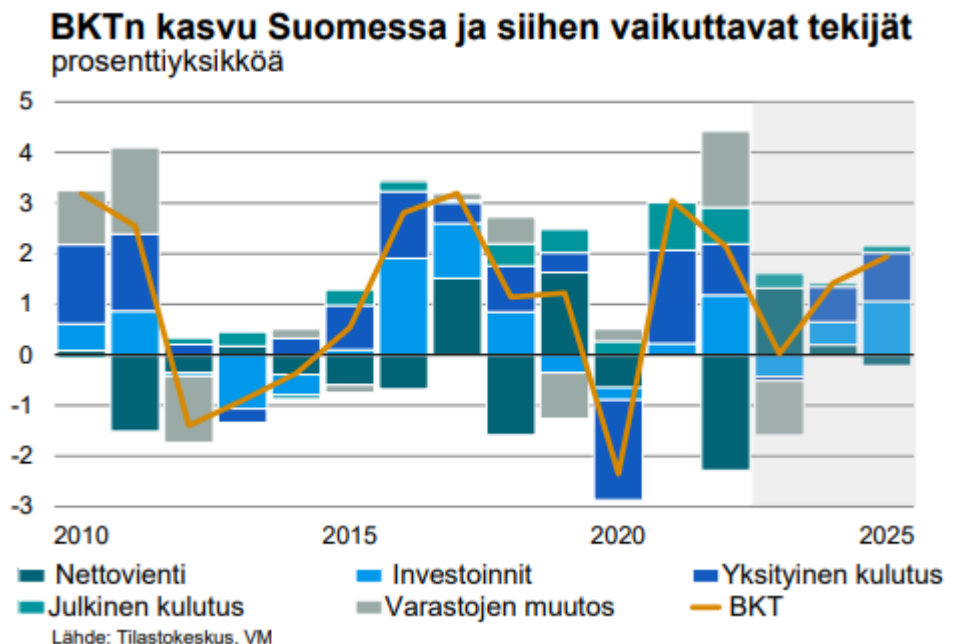
1. Yleiskatsaus

1.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomessa tuotannon lievä lasku pysähtyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Talouden tilannekuva on kuitenkin kaksijakoinen niin Suomessa kuin maailmalla. Palvelut ovat vahvassa kasvussa, työllisyystilanne edelleen kohenee ja palkat nousevat. Toisaalta teollisuuden tilanne on selvästi heikompi ja korkojen nousu on saanut rakentamisen syvään laskuun. Suomen bruttokansantuote (BKT) ei kasvakaan tänä vuonna, vaan pysyy viime vuoden tasolla.

Kysynnän odotetaan kuitenkin piristyvän loppuvuonna, kun hintojen nousu hidastuu, korkojen nousu pysähtyy ja kotitalouksien tulot kasvavat aiempaa nopeammin. Lisäksi tuotannollisten investointien näkymät ovat poikkeuksellisen valoisat, sillä vihreään siirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on Suomeen ennätysmäärin. Tuotannon kasvu nopeutuukin ja vuonna 2024 BKT kasvaa 1,4 prosenttia ja 1,9 prosenttia vuonna 2025.

Mycös euroalueen kasvu on pysähtynyt. Erityisesti Saksan talous on ollut ongelmissa. Sen sijaan kasvu on edelleen vahvaa Etelä-Euroopan maissa, jotka ovat hyötyneet turismin paluusta ja joissa kysyntää ovat lisänneet sekä kansalliset energiakriisiin liittyvät tuet että EU-tuet. Yhdysvalloissa talous on pysynyt kasvussa, vaikka vauhti onkin hidastunut. Kiinan avautuminen koronarajoituksista sujui odotettua nopeammin ja paremmin, mutta Kiinan kasvu ei ole palautumassa aiempaan vauhtiin.

Inflaation hidastuminen ja palkankorotukset lisäävät kotitalouksien ostovoimaa

Kuluttajahintojen nousu on selvästi hidastunut kevään aikana, kun energian hinta on laskenut. Hintojen hidastuminen on kuitenkin ollut hieman odotuksia hitaampaa. Yllättävää on ollut ennen muuta tavaroiden hintojen nousun jatkuminen, vaikka raaka-aineiden ja kuljetusten hinnat ovat tulleet selvästi alas. Inflaation hidastuminen kuitenkin jatkuu, mikä on omiaan kohentamaan

kotitalouksien ostovoimaa. Joissain maissa voittojen osuus hintojen noususta on kasvanut keskimääräistä suuremmaksi, mutta Suomessa näin ei näyttäisi olevan.

Kotitalouksien ostovoimaa tukee myös palkkojen ja etuuskien totuttua nopeampi nousu erityisesti tänä vuonna. Sopimuskorotusten lisäksi palkkoja nostaa työpaikan vaihtajien keskimääräistä suuremmat palkankorotukset. Ostovoiman paranemisen myötä yksityinen kulutus kääntyy kasvuun ensi vuonna.

Työllisyys on jatkanut kasvua alkuvuoden ja sekä työllisyys- että osallistumisaste ovat ennätyskorkeat. Tuotannon kasvun pysähtyminen tulee kuitenkin näkymään työllisyyden lievänä laskuna vuoden lopulla. Työllisyyden lasku jää vähäiseksi ja työllisyys kasvaa uudelleen jo ensi vuonna. Vuoteen 2025 mennessä 15-64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,6 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 6,6 prosenttiin päätyen alemmalle vuositasolle kuin kertaakaan sitten 1990-luvun alun. Avoimia työpaikkoja on edelleen varsin paljon, vaikka niiden määrä onkin vähentynyt huipusta.

Rakentaminen vähenee selvästi, mutta vihreän siirtymän investoinnit tuovat kasvua

Investoinneissa on suuria riskejä sekä alas että ylöspäin. Asuntoluottojen korkojen nopea nousu on hyydyttänyt asuntomarkkinat, ja rakennusyhtiöt eivät ole saaneet asuntoja kaupaksi samaan tahtiin kuin niitä on valmistunut. Uusien kohteiden aloitukset ovatkin alkuvuonna vähentyneet noin neljänneksellä vuoden takaiseen verrattuna.

Uusien asuntojen rakentaminen tulee vähenemään reippaasti sekä tänä että ensi vuonna. Rakentamista pitää kuitenkin yllä korjausrakentaminen ja muu kuin asuinrakentaminen. Lisäksi asuntomarkkinoiden pysähdystila tulee luultavasti jäämään lyhytaikaiseksi. Kunhan hinnat ovat sopeutuneet nousseeseen korkotasoon asuntokauppakin piristyy. Lisäksi ennätysmäinen maahanmuutto lisää asuntojen kysyntää.

Asuinrakentamisen ennakoitua suurempi lasku on kuitenkin mahdollista, erityisesti jos hintojen ja korkojen nousu jatkuu ennakoitua pidempään. Lisäksi rakentamisen kuoppaa syventäisi rakennus- ja kiinteistöyhtiöiden ajautuminen taloudellisiin ongelmiin.

Investointien positiiviset riskit tulevat vihreän siirtymän investoinneista. Suomeen on suunnitteilla erittäin merkittävä määrä tuulivoimainvestointeja ja sen tuottamaa halpaa ja puhdasta energiaa hyödyntäviä tuotantolaitosinvestointeja, esimerkiksi vedyn ja teräksen tuotantoon. Suunnitelmien yhteismäärä on jopa 90 mrd. euroa. Suurin osa näistä investoinneista tuskin toteutuu, mutta suunnitelmien määrä on moninkertainen normaaliin tilanteeseen verrattuna.

Vientiä kasvattaa hintakilpailukyvyn pysyminen kohtuullisen hyvänä. Venäjän markkinoiden sulkeutuminen on jättänyt kuitenkin pitkäaikaisen jäljen erityisesti palveluiden vientiin, jossa näkyy matkailun väheneminen Suomeen.

Ulkomaankaupan nettokontribuutio on reilusti positiivinen tänä vuonna, mutta pienenee sen jälkeen, kun myös tuonin kasvu nopeutuu kulutuksen ja investointien kasvun myötä.

Julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehityksen arvioiminen edellyttää tuekseen kokonaistalouden keskipitkän aikavälin kehityksen arvioimista. Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotannon arvioidaan kasvavan maltillisesti. Vuonna 2026 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan noin 1,7 prosenttia ja vuonna 2027 kasvun arvioidaan olevan noin 1,3 prosenttia. Kuluttajahintojen kasvun arvioidaan

tasaantuvan keskipitkällä aikavälillä. Vuosina 2026 ja 2027 kuluttajahintojen muutoksen arvioidaan olevan 2 prosenttia vuodessa.

Julkinen talous jatkaa alijäämäisenä

Julkinen talous vahvistui vuosina 2021 ja 2022, mutta vahvistuminen jää väliaikaiseksi. Talous ei kasva vuonna 2023, inflaatio kasvattaa julkisia menoja ja korkojen nousun pysähtymisestä huolimatta velanhoitokustannukset kasvavat edelleen lähivuosina. Lisäksi monet päätösperäiset toimet heikentävät julkista taloutta. Näistä merkittävimpiä ovat Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumistoimet sekä jo aiemmin päätetyt puolustushankinnat. Kaiken tämän seurauksena julkisen talouden rahoitusasema alkaa heikentyä.

Julkisyhteisöjen alijäämä on vuonna 2023 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ja kasvaa siitä kolmeen prosenttiin vuonna 2025. Alasektoreista suurinta alijäämää tekee valtionhallinto, jonka alijäämä on vuonna 2023 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Myös hyvinvointialueet aloittavat toimintansa lievästi alijäämäisinä, eikä alijäämä ole oikenemassa ennustejakson aikana. Kuntahallinto on kuluvana vuonna lähellä tasapainoa ja ylipäätään alijäämän odotetaan pysyvän maltillisena koko ennustejakson ajan. Sosiaaliturvarahastot ovat tuleviin eläkkeisiin varautumisen takia ylijäämäisiä.

Julkinen velkasuhde kasvaa läpi ennustejakson. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen sekä edelleen kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin. Korkojen nousun hiipuminen kuitenkin hälventää velanhoitokustannuksiin liittyvää epävarmuutta.

VM taloudellinen katsaus kesä 2023, 15.6.2023

1.2. Väestö, työllisyys ja rakentaminen

Vuoden 2022 alussa Loimaalla oli 15 406 asukasta. Kuluvan vuoden aikana tammi-kesäkuussa väestön määrä on ennakkotietojen mukaan lisääntynyt 67 asukkaalla.

Loimaan seutukunnassa väestön määrä on lisääntynyt vastaavana ajankohtana 37 asukkaalla.

Taulukko 1. Väestömuutosten ennakkotietoja

	01/2023	06/2023	Muutos	Muutos %
Aura	3 969	3 942	-27	-0,7 %
Koski TI	2 226	2 233	7	0,3 %
Loimaa	15 406	15 473	67	0,4 %
Marttila	1 979	1 959	-20	-1,0 %
Oripää	1 319	1 319	0	0,0 %
Pöytyä	8 160	8 170	10	0,1 %
Yhteensä	33 059	33 096	37	0,1 %

Lähde: Tilastokeskus

		Syntyneet	Kuolleet	Väestönlisäys	Tulomuutto	Lähtömuutto	Maahanmuutto	Väestönlisäys	Väkiluku
Loimaa	2023Q1*	19	66	-47	122	123	85	35	15430
	2023Q2*	24	51	-27	153	135	51	40	15473

Lähde: Tilastokeskus

*ennakkotietoja Q1 – 1.1.-31.3.2023 sekä Q2 – 1.4.-30.6.2023

Taulukko 2. Työllisyyden kehitys

Vuosi	Työvoiman määrä	Työttömyysaste
	06/2023	6 626
12/2022	6 664	8,20 %
12/2021	6 768	8,90 %
12/2020	6 832	11,00 %
12/2019	6 996	7,90 %

Lähde: ELY keskus Varsinais-Suomi

Taulukko 3. Loimaan kaupungin alle 25-vuotiaiden nuorten työllisyystilanne ja työmarkkinatuen kuntaosuus

Työllistämistoimien seurantaraportti 2023													
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	K.A
Työttömät työnhakijat	579	566	510	471	485	535							524
Avoimet työpaikat Loimaa	208	237	231	186	138	106							184
Kela-lista	163	166	169	155	153	158							161
...Joista 1000 päivää työttömänä olleet	87	86	91	80	80	87							85
Toimenpiteiden piirissä työttömiä													
Sakkomaksu,€	75 910,53	72 995,05	81723,94	65229,93	72055,06	68532,44							72 741,16
Nuorisotyöttömyyden kehitys (alle 25.v,yht)													
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	K.A
alle 20 v	11	9	10	8	8	17							11
alle 20-25v	65	58	54	45	49	69							57
yhteensä	76	67	64	53	57	86							67

Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteuma kesäkuun loppuun mennessä oli 436 445 euroa.

Taulukko 4: Myönnetyt rakennusluvut 1.1.-30.6.

	1-62022	1-62023
Myönnetyt rakennusluvut, lukumäärä	23	29
<i>Uudet rakennukset, kpl</i>	15	21
<i>Lisärakentaminen, kpl</i>	8	8
<i>Kerrosala yhteensä m2</i>	4 613	5 512

Lähde: Loimaan kaupungin rakennusvalvonta

1.3. Loimaan kaupungin taloudellinen tilanne

(kaupunki + vesi)

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poikkeama €	Ennuste 2023
Toimintatuotot	18 208 095	8 758 297	9 700 079	700 000	10 400 079	6 126 535	59 %	-4 273 544	-10 400 079
Myyntituotot	7 604 159	3 883 630	4 702 074	120 000	4 822 074	2 436 264	51 %	-2 385 810	-4 702 074
Maksutuotot	5 748 486	2 799 402	1 246 300	-190 000	1 056 300	468 042	44 %	-588 258	-1 246 300
Tuet ja avustukset	3 040 895	1 274 789	996 221	70 000	1 066 221	1 474 163	138 %	407 942	-996 221
Muut toimintatuotot	1 814 555	800 477	2 755 484	700 000	3 455 484	1 748 067	51 %	-1 707 417	-3 455 484
Toimintakulut	-121 537 284	-61 623 027	-44 871 713	-1 133 090	-46 004 803	-23 831 870	52 %	22 172 933	-46 004 803
Henkilöstökulut	-48 684 739	-24 555 068	-24 292 662	-753 090	-25 045 752	-12 695 764	51 %	12 349 988	-25 045 752
Palvelujen ostot	-57 367 313	-29 472 421	-11 287 391	-200 000	-11 487 391	-6 371 167	55 %	5 116 224	-11 487 391
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 062 031	-3 826 325	-5 516 224	0	-5 516 224	-2 995 970	54 %	2 520 254	-5 516 224
Avustukset	-4 622 800	-2 401 434	-2 248 122	0	-2 248 122	-924 340	41 %	1 323 782	-2 248 122
Muut toimintakulut	-2 800 401	-1 367 778	-1 527 314	-180 000	-1 707 314	-844 629	49 %	862 685	-1 707 314
Toimintakate	-103 329 188	-52 864 730	-35 171 634	-433 090	-35 604 724	-17 705 334	50 %	17 899 390	-35 604 724
Verotulot	60 576 870	32 360 717	32 400 000	650 000	33 050 000	18 853 434	57 %	-14 196 566	33 050 000
Valtionosuudet	48 710 148	24 128 844	10 175 000	0	10 175 000	5 094 851	50 %	-5 080 149	10 175 000
Rahoitustuotot ja -kulut	191 856	164 460	-57 500	-315 000	-372 500	-22 004	6 %	350 496	-372 500
Vuosikate	6 149 685	3 789 292	7 345 866	-98 090	7 247 776	6 220 946	86 %	-1 026 830	7 247 776
Poistot ja arvonalentumiset	-4 359 226	-2 072 528	-4 065 800	0	-4 065 800	-2 099 073	52 %	1 966 727	-4 065 800
Satunnaiset erät	0	-443 956	0	0	0	0	0 %	0	0
Tilikauden tulos	1 790 459	1 272 808	3 280 066	-98 090	3 181 976	4 121 873	130 %	939 897	3 181 976
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	53 713	26 857	57 900	0	57 900	25 875	45 %	-32 025	57 900
Varausten lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0	0	0	0 %	0	0
Rahastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0	0	0	0 %	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 844 172	1 299 664	3 337 966	-98 090	3 239 876	4 147 747	128 %	907 871	3 239 876

*Valtiokonttorille annettu puolivuosiennuste 15.8.2023 mennessä yllä olevilla taulukon luvuilla.

(Näitä ei huomioituna Valtiokonttorille annetuissa ennusteluvuissa)

Sivistyksen taulukoissa ennuste

tuotot +51 200 €

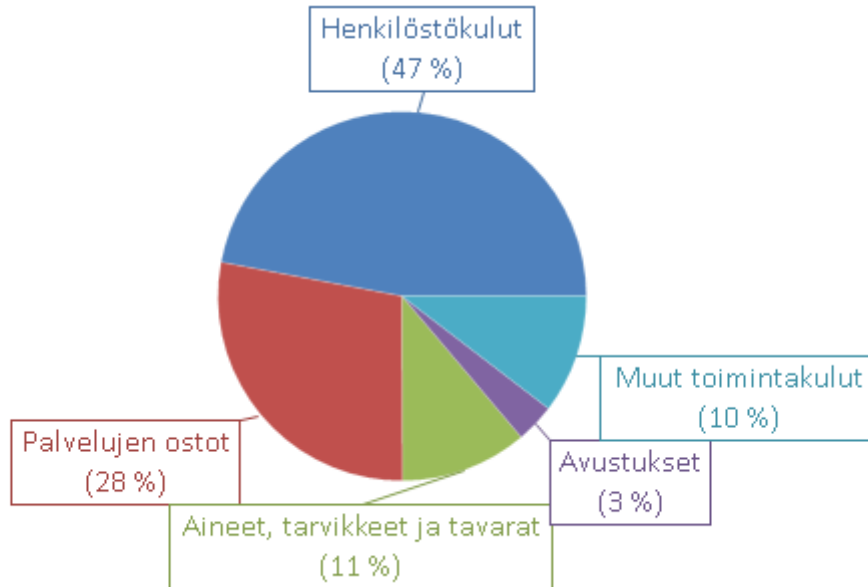
Kulut + 155 182 €

Tekninen taulukoissa ennuste

tuotot -58 300 €

Kulut + 375 152 €

Toimintakulut – kulurakenne - ulkoinen

Tuloslaskelma

Toimintatuotot olivat kesäkuun loppuun mennessä 6,1 milj. euroa ja toteuma-prosentti 59 %. Tuotoissa huomioitavaa oli Varhan maksamat sote kiinteistöjen vuokratuotot sekä sivistyspalvelualan tuet ja avustukset. Hankeavustukset olivat kirjattuna alkuvuoteen, vaikka kohdistuivat osaltaan vasta vuodelle 2024.

Toimintakulut kesäkuun loppuun mennessä olivat 23,8 milj. euroa ja toteumaprosentti 52 %. Kuluissa huomioitavaa on palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat. Molemmissa kulut ylittivät talousarvion nähden.

Toimintakate ilmoittaa kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli -17,7 milj. euroa ja toteumaprosentti 50 %.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyk-siin. Vuosikate oli kesäkuun lopussa 6,2 milj. euroa. Talousarviossa koko vuoden vuosikatteenä oli arvioitu 7,2 milj. euroa.

Loimaan kaupungin, sis. vesiliikelaitos tulos kuuden kuukauden osalta oli 4,1 milj. euroa. Hyvän verotulokertymän ansiosta tulos oli parempi kuin talousarviossa oli arvioitu. Tammikuussa maksettiin v. 2022 joulukuun verotuloja sekä sote-uudistuksesta johtuvia jako-osuuksia pienennettiin vasta helmikuun alusta lähtien.

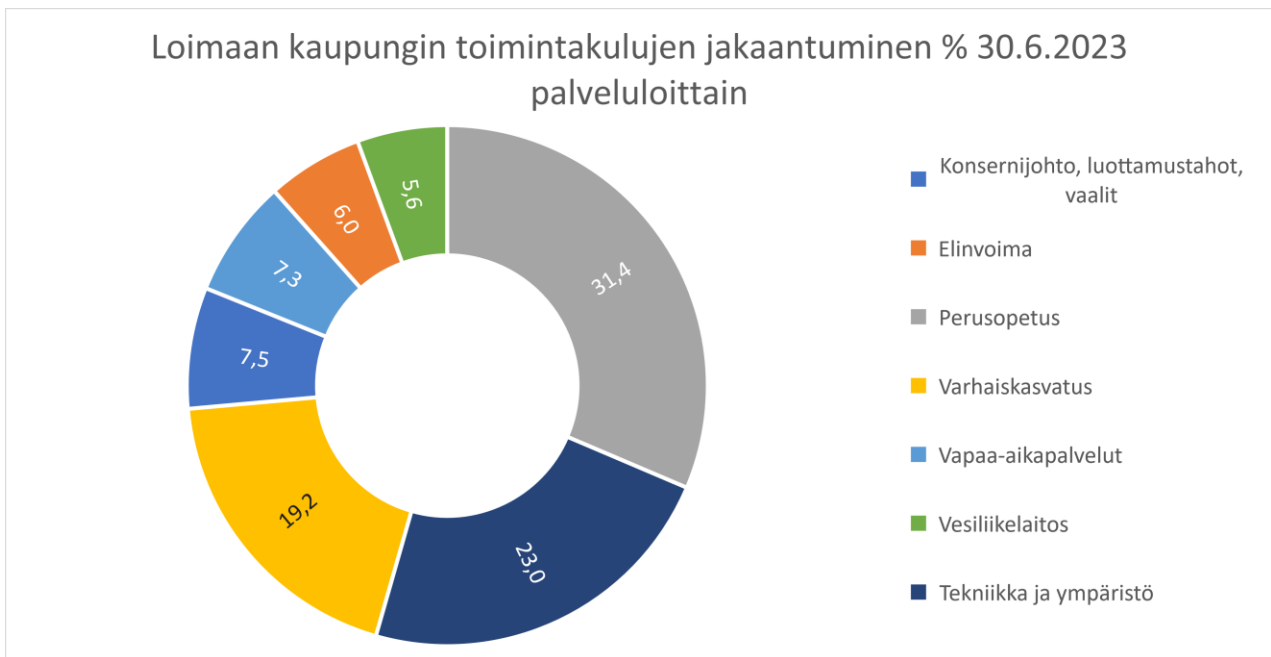
Loimaan veden tulos kuuden kuukauden osalta oli 110 601 euroa ylijäämäinen.

Verotulot (1000 €) 2022	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu	Yhteensä
Tulovero	5 553	4 729	4 228	4 523	4 971	4 335	3 787	3 500	3 010	4 309	3 840	3 330	50 115
Kiinteistövero	156	215	36	10	18	23	1 032	630	1 234	567	278	207	4 406
Osuus yhteisöverosta	727	1 338	398	337	391	369	408	380	531	404	348	416	6 047
Vähennykset	-807	-678	-731	-661	-681	-732	-1 041	-653	-796	-668	-679	-825	-8 952
Yhteensä	6 436	6 282	4 662	4 870	5 380	4 727	5 227	4 510	4 775	5 280	4 466	3 953	60 568
<i>Muutos 2022-2021</i>	737	454	-22	71	392	86	-749	509	625	653	-1 055	-1 120	581
Verotulot (1000 €) 2023	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu	Yhteensä
Tulovero	5 482	2 671	1 968	1 984	2 143	1 937							16 185
Kiinteistövero	96	-61	16	33	16	26							126
Osuus yhteisöverosta	570	930	292	264	264	222							2 542
Vähennykset	-794	-401	-344	-308	-302	-334							-2 483
Yhteensä	6 148	3 540	2 276	2 281	2 423	2 185	0	0	0	0	0	0	18 853
<i>Muutos 2023-2022</i>	-288	-2 742	-2 386	-2 589	-2 957	-2 542	-5 227	-4 510	-4 775	-5 280	-4 466	-3 953	-41 715

Verotuloja oli kertynyt kesäkuun loppuun mennessä 18,8 milj. euroa. Taulukossa näkyy vuosittainen vaihtelu ja verotulojen erittely verolajeittain. Valtionosuuksien toteuma on ollut suunnitelman mukainen, 50 %.

Yhteenveto – menot – tulot- netto

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Loimaan kaupunki ja vesilaitos								
Toimintatuotot	18 208 095	8 758 297	9 700 079	700 000	10 400 079	6 126 535	58,9 %	-4 273 544
Toimintakulut	-121 537 284	-61 623 027	-44 871 713	-1 133 090	-46 004 803	-23 831 870	51,8 %	22 172 933
Toimintakate	-103 329 188	-52 864 730	-35 171 634	-433 090	-35 604 724	-17 705 334	49,7 %	17 899 390
Loimaan peruskaupunki								
Toimintatuotot	15 253 756	6 958 540	6 483 279	700 000	7 183 279	4 364 170	60,8 %	-2 819 109
Toimintakulut	-119 045 661	-60 475 555	-42 317 213	-968 259	-43 285 472	-22 507 839	52,0 %	20 777 633
Toimintakate	-103 791 905	-53 517 015	-35 833 934	-268 259	-36 102 193	-18 143 669	50,3 %	17 958 524
Kaupunginvaltuusto								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
Toimintakulut	-62 319	-20 780	-54 700	0	-54 700	-21 851	39,9 %	32 849
Toimintakate	-62 319	-20 780	-54 700	0	-54 700	-21 851	39,9 %	32 849
Tarkastuslautakunta								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
Toimintakulut	-27 955	-4 730	-33 800	0	-33 800	-13 059	38,6 %	20 741
Toimintakate	-27 955	-4 730	-33 800	0	-33 800	-13 059	38,6 %	20 741
Keskusvaalilautakunta								
Toimintatuotot	35 081	35 081	20 400	0	20 400	0	0,0 %	-20 400
Toimintakulut	-30 640	-27 611	-20 400	0	-20 400	-30 778	150,9 %	-10 378
Toimintakate	4 441	7 470	0	0	0	-30 778	0,0 %	-30 778
Vaikuttajaelimet								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
Toimintakulut	0	0	-20 000	0	-20 000	-459	2,3 %	19 541
Toimintakate	0	0	-20 000	0	-20 000	-459	2,3 %	19 541
Kaupunginhallitus								
Toimintatuotot	802 376	68 572	659 079	0	659 079	93 121	14,1 %	-565 958
Toimintakulut	-8 179 750	-4 217 467	-6 271 893	-68 025	-6 339 918	-3 189 639	50,3 %	3 150 279
Toimintakate	-7 377 374	-4 148 895	-5 612 814	-68 025	-5 680 839	-3 096 518	54,5 %	2 584 321
Konsernijohto								
Toimintatuotot	308 553	214	176 220	0	176 220	-28 337	-16,1 %	-204 557
Toimintakulut	-5 258 526	-2 864 746	-3 335 785	-29 714	-3 365 499	-1 779 363	52,9 %	1 586 136
Toimintakate	-4 949 972	-2 864 532	-3 159 565	-29 714	-3 189 279	-1 807 700	56,7 %	1 381 579
Elinvoima								
Toimintatuotot	493 823	68 358	482 859	0	482 859	121 458	25,2 %	-361 401
Toimintakulut	-2 921 224	-1 352 722	-2 936 108	-38 311	-2 974 419	-1 410 276	47,4 %	1 564 143
Toimintakate	-2 427 401	-1 284 363	-2 453 249	-38 311	-2 491 560	-1 288 819	51,7 %	1 202 741
Poikkeusolot								
Toimintatuotot	205 149	15 818	0	0	0	173 207	0,0 %	173 207
Toimintakulut	-288 506	-102 784	0	0	0	-129 792	0,0 %	-129 792
Toimintakate	-83 357	-86 966	0	0	0	43 415	0,0 %	43 415
Sivistyslautakunta								
Toimintatuotot	2 679 705	2 011 453	2 394 800	0	2 394 800	2 161 791	90,3 %	-233 009
Toimintakulut	-25 182 964	-13 024 876	-25 104 520	-809 298	-25 913 818	-13 682 635	52,8 %	12 231 183
Toimintakate	-22 503 259	-11 013 423	-22 709 720	-809 298	-23 519 018	-11 520 844	49,0 %	11 998 174
Elinympäristölautakunta								
Toimintatuotot	1 923 953	801 533	3 409 000	700 000	4 109 000	1 936 052	47,1 %	-2 172 948
Toimintakulut	-11 448 505	-5 692 611	-10 811 900	-90 936	-10 902 836	-5 439 625	49,9 %	5 463 211
Toimintakate	-9 524 552	-4 891 078	-7 402 900	609 064	-6 793 836	-3 503 573	51,6 %	3 290 263
Loimaan Vesi -liikelaitos								
Toimintatuotot	2 954 340	1 799 757	3 216 800	0	3 216 800	1 762 365	54,8 %	-1 454 435
Toimintakulut	-2 491 623	-1 147 471	-2 554 500	-164 831	-2 719 331	-1 324 030	48,7 %	1 395 301
Toimintakate	462 717	652 285	662 300	-164 831	497 469	438 334	88,1 %	-59 135

Konsernijohto, luottamustahot, vaalit	1 779 363 €	7,5 %
Elinvoima	1 410 276 €	6,0 %
Perusopetus	7 423 220 €	31,4 %
Varhaiskasvatus	4 527 143 €	19,2 %
Vapaa-aikapalvelut	1 732 272 €	7,3 %
Tekniikka ja ympäristö	5 439 625 €	23,0 %
Vesiliikelaitos	1 324 030 €	5,6 %

1.4. Vuoden 2023 talousarvion oikeellisuus

Kesäkuun talouskatsauksen perusteella Loimaan kaupungin talous toteutuu budjetoidusti kesäkuussa tehtyjen talousarvion määrärahamuutoksien vuoksi. Määrärahamuutoksia tehtiin sekä tuottoihin että kuluihin.

Tuotot

verotulot 650 000 €

sivistyslautakunta:

varhaiskasvatus, vähennys -200 000 €

perusopetus, lisäys 125 000 €

vapaa-aika, lisäys 75 000 €

elinympäristölautakunta:

vuokratuotot, lisäys 700 000 €

Kulut

sivistyslautakunta:

perusopetus 300 000 €

vapaa-aika, vähennys -100 000 €

varhaiskasvatus 200 000 €

Palkkakulut, kaupunki + vesi	559 000 €
Korkokulut	345 000 €
Loimaan Vesi, korkokulut	150 000 €

Tavoitteellinen 30.6.2023 talousarvion toteumaprosentti on 50 %, jolloin kulut ja tuotot toteutuvat talousarvion mukaisesti.

Toimintatuottojen toteumaprosentti 59 %, joka on enemmän kuin budjetoitu. Tuet ja avustukset toteuma on arvioitua suurempi, koska sivistystoimen hankeavustukset kirjataan alkuvuoteen ja hankkeisiin liittyvät kustannukset toteutuvat vasta talousarviovuoden aikana sekä osa tuotoista siirtyy vuodelle 2024.

Toimintakulujen toteumaprosentti 52 %, joka on enemmän kuin budjetoitu. Määrärahamuutosten jälkeenkin henkilöstökulut toteutuvat suurempina kuin on arvioitu. Palvelujen ostojen toteumaprosentti 55 % ja aineet, tarvikkeet ja tavarat toteumaprosentti 54 %. Näiden poikkeamien selitykset löytyvät palvelualojen tekstiosuuksista.

Verotulojen toteumaprosentti on 57 %, joka on 2,32 milj. euroa enemmän kuin budjetoitu tammi-kesäkuu.

Valtionosuuksien toteumaprosentti on 50 %. Toteuma on budjetin mukainen.

1.5. Henkilöstö

Uusi kunta-alan virka- ja työehtosopimus on voimassa 1.5.2022 – 30.4.2025.

Kunta-alan sopimuskorotukset ovat voimassa 1.6.2023 alkaen. Sopimukset ovat allekirjoitettu tammikuussa 2023.

KVTES ja SOTESOPIMUS

yleiskorotus 2,20 %

paikallinen järjestelyerä 0,4 % + 0,3 %

kehittämishjelmaerä (paikallinen erä) 1,20 %

kertaerä, maksetaan 30.6.2023 467 € kaikille + 120 €

liite 5 (mm. vaka lastenhoitajat, koulunkäynnin-ohjaajat)

OVTES

yleiskorotus 2,02 %

paikallinen järjestelyerä 0,4 % + 0,3 %

kehittämishjelmaerä (paikallinen erä) 1,20 %

kertaerä, maksetaan 30.6.2023 467 € kaikille + 150 € osio G (päiväkotien esimiehet, varhaiskasvatuksen opettajat ja erityisopettajat, joilla kelpoisuus)

TS

yleiskorotus 2,20 %

paikallinen järjestelyerä 0,4 % + 0,3 %

kehittämishjelmaerä (paikallinen erä) 1,20 %

kertaerä, maksetaan 30.6.2023 kaikille 467 €

TTES

yleiskorotus 2,20 %

paikallinen järjestelyerä 0,4 % + 0,3 %

kehittämishjelmaerä (paikallinen erä) 1,20 %

kertaerä, maksetaan 30.6.2023 467 € kaikille

Henkilöstökulujen määrä tammi-kesäkuussa 2023 oli 12,65 milj. euroa.

Toteumaprosentti oli 51 %.

Henkilöstömäärä

Palveluala	31.3.2023	Kokoaikaiset				Osa-aikaiset				Työllistetyt		30.6.2023	Erotus
		Vakinaiset 31.3.2023	Vakinaiset 30.6.2023	Maaraaikaiset 31.3.2023	Maaraaikaiset 30.6.2023	Vakinaiset 31.3.2023	Vakinaiset 30.6.2023	Maaraaikaiset 31.3.2023	Maaraaikaiset 30.6.2023	Työllistetyt 31.3.2023	Työllistetyt 30.6.2023		
Hallinto	19	16	16	0	2	1	1	2	1	0	0	20	1
Elinvoima	32	14	15	6	13	0	0	0	34	12	12	74	42
Sivistys	412	273	270	88	62	34	30	16	21	1	1	384	-28
Elinympäristö	75	56	54	12	14	5	4	1	4	1	1	77	2
Loimaan Vesi	13	13	13	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0
YHTEENSÄ	551	372	368	106	91	40	35	19	60	14	14	568	17
Muutos edelliseen kuukauteen kpl			-4		-15		-5		41		0		
Varhaan siirtyneitä ei ole palvelualueiden luvuissa mukana, koska 1.1.2023 tilanne vertailuna.													
Luvuissa on mukana myös palkattomilla vapailla olevat, joista joillakin on sijaiset palkattuna													
Ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia													

Elinvoiman henkilöstöluvuissa on mukana työllistetyt 12 kpl sekä kesätyöntekijät (määräaikaiset) 34 kpl.

Sivistystoimen osalta vähennys johtuu kesäkaudesta, jolloin koulut ovat kiinni.

Keskeytykset	1.1.- 30.4.2022	1.1.- 31.3.2023	1.1. - 30.6.2023
Sairauslomat kpv	8 014	1 952	3 594
Tapaturmat kpv	108	8	17
Terveysperusteisten poissaolojen palkkakustannus ilman sivukuluja	714 676	157 035	281 314
Kuntoutustuki kpv	205	68	164
Talkoovapaat kpv	133	58	96
Talkoovapaat sivukuluineen euroa	16 528	8 716	9 882

* sairauslomat sisältää vapaa-ajan tapaturmat

** tapaturmat sisältää työtapaturmista aiheutuneet poissaolot

Pitkällä vapaalla / henkilömäärä	30.4.2022	31.3.2023	30.6.2023
Sairausloma (palkaton)	10	0	4
Työtapaturma (palkaton)	0	0	0
Kuntoutustuki (palkaton)	2	3	1
Perhevapaat (palkallinen ja palkaton)	33	13	21
Vuorotteluvapaa (palkaton)	5	2	3
Opintovapaa (palkaton)	12	9	7
Muu palkaton vapaa	19	16	22
YHTEENSÄ	81	43	58

2. Käyttötalouden ja toiminnan toteutuminen

2.1. Kaupunginvaltuusto

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	-62 319	-20 780	-54 700	0	-54 700	-21 851	40 %	32 849
Henkilöstökulut	-24 690	-11 217	-25 200	0	-25 200	-12 337	49 %	12 863
Palvelujen ostot	-26 184	-5 711	-8 800	0	-8 800	-7 635	87 %	1 165
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-486	-116	-200	0	-200	0	0 %	200
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Muut toimintakulut	-10 959	-3 735	-20 500	0	-20 500	-1 879	9 %	18 621
Toimintakate	-62 319	-20 780	-54 700	0	-54 700	-21 851	40 %	32 849

Poikkeama talousarviosta:

Toimintakulut budjetoidun mukaisesti. Palvelujen ostoihin kirjattu asiantuntijapalvelua joihin ei ollut varattu määrärahaa.

2.2. Tarkastuslautakunta

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	-27 955	-4 730	-33 800	0	-33 800	-13 059	39 %	20 741
Henkilöstökulut	-6 340	-4 039	-7 500	0	-7 500	-3 611	48 %	3 889
Palvelujen ostot	-21 566	-692	-26 300	0	-26 300	-9 448	36 %	16 852
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Muut toimintakulut	-49	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakate	-27 955	-4 730	-33 800	0	-33 800	-13 059	39 %	20 741

Poikkeama talousarviosta:

Toteuma budjetin mukainen.

2.3. Vaalilautakunta

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Toimintatuotot	35 081	35 081	20 400	0	20 400	0	0 %	-20 400
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Tuet ja avustukset	35 081	35 081	20 400	0	20 400	0	0 %	-20 400
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	-30 640	-27 611	-20 400	0	-20 400	-30 778	151 %	-10 378
Henkilöstökulut	-27 151	-25 345	-18 300	0	-18 300	-23 213	127 %	-4 913
Palvelujen ostot	-2 098	-1 908	-1 600	0	-1 600	-6 964	435 %	-5 364
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 391	-358	-500	0	-500	-205	41 %	295
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	-397	0 %	-397
Toimintakate	4 441	7 470	0	0	0	-30 778	0 %	-30 778

Poikkeama talousarviosta:

Vaaleihin liittyvät kulut ylittävät budjetoidun summan.

2.4. Vaikuttajatoimielimet

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	0	0	-20 000	0	-20 000	-459	2 %	19 541
Henkilöstökulut	0	0	-10 000	0	-10 000	0	0 %	10 000
Palvelujen ostot	0	0	0	0	0	-309	0 %	-309
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Muut toimintakulut	0	0	-10 000	0	-10 000	-150	2 %	9 850
Toimintakate	0	0	-20 000	0	-20 000	-459	2 %	19 541

Poikkeama talousarviosta:

Ei poikkeamia.

2.5. Poikkeusolot

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Toimintatuotot	205 149	15 818	0	0	0	173 207	0 %	173 207
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Tuet ja avustukset	205 149	15 818	0	0	0	173 207	0 %	173 207
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	-288 506	-102 784	0	0	0	-129 792	0 %	-129 792
Henkilöstökulut	-54 501	-39 134	0	0	0	0	0 %	0
Palvelujen ostot	-122 137	-4 137	0	0	0	-128 695	0 %	-128 695
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-111 868	-59 514	0	0	0	-1 005	0 %	-1 005
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	-92	0 %	-92
Toimintakate	-83 357	-86 966	0	0	0	43 415	0 %	43 415

Poikkeusolot sisältävät ukrainalaisiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja sotesiirtymäkauden kuluja.

2.6. Kaupunginhallitus

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Toimintatuotot	802 376	68 572	659 079	0	659 079	93 121	14 %	-565 958
Myyntituotot	236 437	740	230 574	0	230 574	1 834	1 %	-228 740
Maksutuotot	3 236	0	0	0	0	7 065	0 %	7 065
Tuet ja avustukset	540 320	67 832	366 721	0	366 721	83 317	23 %	-283 404
Muut toimintatuotot	22 383	0	61 784	0	61 784	905	1 %	-60 879
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	-8 179 750	-4 217 467	-6 271 893	-68 025	-6 339 918	-3 189 639	50 %	3 150 279
Henkilöstökulut	-2 653 957	-1 274 634	-2 796 062	-68 025	-2 864 087	-1 326 343	46 %	1 537 744
Palvelujen ostot	-3 788 277	-1 988 129	-2 043 341	0	-2 043 341	-1 227 455	60 %	815 886
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-384 649	-194 731	-327 074	0	-327 074	-137 977	42 %	189 097
Avustukset	-1 211 798	-693 612	-1 003 422	0	-1 003 422	-454 281	45 %	549 141
Muut toimintakulut	-141 069	-66 361	-101 994	0	-101 994	-43 583	43 %	58 411
Toimintakate	-7 377 374	-4 148 895	-5 612 814	-68 025	-5 680 839	-3 096 518	55 %	2 584 321

2.6.1. Konsernijohto

Toimiala: Konsernijohto

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluala: Hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus

Konsernijohto -toimiala sisältää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toiminnan sekä hallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja johtaa hallituksen alaisena hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta hallituksen käsiteltäväksi (Hallintosääntö 2§).

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (Kuntalaki 1 §).

Hallintopalvelut -palveluala vastaa konsernijohdon palvelujen, hallinnon ja muiden tehtävien järjestämisestä sekä palvelualansa kehittämisestä ja henkilöstön työnjaon yhteensovittamista.

Palveluala vastaa keskitetyistä hallinto-, henkilöstö-, talous- ja it-palveluista.

Hallintopalvelut –palvelualalla on seuraavat palveluyksiköt esimiehineen (sijaisineen):

- Talous- ja it-palvelut; talousjohtaja (taloussihteeri),
- Henkilöstöpalvelut; henkilöstöpäällikkö (henkilöstösihteeri),
- Yleishallinto; hallintopäällikkö (henkilöstöpäällikkö).
- Palveluun sisältyy joukkoliikenne, verotuskustannukset, henkilöstön työterveyspalvelut. Varsinais-Suomen liiton, Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksuosuudet.

Toimintaympäristön muutos

Kuvaus palvelualan toimintaan vaikuttavista olennaisista muutoksista suunnitelmavuosina.

Valtuuston syyskuussa 2022 hyväksymässä Loimaa-strategiassa 2022-2025 "Menestystarinoiden Loimaa" asetetut strategiset tavoitteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita.

Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

- Strategiasta johdettujen tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.
- Hallitus seuraa kärkihankkeiden toimeenpanoa osavuosisraportoinnin yhteydessä.

Sote-palvelut ja pelastustoimi siirtyivät 1.1.2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialueen järjestettäväksi.

Kaupunginhallitus on 8.8.2022 päättänyt, että terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tehtävistä ja organisoinnista päätetään vuoden 2022 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Hyvinvoinnin koordinointi

Vaikuttaja-toimielimet/ KL 26-28 §): Nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto

Hallintosääntö 14 §: Vaikuttamistoimielimet

Loimaan kaupungissa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Niiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus.

Kesäkuu 2023 osavuosisikatsaus

Eduskuntavaalit järjestettiin maaliskuussa 2023.

Kaupunginhallitus hyväksyi 20.2.2023 osallistuvan budjetoinnin periaatteet ja aikataulun. Loimaan kaupunki viettää asumisen teemavuotta ja vuoden 2023 asukasbudjetointi suunnattiin Loimaan alueen kylille. Tavoitteena oli parantaa asumisviihtyvyyttä kylissä.

Kaupunginvaltuusto valitsi 20.3.2023 Loimaan kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2023-2026 Talvea Julkishallinnon palvelut Oy:n.

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	Osaavan työvoiman tarjonnan, ongelmien ja ratkaisukeinojen säännöllinen arviointi sekä ratkaisutoimenpiteet yhdessä yritysten ja koulutustahojen kanssa. Valmistautuminen paikallisten / seudullisten työvoimapalvelujen järjestämiseen osana 1.1.2025 TE-palvelu-uudistusta.	Työllisyys-/työttömyysaste Työvoiman määrä	Työvoiman määrä oli kesäkuussa 6.626. Työttömiä työnhakijoita oli kesäkuussa 485 ja työttömien osuus työvoimasta oli 8,1 %. Avoimia työpaikkoja oli 106. Työttömänä oli 32 henkilöä (6%) vähemmän kuin kesäkuussa 2022. Avoimia työpaikkoja oli 106 eli 75 vähemmän kuin kesäkuussa 2022. TE-uudistuksen valmistelu on jatkunut alkuvuoden 2023 aikana. Valmistelu ja	Toteutuu osittain

			päätöksenteko jatkuu syksyn 2023 aikana	
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Asumisympäristö/ -vaihtoehdot ja yritysten toimintaympäristöt ovat alueellisessa vertailussa kilpailukykyisiä. Loimaan sisäisten asiointi ja liikenneyhteyksien tarve-, vaihtoehto- ja toimenpidesuunnitelma 2023-2024. Turku-Loimaa-Toijala lähijunaliikenteen toimintaedellytysten selvitykset 2022-2023 ja päätökset vuonna 2023.	Yrittäjäytyvyisyys, nettomuutto Asumisen ja yritystoiminnan kustannusvertailut Loimaalle / Loimaalta muuttaneiden määrä	Asukkaita oli kesäkuussa 15.473. Asukaita oli 67 asukasta (0,4%) enemmän kuin vuoden vaihteessa 2022-2023. Asukasluvun vuosimuutos kesäkuuhun 2022 oli -41. <i>(Ennakkotieto 6/2023; Lounaistieto)</i>	Toteutuu osittain ■
1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	Loimaa on seudullinen yritys-, asiointi- ja palvelukeskittymä	Yritys- ja asukaskysely / toimialojen sisäinen itsearviointi	Yrittäjien arvion mukaan 45% vastaajista arvio Loimaan yrittäjyysilmapiirin erinomaiseksi tai hyväksi. Loimaan seutu sai kokonaisuutena parhaat arviot kuntien ja yritysten välisestä yhteistyöstä (Varsinais-Suomen maakuntaennuste 2023)	Toteutuu osittain ■
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Asukkaiden kannustaminen osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin. Yhdistysten ja järjestöjen tukeminen järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston. Ikääntymissuunnitelman 2021–2024 (KV 21.6.2021) linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet otetaan huomioon palvelujen ja toimintojen suunnittelussa ja valmistelussa.	Hyte-kerroin Hyvinvointikertomuksen seurantatiedot. Arviointi ja raportointi osana osavuosisausta ja toimintakertomusta. Ikääntymissuunnitelman tavoitteista, resursseista ja rahoituksesta päätetään vuosittain osana talousarvion valmistelua ja päätöksentekoa. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan osana toimi- ja palvelualojen talouden ja toiminnan raportointia.	Hyvinvoinnin edistämisen arviointia on alkuvuoden 2023 aikana tehty osana hyvinvointi-toimikunnan toimintaa sekä toimielinten ja palvelualojen raportointia. Hyvinvointikertomuksen rakennetta ja raportointia uudistetaan osana hyvinvointialueen raportointia. Kunnilla ja hyvinvointialueilla on yhteinen vastuu alueen asukkaiden hyvinvoinnista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut (HYTE-neuvottelut) ovat osa kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintatyötä. Varsinais-Suomessa ensimmäiset HYTE-neuvottelut aloitettu kevään 2023 aikana kunnassa toimivien vaikuttamistoimielimien ja järjestöjen edustajien kanssa. Loimaan Hyte-neuvottelu 22.5.2023 sekä alueellinen neuvottelu 15.6.2023.	Toteutuu osittain ■

			(Hyvinvointikertomus on käsitelty valtuustossa 11.6.2018 ja 9.5.2022. ikääntymissuunnitelma on käsitelty valtuustossa 21.6.2021)	
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	Hyvinvointikertomuksen uudistaminen sekä tietojen säännöllinen seuranta, arviointi ja toimenpiteet.	HYTE-kerroin Hyvinvointikertomuksen indikaattorit Kouluterveyskyselyn indikaattorit Sotkanet-tietokannan indikaattorit	Hyvinvointikertomus on käsitelty valtuustossa 9.5.2022.	Toteutuu osittain
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Asukkaiden kannustaminen osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin. Yhdistysten ja järjestöjen tukeminen järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston. Osallistamisohjelman (KH 20.12.2021) osallistamisen ja vaikuttamismahdollisuuksien menettelytapojen ja toimenpiteiden soveltaminen ja hyödyntäminen.	Suositteluhalukkuus	Osallistuva budjetointi 2023 teemana asumisviihtyvyyks kylissä. Osallistuvan budjetoinnin 2023 tavoitteena oli parantaa asumisviihtyvyyttä kylissä, joten 10 000 euron raha jaetaan hakemusten perusteella eri kylille ympäri Loimaata.	Toteutuu
3.1. Olemme hyvä työnantaja	Henkilöstöjohtamisen, esimiestyön, työhyvinvoinnin ja osaamisen menettelytapojen kehittäminen sekä vaikutusten säännöllinen seuranta ja arviointi. Kaupunkiorganisaation palkkausjärjestelmän ja menettelytapojen uudistaminen vuosina 2023-2024. Henkilöstöviestinnässä hyödynnetään kattavasti viestintäohjetta ja menettelytapoja (KH 8.2.2021).	Henkilöstön työhyvinvointi Työtyytyväisyysmittarit, sairauspoissaolot, työntekijöiden vaihtuvuus, osaamisen kehittämissuunnitelma.	Henkilöstötilanteesta ja työhyvinvoinnista on raportoitu vuoden 2022 henkilöstöraportissa (KH 27.3.2023). Työhyvinvointia on alkuvuoden 2023 aikana arvioitu yhdessä työterveyshuollon kanssa. Sairaspoissaolo-ohje sekä etätöy periaatteet on päivitetty ja hyväksytty alkuvuoden 2023 aikana (KH 20.2.2023). Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma KH 17.4.2023.	Toteutuu
3.2. Suunnittemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti	Kaupunki-organisaation ja Loimaan veden yhteenlasketun tuloslaskelman ylijäämä sekä kaupunkiorganisaation taseen ylijäämä vuosina 2023–2025. Vuosien 2023 – 2025 investointikyky arvioidaan ja päätetään osana vuosien 2023–2025 talousarvioiden	Investointikyky (rahoitus, investointimäärä, investointien suunnittelu, toteutuminen ja lainakanta) Seuranta, arviointi ja raportointi osana kuukausiraportointia, osavuosisikatsusta/toimintakertomusta.	Tammi-toukokuun talous- ja toimintaraportit ovat käsitelty kaupunginhallituksessa. Toimialojen sisäistä talouden ja toiminnan seuranta ja arviointia tehdään säännöllisesti. Kesäkuun osavuosisikatsaus valmistellaan elokuussa.	Toteutuu

	ja -suunnitelman valmistelua ja päätöksentekoa. Talouden ennakkointia ja päätöksentekoa tukevan tietojohdamisen uudistamista jatketaan osana johtamisen, esihenkilötyön, osaamisen sekä raportoinnin uudistamista.			
3.3. Toimimme aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti yhteistyössä ja verkostoissa	Suunnitelmallinen sähköisten palvelujen laajentaminen vuosina 2023-2024. Edistetään digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita. Viestinnässä hyödynnetään kattavasti viestintäohjetta ja menettelytapoja (KH 8.2.2021). Yritysvaikutusten säännöllinen arviointi osana kaupungin päätöksentekoa (KV 26.4.2021).	Sähköisen asioinnin palvelujen määrä. Asioinnin laajuus/määrä ja toimivuus. Asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi. Yhdistysten ja järjestöjen toimintatiedot.	Digipalvelupäällikön tehtäviin sisältyy sähköisen asioinnin ja digipalvelujen koordinoitua. Sähköisten lomakkeiden laadinta on otettu käyttöön.	Toteutuu osittain

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Hyvinvointikertomuksen 2017- 2020 (KV 11.6.2018 §39) tietojen säännöllinen seuranta ja arviointi sekä niiden mukaiset toimenpiteet. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2017-2021 (KV 5.3.2018 § 12) seuranta, arviointi ja toimenpiteet.

- Hyvinvointikertomuksen uudistaminen 2022 - 2023 osana asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä ja hyvinvointialue-uudistusta.

Ikääntymissuunnitelman 2021–2024 (KV 21.6.2021) linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet otetaan huomioon palvelujen ja toimintojen suunnittelussa ja valmistelussa.

Korona-epidemian vaikutusten arviointi asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä palvelutarpeisiin.

Koronankriisin jälkihoito ja taloudellinen taantuma voi lisätä sosiaalisten ongelmien riskiä ja painetta hyvinvointipalvelujen järjestämiseen. Tämä huomioidaan hyvinvoinnin edistämisen koordinoinnissa ja toimenpiteissä.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Kuntalakiin sekä ja kaupungin omiin toimintatapoihin perustuvat osallistamista, osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat menettelytavat.

-Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuositarkastuksia ja toimintakertomusta.

-Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyitä.

Vuoden 2023 aikana järjestetään osallistamistilaisuuksia mm.:

- Eduskuntavaalit huhtikuussa 2023

-Talousarvion 2024 valmistelu/osallistava budjetointi

- Palvelualojen merkittäviin palveluiden muutos- ja kehittämistoimenpiteisiin sekä niiden valmisteluun liittyvät osallistamistilaisuudet.

-osallistamisohjelma 2021

Yritys- ja asukaskyselyt vuosina 2023-2024

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstörakenne ja - määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Kaupunginjohtaja	1	1	1	1	1
Hallintopäällikkö	1	1	1	1	1
Henkilöstöpäällikkö	1	1	0	1	0
Henkilöstösihteeri	1	1	1	1	1
Talousjohtaja	1	1	1	1	1
Taloussihteeri	1	1	1	1	1
Arkistosihteeri	1	1	1	1	1
Laskentasihteeri	2	2	2	2	2
Palkkasihteerit	3	4	4	3	3
Palvelusihteerit	1,5	2	2	1,5	1,5
It-päällikkö / Digipalvelupäällikkö (8/2020 alkaen)	1	1	1	1	1
It-asiantuntija	2	2	2	2	2
Henkilöstömäärä yhteensä	16,5	18	18	15,5	15,5

Palvelusihteerin työpanoksesta osa siirtyy sivistyspalvelualalle, 1 palkkasihteeri siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen.

Muut olennaiset perustelutiedot

1. Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Konsernijohton toimitiloina ovat Ylistaronkatu 36 sekä Alastaron entisen kunnantalon tilat. Kauppalankatu 3 – tiloissa on edelleen keskusarkisto.

Kauppalankatu 3 (kaupungintalo) jatkokäyttö ja toimenpiteet. Kiinteistöjen ylläpito-ohjelman käsittely ja päätökset.

2. Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

It-palvelut (palvelimet, koneiden ja laitteiden leasing -sopimukset, ohjelmistolisenssit), työterveyshuolto sekä verotuspalvelut.

3. Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Eduskuntavaalit huhtikuussa 2023.

4. Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

Kaupunkikonsernin talouden ja toiminnan tunnusluvut esitetään osana käyttösuunnitelmia, talousarviota ja tilinpäätöstä.

5. Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta seurataan säännöllisesti kuukausiraportoinnissa ja osavuosikatsauksissa. Johtoryhmä käsittelee säännöllisesti riskienhallintaa mm. palvelujen jatkuvuuden turvaamisen sekä turvallisuuden riskienhallinnan näkökulmasta.

Palvelualoja ohjeistetaan ylläpitämään ja päivittämään omien toimialojensa riskienhallintaan ja palvelujen jatkuvuuden hallintaan liittyvät suunnitelmat (mm. pelastussuunnitelmat sekä vesihuollon toimivuuteen liittyvät suunnitelmat).

Sopimusten hallinta ja valvonta on keskeinen osa riskienhallintaa.

Osallistuminen ”Turvallinen ja kriisinkestävä kunta” –asiantuntijaverkoston. Verkoston tavoitteena on kuntien turvallisuus-, varautumis- ja riskienhallinnan yhteistyö. Toimenpiteinä on seminaareja, työpajoja, koulutuksia sekä monipuolista viestintää. Viestintä ja tiedon jakaminen muodostavatkin keskeisen perustan verkoston toiminnalle.

Talousarvion käyttösuunnitelmien valmistelussa, kehityskeskusteluissa ja palvelualojen toiminnan ohjauksessa ja menettelytavoissa painotetaan ennakoivaa riskien hallintaa – riskien tunnistamista ja vaikutusten arviointia.

Kaupunginhallituksen tunnistamat olennaisimmat konsernia ja koko kaupunkia koskevat riskit ovat:

Strateginen riski: Asukasmäärän lasku ja ikärakenteen muutoksen tuomat haasteet

Taloudelliset riskit: Verotulojen ja valtionosuuksien äkilliset muutokset

Toiminnallinen riski: Soten siirtymisen vaikutus jäljellä olevan kunnan toimintojen ja rahoituksen turvaamisen kannalta. Valtionosuuksien muutokset lakiperusteisuuteen liittyen ja niiden kompensointi täysimääräisesti.

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Toimintatuotot	308 553	214	176 220	0	176 220	-28 337	-16 %	-204 557
Myyntituotot	74 947	120	58 800	0	58 800	1 221	2 %	-57 579
Maksutuotot	0	0	0	0	0	3 059	0 %	3 059
Tuet ja avustukset	211 324	94	117 420	0	117 420	-33 422	-28 %	-150 842
Muut toimintatuotot	22 283	0	0	0	0	805	0 %	805
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	-5 258 526	-2 864 746	-3 335 785	-29 714	-3 365 499	-1 779 363	53 %	1 586 136
Henkilöstökulut	-1 317 639	-656 196	-1 309 159	-29 714	-1 338 873	-591 865	44 %	747 008
Palvelujen ostot	-3 315 584	-1 787 171	-1 661 026	0	-1 661 026	-1 026 833	62 %	634 193
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-324 522	-177 893	-286 790	0	-286 790	-118 825	41 %	167 965
Avustukset	-216 634	-206 709	-10 000	0	-10 000	-12 404	124 %	-2 404
Muut toimintakulut	-84 148	-36 777	-68 810	0	-68 810	-29 437	43 %	39 373
Toimintakate	-4 949 972	-2 864 532	-3 159 565	-29 714	-3 189 279	-1 807 700	57 %	1 381 579

Poikkeama talousarviosta:

Palvelujen ostot ylitys johtuu atk-ylläpidon toteutuneista kustannuksista sekä asiantuntijapalveluiden toteutuneista kustannuksista. Varsinais-Suomen hyvinvointialueelta laskutetaan it-kustannuksista (48 000 euroa, alv 0 %) ajalta 1.1.-30.6.2023 sopimuksen mukaisesti. Laskutus ei ole vielä kirjanpidossa.

2.6.2 Elinvoima

Toimiala: Elinvoima

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluala: Elinkeino- ja kaupunkikehitys

Vastuhenkilö: Kehittämisjohtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluala vastaa kaavoituksen, yrityspalvelujen, maaseutupalvelujen, työllisyyspalvelujen ja markkinoinnin toteuttamisesta sekä vuorovaikutuksesta kylien kanssa.

Toiminta-ajatus on Loimaan elinvoiman vahvistaminen.

Palvelualla toimivat kaavatoimikunta, elinvoimatoimikunta ja kylien neuvottelukunta.

Toimintaympäristön muutos

Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan muutti kerralla talouden näkymiä. Suorat vaikutukset loimaalaisiin yrityksiin kriisillä ovat olleet maltilliset, koska monella yrityksellä Venäjän kauppa on ollut suhteellisen pientä. Kustannusten nousu sekä yleinen epävarmuus taloudessa vaikuttaa laajasti yrityksiin. Erityisesti rakentamisessa koronan jälkeinen buumi on vaihtunut 2022 lopulla erittäin vähäisten uusien rakennushankkeiden kauteen, joka on jatkunut 2023. Tämä on heijastunut viiveellä rakennusteollisuuteen kytkeytyvien yritysten tilauskantoihin. Tähän liittyen jotkin yritykset ovat jo aloittaneet sopeutustoimenpiteitä 2023 ensimmäisellä puoliskolla.

Osalla yrityksistä tilanne on kuitenkin positiivinen tai neutraali. Useat yritykset ovat investoineet tai aikovat investoida 2023 epävarmuustekijöistä huolimatta.

TE2024 uudistuksen valmistelu käynnistyi kunnolla 2023 ensimmäisellä puoliskolla Varsinais-Suomessa. Varsinais-Suomeen on muodostumassa kaksi työllisyysaluetta Turun ja Salon johdolla. Loimaa on liittymässä Turun vetämään alueeseen suurimman osan maakunnan kuntien kanssa.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	Asiakkaiden ohjaaminen kohti työmarkkinoita, koulutukseen tai polku kohti eläkettä	Työmarkkinatuen kuntalista <200 henkilöä keskimäärin Nuorten työttömien lukumäärä < 100 henkilöä keskimäärin Toimenpiteissä/palveluissa olevat asiakkaat	Työmarkkinatuen kuntalista 1-6/2023 jaksolla keskimäärin 161 hlö/kk, joista 1000 päivää työttömänä olleita 85 hlö Nuoria työttömiä keskimäärin 67 hlö/kk Omissa palveluissa keskimäärin n.50hlöä/kk	Toteutuu
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	TE2024-uudistukseen valmistautuminen	Järjestämysteistyöstä sovittu muiden kuntien kanssa	Turun kaupungin ja parin kymmenen muun Varsinais-Suomalaisen kunnan kanssa solmittu aiesopimus työllisyysalueen perustamisesta. Varsinainen yhteistyösopimus on tarkoitus solmia lokakuun 2023 loppuun mennessä.	Toteutuu
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	Kansainvälisen osaavan työvoiman saatavuuden ja kotoutumisen edistäminen	Maahanmuuttopalvelujen tavoittama asiakasmäärä	- Ohjauspalvelujen asiakasmäärä 379 asiakasta 1-6/2023 (Yleisimmät asiat: Kelan etuudet; Migrin asiat (oleskeluluvat, passit, perheenyhdistäminen); Kotikuntarekisteröinti, kuntaan muuttaminen; terveysasiat, varhaiskasvatus, opiskelut; arjen hallinta ja elämiseen liittyvät asiat) - Yritykset, terveyspalvelut ja oppilaitokset ovat hyvin löytäneet tiensä maahanmuuttopalveluiden piiriin ja ottavat yhteyttä matalalla kynnyksellä. Maahanmuuttajien työllistymistä edistetty yhteistyössä yritysten kanssa. - Kiintiöpakolaiset saapuvat Loimaalle 17.10.2023 – 23.10.2023 välisenä aikana. Valmistelut tähän tehty. - Päivitetty maahanmuuttajien kotoutumishjelma hyväksyttiin valtuustossa 12.6.2023 - Maahanmuuton monialainen työryhmä perustettu Loimaalle	Toteutuu

			Loimaan rekryointitarpeita tuotu kootusti esille myös Uudenkaupungin rekryointitapahtumassa keväällä.	
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	Edistetään Loimaalla tarjolla olevan koulutuksen ja työvoiman tarjonnan laajenemista	Monikampus-toimintamallin koordinaatiolle saatu jatkoa Ketterää osaamista -hankkeen jälkeen Osallistutaan Turun teknisen yliopiston lahjoitusprofessorin rahoitukseen yritysten kanssa	Maakuntakampus-yhteistyösopimus solmittu TurunAMK:n, Novidan ja kaupungin kesken kesäkuussa 2023. Loimaan monikampus -toimintamallin koordinointia määritellään Novidan kanssa 2023 jälkimmäisellä puoliskolla. Turun yliopistolle kone- ja automaatiotekniikan lahjoitusprofessori julkistettiin toukokuussa 2023. Kaupunki on rahoittamassa professuuria yritysten kanssa.	Valmisteilla
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuin ympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Viestimme ja markkinoimme Loimaata ja asumisvaihtoehtoja suunnitelmallisesti yhteistyössä Vuonna 2022 käynnistetyt brändiuudistuksen toteutus	Aktiivinen näkyminen eri kanavissa Tiivistynyt yhteistyö kylien ja muiden yhteisöjen kanssa. Brändiuudistus toteutettu	- Lehti-ilmoitusten (kesäkuun loppuun 3 kpl) ja digitaalisen markkinoinnin (verkkosivut, face) lisäksi yhteistyötä eri tapahtumien kanssa (mm. kesän avaus, kesähoppailu ja räsymatot Kauppalan kanssa. Heinäkuussa Okra, akvarellitaidetapahtuma, Kuissi, Paalit Maaliin. Elokuussa Rompe-Loimaa, Seniorisumpit). - Loimaa-blogi julkaistiin alkuvuodesta, kirjoitukset herättäneet hyvin mielenkiintoa ja vierailuja. - Iso valtakunnallinen 2 vkoa kestänyt kampanja Radio Rockin kanssa 5.-16.6. , jossa tuotiin esille Loimaan uutta brändiä, yrityksiämme ja Loimaata laajasti asuinpaikkana. Kampanjassa mainoskuuntelija 100 191, kampanjasivulla vierailijoita 4 449, arvontaan osallistuneita 603. Facebookin kautta tavoitettiin 8157 henkilöä. Sanoman sivuilla videota katsottiin 3500 kertaa. Instagramissa tavoitettiin 11 686 henkilöä. Banneri (Sanoman eri medioiden sivuilla) näytettiin 200 032 kertaa, josta klikattiin eteenpäin 912 kertaa. Kampanjassa vahva yhteistyö eri yritysten kanssa. Kampanjaan osallistui suoraan 6 yritystä + kampanjan palkintokohteet 8 kohdetta. - Kylä- ja asukasiloja 30 kpl yhteistyössä erityisesti	Toteutuu

			kyläyhdistysten kanssa. Näihin osallistunut yhteensä n. 425 hlöä - kesän avaus toritapahtuma 27.5. yhdistys- ja yritys yhteistyössä - Loimaan uusi brändi julkaistiin kesäkuussa 2023 ja sen jalkautus jatkuu	
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuin ympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Monipuolinen tonttitarjonta eripuolilla kaupunkia Kevyt liikenne, palvelujen saavutettavuus ja viihtyisä elinympäristö huomioitu erityisesti kaavoituksessa	Uusia kaavoja laaditaan kaavoitusohjelman mukaisesti huomioiden eri alueiden erityispiirteet ja hyödynnetään alueiden vahvuuksia. Tonttien riittävyttä seurataan eripuolilla kaupunkia pitkäjänteisesti ja siihen reagoidaan kaavoitusohjelmassa. Kaavoitusohjelmassa huomioidaan, että taajamissa on kysyntää vastaava määrä rivitalo- ja kerrostalotontteja. Huomioidaan kaavatoissa tarpeelliset kevyen liikenteen reitit, sijoitetaan tarpeita vastaava määrä tontteja palveluiden saavutettaviin sekä suunnitellaan viihtyisiä asuin ympäristöjä.	Hirvikosken asemakaavan muutos - Konsultin ohjausta kaavaluonnoksen laadinnassa Korttelin 18 asemakaavan muutos - luonnos nähtävillä 1-2/2023 - ehdotus nähtävillä 4-5/2023 - kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.6.2023 Hämeentien varren asemakaava - Kaava kuulutettu voimaan 6.2.2023 Mäenpään asuinalueen laajennuksen asemakaava - Turun hallinto-oikeus hylkäsi kaavasta tehdyn valituksen - Kaava kuulutettu voimaan 6.3.2023 Juvanportin asemakaava ja asemakaavan muutos - Kaavan ehdotus nähtävillä 1-2/2023 Lamminkadun alueen asemakaava ja asemakaavan muutos - luonnoksen valmistelutyötä	Toteutuu
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuin ympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Asumisen teemavuoden 2023 toteutus yhteistyössä muun kaupunkiorganisaation, asukkaiden ja yhteistyötahojen kanssa.	Asumisen teemavuoden toteutukseen on osallistunut kaupunkiorganisaation lisäksi laajasti asukkaita ja yhteisöjä. Teemavuodesta jää uusia toimintamalleja jatkuvaan käyttöön.	- Uusia (mm. 27.5. toritapahtuma) ja uudelleen käyttöön otettuja (mm. Paalit Maaliin) tapahtumia, jotka saaneet kiitosta ja joista toivottu vuosittaisia tapahtumia. Tehty myös yhteistyössä kokeiluja mm. Kauppalan kanssa, esimerkkinä Kesäshoppailusuunnistus	Toteutuu

			- asukaskyselyt 3 kpl ja kilpailut (esim. valokuvaus) - asumisen teemavuosi monessa mukana. Yhteistyötahoina eri yhdistykset mm. eläkeläisyhdistykset, kyläyhdistykset, harrasteyhdistykset, Kauppala, JCI, Kauppakamari, yritykset - Tonttikampanja toteutettu yhdessä teknisen toimen kanssa - Puistokummi ja muita kaupunki-asukkaat yhteistyömalleja levitetty etenkin kyläiltojen kautta	
1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	Tarjoamme monipuolisia yritystontteja eripuolilla kaupunkia ja tuemme kaavoituksella vihreää siirtymää edistävään liiketoiminnan kehitystä Loimaalla	Monipuolista yritystonttitarjontaa ylläpidetään kaavoitusohjelman kautta. Laaditaan selvitys vihreää siirtymää edistävien toimintojen sijoittamisvaihtoehdoista ja huomioidaan tarpeet kaavoitusohjelmassa.	Lamminkadun alueen asemakaava ja asemakaavan muutostyö valmistelussa. Alastaron asemakaavatyö käynnistymässä, jossa yhtenä tavoitteena lisätä yritystontteja.	Valmisteilla
1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	Loimaa tukee yrityksiiä aktiivisesti niiden elinkaaren eri vaiheissa Elinkeinoelämää tukevia verkostoja hyödynnetään ja kehitetään aktiivisesti Loimaalla	Yritysneuvonta, kontaktointi, tilaisuudet (lkm): 300 yrityscontactia/vuosi, josta osa kohdistetaan toimivien yritysten akuutin tarpeen neuvonnan lisäksi proaktiiviseen yhteydenpitoon. Viestimme monikanavaisesti ja laaja-alaisesti yrityksille Loimaa on aktiivisesti mukana ja kokoamassa yritys- ja julkisen puolen verkostoja sekä osallistuu yhteisten tapahtumien järjestämiseen elinkeinoelämän kanssa (Esim. yhteiset aamukahvit, yhteisosasto Alihankintamessuilla) Kaupunki on aktiivinen ja aloitteellinen Loimaan teknologiaklusteriyhteistyön syvenemisen ja kehittymisen selvittämisessä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa	Yritysneuvonta, kontaktointi, tilaisuudet (lkm): - 144 yrityscontactia - Tapahtumia: 14 Viestimme monikanavaisesti ja laaja-alaisesti yrityksille: Elinvoimaa-lehti, uutiskirje x 6, Facebook-päivitykset Loimaa on aktiivisesti mukana ja kokoamassa yritys- ja julkisen puolen verkostoja sekä osallistuu yhteisten tapahtumien järjestämiseen elinkeinoelämän kanssa (Esim. yhteiset aamukahvit, Biokaasutilaisuus, Virttaan yhteistyöillat, matkailuyrittäjien tapaaminen). - Kymmenen loimaalaista kärkiyritystä yhdessä kaupungin kanssa perusti Loimaan teknologiaklusterin keväällä 2023 (KH 15.05.2023 § 114). Klusterille on luotu verkkosivut (www.teknologiaklusteri.fi) ja toimintaa kehitetään ja laajennetaan.	Toteutuu

1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	Rahoituksen kanavoiminen tehokkaasti siihen oikeutetuille maataloille	Cap27 -ohjelmakauden tiedottaminen maataloille	Maaseutupalvelut järjesti uuden Cap27-kauden asioista neljä paikan päällä koulutusta, joihin osallistui yhteensä 580 henkilöä ja yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa kolme tilaisuutta, joihin osallistui arviolta 400 henkilöä, lisäksi järjestettiin verkkokoulutuksia.	Toteutuu
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Kyliä ja yhteisöjen osallisuuden vahvistaminen asuin ympäristön kehittämisessä ja siitä viestinnässä Torin ja tapahtumatoiminnan kehittäminen kolmannen sektorin kanssa	Asukkaiden Loimaa hankkeen onnistunut toteutus yhdessä kaupunkiorganisaation ja yhteistyötahojen kanssa Yhteistyösopimuksen mahdollisuus selvitetty ja mahdollinen sopimus solmittu	Asukkaiden Loimaa -hanke on merkittävästi lisännyt kaupungin ja kylien välistä vuorovaikutusta. Hankkeella on viety viestiä mahdollisuuksista vaikuttaa ja kerätty tietoa toiveista kaupungin suuntaan. Osbu-rahaman käyttösuunnitelmat (1000 euroa/kylä) hyväksyttiin kesäkuussa aikana. Jokainen kylä haki ja osa jo kesällä toteuttanut. Toteutukset jatkuvat vielä syksyn aikana. Kylälaituri, puuvaja, pelikenttä, esiintyjiä kylätapahtumiin, kukkaistutuksia... Torin ja tapahtumatoiminnan koordinoinnista ja kehittämisestä kolmannen sektorin kanssa on neuvoteltu Loimaan kauppa - yhdistyksen kanssa. Neuvotteluja jatketaan 2023 toisella puoliskolla tavoitteena yhteistyösopimus.	Toteutuu

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset sekä mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa

Asumisen teemavuoden toteutuksessa panostetaan erityisesti asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen mahdollisuuksiin osallistua oman asuin ympäristönsä viihtyvyyden parantamiseen. Osallistamiseen on satsattu etenkin Asukkaiden Loimaa -hankkeen kautta, jolla on jalkauduttu kyliin ja oltu yhteistyössä useiden tapahtumien kanssa.

Loimaa on mukana LEADER toimintaryhmä V-S Jokivarsikumppanit r.y:ssä 2023-2027 -rahoituskaudella. Loimaan kuntarahoitusosuus on vuosittain noin 80 000€.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Yrityksiä osallistetaan ja kontaktoidaan säännöllisesti. Yritysneuvontojen lisäksi järjestetään E&K-aamukahveja yhdessä järjestöjen ja yhteistyötahojen kanssa muutaman kuukauden välein. Kesäkuussa 2023 käynnistetty Loimaan teknologiklusteri -yhteistyö tiivistää myös osaltaan kaupungin ja teknologiayritysten yhteistyötä.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Edistetään uusituvan energian investointeja kartoittamalla sopivia sijainteja sekä tarvittavia yhteistyötahoja. Esimerkiksi keväällä 2023 järjestettiin biokaasutilaisuus yhteistyössä Valion ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Vuoden 2023 alusta kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueelle. Yhteistyö Varhan työllisyyspalvelujen kanssa on muotoutunut sitä mukaa, kun hyvinvointialue toiminta on organisoitunut. Hyvinvointialueen työllisyyspalvelujen kehittyminen jatkuu yhä ja yhteistyötä kehitetään samalla.

Vastuu kotoutumisesta jäi kunnille sote-palvelujen siirtyessä hyvinvointialueelle. Maahanmuuttajien ohjauspalveluilla on onnistuneesti kurottu umpeen 2023 ensimmäisellä puoliskolla ohjaukseen liittyvää sumaa, joka on muodostunut toisaalta ukrainalaisista pakolaisista ja toisaalta jo pidempään alueella olleista maahanmuuttajista. Kaupunki jatkaa 2022 käynnistynyttä maahanmuuttopalvelujen kehitystyötä yhteistyössä Loimaan seudun muiden kuntien sekä koko Varsinais-Suomen kanssa.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Työllisyyspalvelujen henkilökunta väheni kuntouttavan työtoiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle. Vuonna 2023 on jatkettu "rempparyhmä" -toimintaa muilla kuin kuntouttavassa työtoiminnassa olevilla työllistettävillä. Rempparyhmässä on ollut myös Novidan kustantamana oppivelvollisten työpajatoimintaa.

Kaavoituksen tehostamiseksi palkattiin 2023 alussa kaavoitusassistentti talousarvion mukaisesti.

Markkinoinnin ja viestinnässä on työskennellyt 2022 lopulta alkaen kaksi markkinointi- ja viestintäsuunnittelijaa aiemman yhden suunnittelijan ja 50% palvelusihteerin sijasta.

Asukkaiden Loimaa -hankkeelle palkattiin 2023 alussa projektityöntekijä asumisen teemavuoden toiminnan jalkauttamiseksi kyliin ja yhteisöihin.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Kehittämisjohtaja		1		1	1
Kaavoittaja		1		1	1
Yritysneuvoja		2		2	2
Markkinointi- ja viestintäsuunnittelija		1		2	2
Johtava maaseutuasiamies		1		1	1
Maaseutuasiamies		4		4	4
Työllisyyspäällikkö		1		1	1
Palvelusihteer		1,5		1	1
Palveluohjaaja		2			
Työtoiminnan ohjaaja		3		1	1
Yksilövalmentaja		3		2	2
Kaavoitusassistentti				1	1
Maahanmuuttokoordinaattori				1	0
Projektikoordinaattori (Seudullinen maahanmuuttajien ohjaushanke)				1	1
Projektityöntekijä (Asukkaiden Loimaa)				1	1
Yhteensä		20,5		20	19

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat

Elinvoimayksikkö on keskittynyt pääosin Ahonkadun toimipaikkaan, joka vihittiin virallisesti Elinvoimataloksi kesäkuussa 2023. Työllisyyspalveluilla kiinteä toimipaikka Ahonkadulla siirtynyt 2.kerroksesta 1.kerrokseen yhdessä yrityspalvelujen kanssa syksyllä 2022. Lapidushallissa on nuorten työpaja sekä liikkuvan ryhmän tukikohta. Maaseutupalvelut siirtyneet 2022 lopulla Ahonkadun toimipaikan 2. kerrokseen.

"Lapidushalli" -työryhmältä valmistui raportti kesällä 2021, jossa ryhmä katsoo ettei ole tarkoituksen mukaista ryhtyä siirtämään Lapiduksen toimintoja tässä vaiheessa SOTE- ja TE2024-uudistusten lähestyessä. Raporttiin liittyen teetettiin kuntoarvio konsultilla, jonka perusteella tilan kunto on välttävä. Tilojen käytön jatkumiselle ei ilmennyt akuutteja esteitä.

Palvelujen ostot

Työllisyyspalvelussa työvalmennuksen (1 htv) ostosopimus Loimaan seudun työtoiminnan tuki r.y:ltä.

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Itse tuotettujen ja ostettujen työllisyyspalveluiden toimitilat

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Työttömyyden kuntaosuusmaksut olivat vuonna 2022 yhteensä 993 600 euroa. Vuoden 2023 talousarviossa on varattu kuntaosuusmaksuihin 920 000€, joka kesäkuun 2023 tilanteen perusteella tulee riittämään.

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

KELA:lle maksettava kuntaosuus työmarkkinatuesta ja määrärahan arvioiminen. Kaupunki maksaa 70% > 1.000 pv ja 50% > 300 pv maksetusta työmarkkinatuesta. Kuntouttavan työtoiminnan siirryttyä HVA:lle kuntien mahdollisuudet vaikuttaa itse työttömyyteen vähenevät. Lisäksi 2023 hyväksytty palkkatukiudistuslaki rajoittaa entisestään kuntien mahdollisuuksia käyttää palkkatukea.

Työllisyyspalvelujen toimintaa on kehitetty ja kehitetään jatkuvasti uudistusten myötä ja kuntaosuuslistalla olevien työttömien määrää pyritään vähentämään kaikilla käytössä olevilla keinoilla.

Kaupunki osallistuu edelleen TYP-toimintaan ja sopimuksia on uudistettu hyvinvointialueuudistuksen toteututtua.

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.
Toimintatuotot	493 823	68 358	482 859	0	482 859	121 458	25 %	-361 401
Myyntituotot	161 490	620	171 774	0	171 774	612	0 %	-171 162
Maksutuotot	3 236	0	0	0	0	4 006	0 %	4 006
Tuet ja avustukset	328 996	67 738	249 301	0	249 301	116 739	47 %	-132 562
Muut toimintatuotot	100	0	61 784	0	61 784	100	0 %	-61 684
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	-2 921 224	-1 352 722	-2 936 108	-38 311	-2 974 419	-1 410 276	47 %	1 564 143
Henkilöstökulut	-1 336 318	-618 438	-1 486 903	-38 311	-1 525 214	-734 478	48 %	790 736
Palvelujen ostot	-472 694	-200 958	-382 315	0	-382 315	-200 622	52 %	181 693
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 127	-16 839	-40 284	0	-40 284	-19 152	48 %	21 132
Avustukset	-995 164	-486 904	-993 422	0	-993 422	-441 877	44 %	551 545
Muut toimintakulut	-56 921	-29 583	-33 184	0	-33 184	-14 147	43 %	19 037
Toimintakate	-2 427 401	-1 284 363	-2 453 249	-38 311	-2 491 560	-1 288 819	52 %	1 202 741

Poikkeama talousarviosta:

Palvelujen ostot toteutuneiden kustannusten ylitys johtuu alkuvuoteen kohdistuneista ostoista. Kulut tasaantuvat vuoden aikana. Toimintatuotot toteutuvat viiveellä. (hankerahoitus)

2.7. Sivistyslautakunta

2.7.1 Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2022 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 12 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotia sekä Touhula Alastaron päiväkotia.

Esiopetusta järjestetään kaikissa päiväkodeissa paitsi Nappulan päiväkodissa. Lisäksi lukuvuonna 2022-2023 yksi varhaiskasvatuksen esiopetusryhmä toimii Kirkonkylän koulun tiloissa.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkotia (Peltoinen).

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Korona-pandemiasta palautuminen -> lasten hyvinvoinnin edistäminen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen -> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan uuden strategian käyttöönotto (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2023 varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Loimaan kaupunki on mukana opetushallituksen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Kokeilu kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kokeilua toteuttavat toimipaikat Loimaalla ovat Touhula Alastaro, Peltoisten vuoropäiväkotia, Puistometsän päiväkotia ja Metsämaan päiväkotia. Muut toimipaikat toimivat verrokkiryhminä kokeilussa.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tilat jne.). Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.

Kesäkuun 2023 osavuosisikatsaus

Varhaiskasvatusta järjestettiin normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti. Varhaiskasvatuksen järjestäjä ohjeistettiin varautumaan koronatilanteen jatkumiseen osana normaalia varautumista. Suositeltavaa on ollut jatkaa korona-aikana opittuja hyväksi havaittuja hygieniatoimia.

Ukrainan tilanteella on ollut jonkin verran vaikutusta varhaiskasvatuspalveluihin. Ukrainalaisia lapsia on sodan syttymisen jälkeen tullut varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen noin 15.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys (konsulttiselvitys) hyväksyttiin sivistyslautakunnassa toukokuussa 2023. Selvitys toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä. Konsulttiselvityksen valmistumisen jälkeen alkaa palveluverkon tarkempi suunnittelu ja valmistelu. Jatkovalmistelua varten on perustettu työryhmä, johon kuuluvat sivistys- ja elinympäristölautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä viranhaltijoista sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, tekninen johtaja ja kiinteistöpäällikkö. Keskeisimmät toimenpiteet tulevat kohdentumaan keskusta-alueelle, Metsämaalle ja Virttaalle.

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä vuonna 2023 mm. varhaiskasvatuksen tasa-arvon edistämiseen ja tukitoimien uudistamiseen liittyvät hankkeet. Tasa-arvon edistämiseen liittyvässä hankkeessa tavoitteena on edistää oppimista, hyvinvointia, vuorovaikutusta ja lähipalveluperiaatetta sekä lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävään varhaiseen tukeen. Toisessa hankkeessa tavoitteena on varhaiskasvatuslain tuen uudistuksen toimeenpanon tukeminen sekä lapsen saaman tuen vahvistaminen ja tuen laadun kehittäminen.

Keväällä 2023 haettiin valtionavustusta varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 110 000 euroa. Valtionavustusta myönnettiin 62 000 euroa. Valtionavustusta esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin haettiin 180 480 euroa. Valtionavustusta myönnettiin 180 480 euroa.

Keväällä 2023 päivitettiin esiopetuksen ja kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelmat sekä esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Kokonaan uutena suunnitelmana 1.6.2023 tuli käyttöön varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Loimaan kaupungilla on ollut MLL:n Loimaan kaupungin yhdistyksen kanssa ohjatun leikkipuistotoiminnan järjestämistä koskeva sopimus vuodesta 1984 alkaen. Sopimus päätettiin irtisanoa yhteisymmärryksessä 30.6.2023 alkaen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarvoja nostettiin 1.3.2023 alkaen noin 30 %, ja samalla asiakasmaksujen määrä väheni. Noin 65 % lapsista on toukokuun 2023 tilanteen mukaisesti maksuttomia.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).	Nivelvaiheen yhteistyötapaaminen perusopetuksen kanssa järjestettiin toukokuussa. Toimintamalleja on kehitetty ja yhtenäistetty. Esi- ja perusopetuksen nivelvaiheeseen on valittu vastuhenkilö. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien tiimi kokoontuu viikoittain käsittelemään lasten tuen tarpeita sekä niihin reagoimista.	Toteutuu

2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitseminen, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	Päiväkotien toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikunnasta ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. (mm. varhaiskasvatuksen hyvinvointitiimi).	Toimintamalleja kehitetään jatkuvasti liikunnan ja hyvinvoinnin edistämiseen.	Toteutuu
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta päiväkodeissa.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen). Luokkahenki-palvelun käyttöä laajennetaan päiväkoteihin.	Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys on valmistunut. Suunnitelma toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä. Jatkovalmistelua varten on perustettu työryhmä, johon kuuluvat sivistys- ja elinympäristölautakunnan puheenjohtajisto sekä sivistys- ja teknisen palvelualan virkamiehiä.	Toteutuu osittain

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina varhaiskasvatuksessa (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun. Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista.

1.8.2022 voimaan tullut varhaiskasvatuksen tuen uudistaminen merkitsee henkilöstöresurssin lisäystä (mm. erityisopettajien määrän lisäys, resurssin lisäys tuen tarpeisten lasten ryhmissä). Varhaiskasvatuksen tuen ja hyvinvoinnin tiimiä on vahvistettu (neljä konsultoivaa erityisopettajaa, yksi S2-erityisopettaja, varhaiskasvatuksen kuraattori, hanketyöntekijänä toimiva alueellinen varhaiskasvatuksen sosionomi).

Sivistyslautakunta päätti huhtikuussa 2023 perustaa kaksi uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimea, jotka täytetään 1.8.2023 alkaen. Varsinaisen erityisopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtäviin kuuluu S2-opetusta ja he osallistuvat myös erilaisiin varhaiskasvatuksen kehittämishankkeisiin.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Nykyisestä henkilöstöstä 96 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 8 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Hanketyöntekijä	0	1	1
Perhepäivähoitaja	12	12	12

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	5	5	5
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Päiväkodinjohtaja	7	7	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	28	28	28
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	51	51	51
Varhaiskasvatuksen ryhmävastaja	2	2	2
Yhteensä	112	112	112

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kolme (Puistometsä, Peltoinen, Metsämarjat) ja Hirvikoskella kaksi (Hirvimetsän päiväkotito, päiväkotito Mahlapuisto). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virttaalla.

Metsämaan päiväkotito toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa. Keskusta-alueella on lisääntyneen hoitopaikkatarpeen takia perustettu kaksi ylimääräistä ryhmää vuoden 2022 aikana (lisäryhmä Puistometsän päiväkodissa, päiväkotito Metsämarjat). *Helmikuusta 2023 on toiminut yksi ryhmä entisessä Mahlapuiston päiväkodissa.*

Loimaan varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen laadinta käynnistyy syksyllä 2022 (mm. palvelurakenne, tilakysymykset yms.).

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia. *Sivistyslautakunta hyväksyi 25.5.2023 Touhula Varhaiskasvatus Oy:n 3,9 %:n hinnankorotuksen 1.8.2023 alkaen.*

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

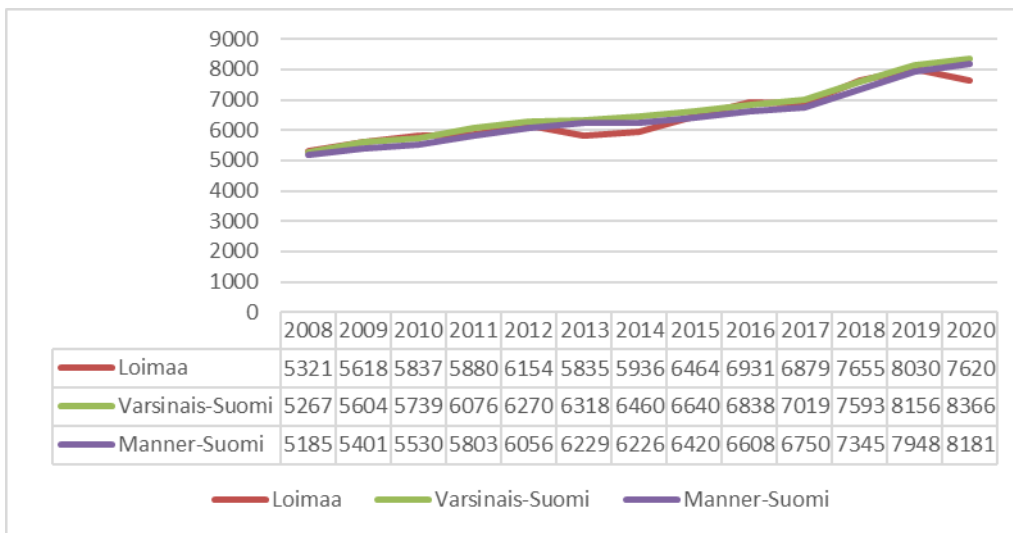
PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2021	TA 2022	TA 2023
TOIMINNAN LAAJUUS	Lapsia varhaiskasvatuksessa	598	600	585
Varhaiskasvatus	-joista esiopetuksessa	133	120	120*
	-joista päiväkodeissa	535	520	550
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	0	0	0
	-joista perhepäivähoidossa	63	80	35
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoidossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	181	300	300

Lasten lakisääteinen kotihoidontuki,	137	160	100
kotitalouksia keskim. kk			
-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	145	220	135
Yksityisen hoidon kuntalaisä			
-kotitalouksien lukumäärä	2	7	3
-lapsia tuen piirissä	4	10	5

*lisäksi kaksivuotisessa esiopetuksessa on noin 50 lasta

Kevään 2023 aikana varhaiskasvatuksessa on ollut keskimäärin 620 lasta, joista 580 päiväkodeissa ja 40 perhepäivähoidossa. Kotihoidon tuen piirissä lapsia on ollut keskimäärin 139. Esiopetuksen oppilaita oli 118.

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2020 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2020 (6,6 % -> 5,4 %).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

- Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatustilain muutokset, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakkointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
- Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

- Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

Toiminnalliset riskit

- Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön

poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seuranta ja ennakoitua sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.

3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.

4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2022	TA 2023	Tot 2023
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2022.	3,5-4,0	3,45
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta - perhepäivähoito - ryhmäperhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)	156,0 - 76,0	95-100 - 90-95	arv. tilinpäätöksessä
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	68,0	70-75	arv. tilinpäätöksessä

Varhaiskasvatus

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	700 073	579 922	727 900	-200 000	527 900	530 954	101 %	3 054	527 900
Myyntituotot	52 915	1 308	11 000	0	11 000	715	7 %	-10 285	11 000
Maksutuotot	543 693	307 269	529 600	-200 000	329 600	225 960	69 %	-103 640	329 600
Tuet ja avustukset	103 359	271 346	187 200	0	187 200	303 471	162 %	116 271	186 400
Muut toimintatuotot	106	0	100	0	100	808	808 %	708	900
Toimintakulut	-8 140 521	-4 131 726	-8 349 770	-340 922	-8 690 692	-4 527 143	52 %	4 163 549	-8 690 000
Henkilöstökulut	-4 662 923	-2 382 051	-4 774 900	-110 922	-4 885 822	-2 575 035	53 %	2 310 787	-4 885 000
Palvelujen ostot	-2 638 271	-1 323 879	-2 475 350	-200 000	-2 675 350	-1 362 350	51 %	1 313 000	-2 710 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73 902	-40 393	-47 400	0	-47 400	-40 098	85 %	7 302	-55 000
Avustukset	-540 015	-272 640	-551 400	0	-551 400	-246 226	45 %	305 174	-510 000
Muut toimintakulut	-225 410	-112 763	-500 720	-30 000	-530 720	-303 435	57 %	227 285	-530 000
Toimintakate	-7 440 448	-3 551 804	-7 621 870	-540 922	-8 162 792	-3 996 189	49 %	4 166 603	-8 162 100

Poikkeama talousarviosta:

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot näyttäisivät toteutuvan budjetoidulla tavalla. Maksutuottojen vähenemistä vuoteen 2022 verrattuna selittää hoitopäivämaksujen väheneminen (varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023). Asiakasmaksujen tuloarvoja nostettiin noin 30 %, jolloin hoitopäivämaksut ovat vähentyneet noin 34 – 35 %. Hankerahoitusta (tuet ja avustukset) on tällä hetkellä yli budjetoidun, mutta rahoituksesta noin 100 000 – 115 000 euroa siirtyy vuodelle 2024.

Myös toimintakulut vaikuttavat toteutuvan aika lailla talousarvion mukaisesti. Palvelujen ostot sekä aine- ja tarvikemenot näyttäisivät jonkin verran ylittyvän, mutta vastaavasti avustukset (kotihoidon tuki) alittuvat. Palvelujen ostoissa näkyy mm. varhaiskasvatuksen ostopalvelujen hinnankorotukset. Henkilöstömenojen kohdalla

toteutumaan vaikuttavat osaltaan erilaiset sijaisuuskulut, joiden ennakointi on haasteellista. Muiden toimintakulujen kasvua vuoteen 2022 verrattuna selittää Hirvimetsän päiväkodin leasing-vuokra.

2.7.2 Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoolto ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2022 – 2023 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus).

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Marttilan ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhooltohenkilöstö (kuraattorit ja psykologit). Opiskeluhoolto siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa.

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Korona-pandemiasta palautuminen-> lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä. (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Oppilasmäärän muutokset ja oppilaiden tuen tarve vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tuntikehys, ryhmäkoot jne.).

Loimaan uuden strategian käyttöönottoaminen. (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2023 perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategiaan tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Perusopetuksessa painottuu myös Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihankkeeseen. Yritysten ja työmahdollisuuksien tunnettavuuden parantamiseen pyritään mm. suunnitelmallisella yritysten ja koulujen yhteistyöllä (esim. työpaikkavierailut). Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihanketta tuetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatuksella (mm. teemapäivät, monialaiset oppimiskokonaisuudet, laaja-alaisten oppimiskokonaisuuksien painotukset).

Kesäkuun 2023 osavuosikatsaus

Perusopetusta järjestettiin normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti. Opetuksen järjestäjää ohjeistettiin varautumaan koronatilanteen jatkumiseen osana normaalia varautumista. Suositeltavaa on ollut jatkaa korona-aikana opittuja hyviä havaittuja hygieniatoimia.

Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta perusopetuksen valmistavaan opetukseen. Hirvikosken yhtenäiskoululla on ollut kolme valmistavan opetuksen ryhmää ja Keskuskoululla yksi. Oppilaita valmistavassa opetuksessa on ollut 53 (ukrainalaisia 42). Jatkossa tilanteella on merkittävää vaikutusta S2-opetukseen.

Vuonna 2023 on käynnissä mm. perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa oppilaille tarjotaan lisätukea opiskeluun (esim. ryhmäkokojen pienentäminen, avustajapalvelut).

Valtionavustusta on myönnetty myös kerhotoiminnan tukemiseen ja harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen. Näiden hankkeiden tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajantoimintaa, mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Keväällä 2023 haettiin jatkorahoitusta harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseksi 53 625 euroa sekä kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 18 620 euroa. Valtionavustusta myönnettiin harrastamisen Suomen malliin 45 000 euroa ja kerhotoimintaan 14 000 euroa.

Uusina hankkeina lukuvuonna 2022 - 2023 käynnistyivät digitaalisten taitojen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyvät hankkeet. Näiden hankkeiden tavoitteena on edistää lasten ja nuorten ymmärrystä, taitoja ja osaamista medialukutaidossa, tv-taidoissa sekä ohjelmointitaidoissa. Tavoitteena on myös kehittää ratkaisuja ja toimintamalleja, jotka lisäävät oppimisen digitalisaation laatua ja edistävät opetussuunnitelman perusteiden mukaista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä. Oppimisympäristöjen kehittämiseen haettiin keväällä 2023 jatkorahoitusta, mutta rahoitusta ei myönnetty.

Loimaan kaupungilla on useamman vuoden ollut Kosken, Marttilan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa sopimus erityisopetuksen järjestämisestä. Vuoden 2023 keväällä vastaava sopimus tehtiin myös Auran kunnan kanssa.

Keväällä 2023 päivitettiin esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, perusopetuksen opetussuunnitelman osia (erityisesti opiskeluhoito-osuus) sekä valmistavan opetuksen opetussuunnitelma.

Ketterää osaamista -hankkeen myötä Loimaalle on laadittu yritysvierailukortteja jäsentämään oppilaitosten ja yritysten välisiä vierailuja. Korttien tarkoitus on toimia viestintävälineenä ja yhteystietojen säilytyspaikkana.

Ideana on siis, että yritykset näkevät, millaisilla teemoilla vierailuille tultaisiin. Ja opettajat näkevät, mihin yrityksiin vierailuja otetaan vastaan.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).	Nivelvaiheen yhteistyötapaaminen varhaiskasvatuksen kanssa järjestettiin toukokuussa. Toimintamalleja on kehitetty ja yhtenäistetty. Varhaiskasvatuksessa on nimetty vastuuhenkilö esi- ja perusopetuksen nivelvaiheeseen. Perusopetuksen tuntikehykseen on varattu S2-opetuksen resurssia aiempaa enemmän, koska maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrä on lisääntynyt.	Toteutuu
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	Koulujen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. Hyvinvoinnin vuosikellon laatiminen ja toteuttaminen yläkouluissa (mm. turvataidot, arjen valinnat, itsetuntemus ja vahvuudet, kaveritaidot, tunnetaidot, selviytymiskeinot, arvot ja asenteet, unelmat ja luottamus elämään). MOVE-testien tulokset ovat keskimäärin valtakunnan keskitasolla. Kouluterveyskyselyn tulokset ovat parantuneet edellisestä mittauksesta.	Hyvinvoinnin vuosikello on otettu käyttöön yläkouluissa ja sen käyttöä ollaan laajentamassa myös alakouluihin. Henkilöstölle on järjestetty ja järjestetään myös jatkossa aiheeseen liittyvää koulutusta. Loimaan MOVE-tulokset ovat testattavasta lajista riippuen pääosin maan keskitason alapuolella, joiltakin osin myös keskitasoa parempia. Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos Loimaalla on 43,4 %, kun koko maan tulos on 40 %, eli 40 %:lla 5. ja 8. luokkalaisista fyysinen toimintakyky on tasolla, joka voi vaikeuttaa arjessa jaksamista.	Toteutuu osittain
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärä (400-450 opp.). Myönnetty valtionavustus (55 000 - 60 000 euroa).	Lukuvuonna 2022-2023 toteutui 36 kerhoa, joissa osallistujia oli 340-360. Valtionavustusta kerhotoiminnan tukemiseen on myönnetty 16 000 € ja harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen 45 000 €.	Toteutuu osittain

2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta kouluissa.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen). Luokkahenki-palvelun käyttö toteutuu kaikissa kouluissa.	Sisäilmaa on kevään 2023 aikana seurattu Asemanseudun koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Puistokadun koululla ja HYK:ssä (Luokkahenki). Lukuvuoden 2023-2024 aikana seurantaa siirretään muihin kouluihin.	Toteutuu osittain

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstömäärä on pystytty palveluverkon muuttuessa sopeuttamaan eläköitymisten ja määräaikaisten virkasuhteiden kautta.

Oppilasmäärän väheneminen, tuntikehyksen ja opetusryhmien määrän muutokset vaikuttavat myös opettajien määrään ja työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa oma vaikutuksensa henkilöstön pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa erityisesti koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on erityisopettajien tehtäviin.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 97 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virka- ja työsuhteessa on noin 26 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Seuraavassa henkilöstötaulukossa päätoimisten tuntiopettajien määrässä näkyvät neljä valmistavan opetuksen opettajaa ja yksi hanketoimintaan liittyvä resurssiopettaja. *Opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit siirtyivät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle.*

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	5	5	4,4
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	51	51	51
Lehtori	30	30	30
Pt. tuntiopettaja	23	23	23
St. tuntiopettaja	0	0	0
Erityisluokanopettaja	14	14	14

Erityisopettaja	8	8	8
Esikoulun opettaja	0	0	0
Koulunkäynninohjaaja	48	48	48
Apip-toiminnan ohjaaja	4	4	3
Koulukuraattori	3	0	0
Koulupsykologi	3	0	0
Perusopetus (yhteensä)	194	188	186,4

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen.

Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta.

Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla on kevästä 2021 alkaen toteutettu sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki). Sivistyslautakunta päätti syyskuussa 2021 ottaa ko. palvelun käyttöön laajemminkin. Sopimus mahdollistaa 50 - 55 luokkatilan seurannan kerrallaan ja tarkoitus on toteuttaa seurantaa kaikilla kouluilla tietyn aikataulun mukaisesti.

Kouluverkko selvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Vuosina 2023-2024 tulisi suunnitella Hirvikosken yhtenäiskoulun korjausten (2019) jatkaminen, Puistokadun koulun käsityötilan ja piha-alueen kunnostaminen, Asemanseudun koulun vanhan osan kunnostaminen sekä Keskuskoulun ns. kakkosvaiheen toteuttaminen (liikuntatila, ruokala, apip-tilat).

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 300 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ kaksi optiovuotta). Kuljetusten hintatason nousu kilpailutuksessa, kouluverkkomuutos ja polttoaineen merkittävä hinnannousu ovat kasvattaneet kuljetuskustannuksia.

Sivistyslautakunnan päätöksen (25 §/2023) mukaan oppilaskuljetusten kilometrihintoja korotettiin 0,10 euroa ajalla 4.1.-3.6.2023. Korotus koski sivistysvaliokunnan 28.1.2021 (8 §) päätöksen mukaisia linjaliikenteen ulkopuolisten oppilaskuljetusten hankintoja.

Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 - 600 000 euroa/vuosi).

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT		TP 2021	TA 2022	TA 2023
Oppilaat kouluittain	Asemanseudun koulu	64,5	65	57
(TA 2023 keskiarvo syksy 2022 ja arvio syksy 2023)	Kauhanojan koulu	58,5	54	51
	Keskuskoulu	385,5	372	381

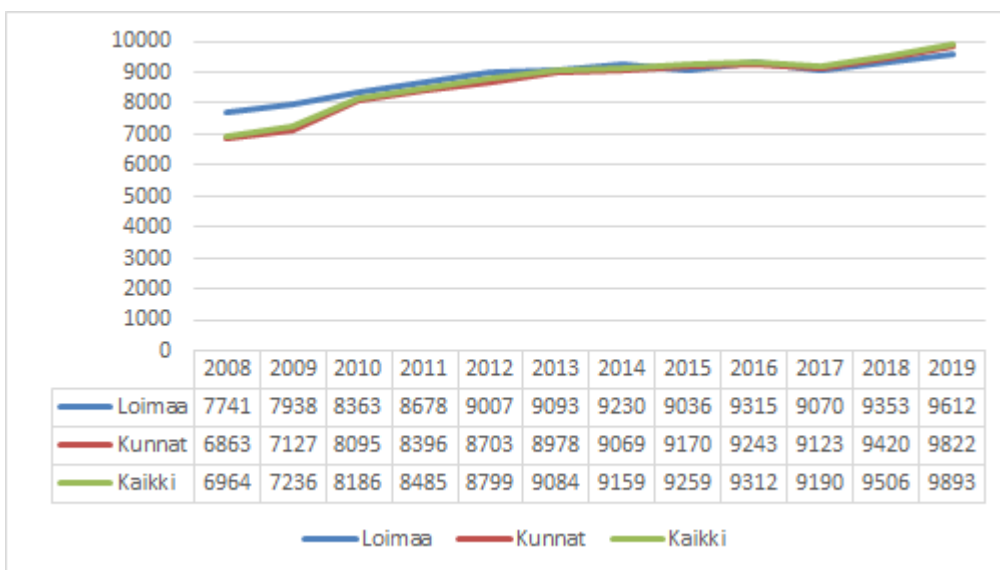
	Kirkonkylän koulu	7+106	113	108
	Kojonkulman koulu	1+17	- *	-
	Metsämaan koulu	7+50	49	47
	Niinijoen koulu	38,5	39	36
	Virttaan koulu	6,5	- *	-
	Alastaron yläaste	42,5	- *	-
	Puistokadun koulu	286	320	308
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	415	415	405
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	15+1470	1427	1393**
	Yleisopetus	1355	1322	1288
	Luokkamuotoinen erityisopetus	115	105	105
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	347	390 - 400	350 - 360
	Tehostetun tuen oppilaat	212	210 - 215	210-215
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	4,0 %	3,5 %	2,5 %
	Erityisopetus	13,5 %	14,5 %	12,5 %

* koulun toiminta päättyi 1.8.2021. Kojonkulman koululta oppilaat siirtyvän pääosin HYK:iin, Virttaalta Kirkonkylän kouluun ja Alastaron yläasteelta Puistokadun koululle.

** luvuissa eivät ole mukana mahdolliset valmistavan opetuksen oppilaat, joita lv. 2022-2023 on noin 50 (Keskuskoulu ja HYK).

Kevätlukukaudella 2023 oppilasmäärä oli 1 383. Lisäksi valmistavassa opetuksessa oli enimmillään 53 oppilasta.

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2020 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehitys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2020) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetustunnit/ opp	Opetus €/tunti	Kuljetusoppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 433,5	89	70	220,5	1 279	2,60	10 005
Kauhajoki	1 319	74	69	459	1 464	4,25	9 444
Lieto	2 558	62	70	568,5	918	2,66	8 047
Loimaa	1 520	79	62	585,5	1 438	2,81	9 536
Naantali	1 975	72	68	353	2 034	3,57	9 063
Uusikaupunki	1 368	80	63	362,5	772	2,49	9 347
Kunnat yhteensä	534 943	71	70	108 382,5	1 535	2,62	9 807

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehyks) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehyksen vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2020 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon. (edellä olevan taulukon luvut eivät sisällä sairaala- ja vammaisopetusta).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

- Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakkointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
- Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

- Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.
- Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

- Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
- Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
- Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2022	TA 2023	Tot 2023
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,3	11,1	11,3
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	184	175	184
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	-
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) €/ opp	9 540	9 800	arv. tilinpäätöksessä
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,4	3,3-3,5	Kyselyä ei ole toteutettu vuonna 2023.
	Oppilasmäärä/opetusryhmä	16,1 18,0 15,8	17-18 18-19 16-17	16,1 18,0 15,8
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	131	145	150
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	27	30	26
	Ohjaustuntien määrä/vko	405	410	400

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	1 390 938	1 101 751	1 124 600	125 000	1 249 600	1 111 855	89 %	-137 745	1 249 600
Myyntituotot	880 812	399 706	674 300	65 000	739 300	363 525	49 %	-375 775	739 300
Maksutuotot	116 032	51 618	106 000	0	106 000	50 610	48 %	-55 390	106 000
Tuet ja avustukset	384 227	645 162	339 100	60 000	399 100	694 347	174 %	295 247	399 100
Muut toimintatuotot	9 868	5 265	5 200	0	5 200	3 373	65 %	-1 827	5 200
Toimintakulut	-13 697 928	-7 076 500	-13 110 000	-505 021	-13 615 021	-7 292 046	54 %	6 322 975	-13 830 000
Henkilöstökulut	-10 222 693	-5 261 313	-9 805 300	-505 021	-10 310 321	-5 591 019	54 %	4 719 302	-10 566 000
Palvelujen ostot	-2 929 515	-1 475 452	-2 734 200	0	-2 734 200	-1 394 414	51 %	1 339 786	-2 734 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-403 439	-238 306	-414 000	0	-414 000	-240 674	58 %	173 326	-400 000
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-142 281	-101 429	-156 500	0	-156 500	-65 938	42 %	90 562	-130 000
Toimintakate	-12 306 990	-5 974 749	-11 985 400	-380 021	-12 365 421	-6 180 190	50 %	6 185 231	-12 580 400

Poikkeama talousarviosta:

Perusopetuksen toimintatuotot näyttäisivät toteutuvan budjetoidulla tavalla. Myyntituottojen kohdalla näkyy kotikuntakorvausten väheneminen (vieraskuntalaisten oppilaiden väheneminen). Hankerahoitusta (tuet ja avustukset) on tällä hetkellä yli budjetoidun, mutta rahoituksesta noin 290 000 – 300 000 euroa siirtyy vuodelle 2024.

Toimintakulut näyttäisivät ylittyvän noin 215 000 eurolla. Pääosin tämä perustuu henkilöstökulujen ylittymiseen (noin 255 000 €). Henkilöstökulujen lisääntymiseen vaikuttavat mm. lasten/nuorten lisääntyvä tuen tarve, maahanmuuttajalasten opetus sekä hanketoiminnan laajuus. Henkilöstömenojen kohdalla toteutumaan vaikuttavat osaltaan myös erilaiset sijaisuuskulut, joita on vaikea ennakoida tässä vaiheessa. Palvelujen ostojen kohdalla määrärahatilanne on niin ikään tiukka ja määrärahojen toteutumaan vaikuttavat erityisesti toisiin kuntiin sijoitettujen lasten opetuskustannukset (laskutus vuoden 2023 lopulla), lukiokoulutuksen maksuosuus ja mahdollinen kompensatio polttoaineen hinnannousun takia, joiden arvioiminen on tässä vaiheessa haasteellista. Edellä mainittuja ylityksiä pyritään jonkin verran kompensoimaan aine- ja tarvikemenoista sekä muista toimintakuluista (noin 40 000 €).

2.7.3 Sivistyspalvelujen hallinto

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	297	182	100	0	100	26 816	26 816 %	26 716	26 900
Myyntituotot	195	80	100	0	100	5	5 %	-95	89
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	37	37	0	0	0	26 811	0 %	26 811	26 811
Muut toimintatuotot	65	65	0	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-272 813	-146 192	-255 500	-4 367	-259 867	-131 174	50 %	128 693	-259 900
Henkilöstökulut	-197 128	-105 703	-205 700	-4 367	-210 067	-94 148	45 %	115 919	-189 500
Palvelujen ostot	-48 755	-25 050	-33 400	0	-33 400	-35 083	105 %	-1 683	-60 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 530	-4 150	-4 700	0	-4 700	-718	15 %	3 982	-1 500
Avustukset	-6 450	0	-6 400	0	-6 400	0	0 %	6 400	-6 400
Muut toimintakulut	-13 951	-11 289	-5 300	0	-5 300	-1 225	23 %	4 075	-2 500
Toimintakate	-272 516	-146 010	-255 400	-4 367	-259 767	-104 359	40 %	155 408	-233 000

Poikkeama talousarviosta:

Toimintatuottoihin on kirjattu vieraskielisten oppilaiden opetukseen myönnetty valtionavustus, jota ei ole ollut talousarviossa.

Toimintakulut näyttävät toteutuvan budjetoidulla tasolla. Palvelujen ostoissa on otettu huomioon mahdollinen polttoaineen hinnannousun takia maksettava kompensatio liikennöitsijöille.

2.7.4 Vapaa-aikapalvelut

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla. Kouluille tarjotaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyysskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitilaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikkumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Painopisteinä ovat erityisliikunta, ikäihmiset, lapsiperheiden liikunta sekä liikuntaneuvonta. Voimaa vanhuuteen ohjelman eteenpäin vieminen. Ohjelman päämääränä on edistää vielä kotona tai palvelutaloissa itsenäisesti pärjäävien toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (+75) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta.

Uimahalli Vesihovi on ”vauvasta vaariin” kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistykseen keidas. Vesiliikuntaohjelmiston laajennuksen myötä ohjatut ja omaehtoiset ohjelmat laajenevat syvänveden jumppiin ja ajastettaviin virtuaalitunteihin. Vesihovin ja Hirvihovin kunto- ja voimailusalin markkinointiin tulee panostaa entistä enemmän.

Loimaa ja muut Saviseudun kunnat ovat mukana LiikU:n organisoimissa eri vuodenaikoihin keskittyvissä liikuntakampanjoissa (talviliikkuja, haastepöytäily syksyn kampanja), joissa osanotto kirjataan pääasiassa mobiilisovelluksin. Saviseudun kunnilla on keskinäinen asukasluokien suhteeseen perustuva ”kisa”, jonka tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia kehitetään. Suunnitteluvaiheessa olevien talvipöytäily- ja kävelyreittien toteutuksen eteenpäin vieminen monipuolistaa eri käyttäjäryhmien ympärivuotista ulkoilukäyttöä.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (4-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE-ryhmään (lapsiperheiden kehittämishjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää. Oppilaat oppivat musiikin ja tanssin tietoja ja taitoja. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Sopimus Loimaan Seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin vuoden 2022 alkupuolella. Yhteistyökuntina ovat Auran, Kosken Tl, Oripään, Punkalaitumen, Pöytyän ja Ypäjän kunnat.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Korona-pandemiasta palautuminen-> asiakkaiden saaminen palvelujen piiriin, korona-ajan toimivien käytäntöjen hyödyntäminen (digitaaliset palvelut).

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan uuden strategian käyttöönotto (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2023 vapaa-aikapalvelujen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä lasten ja nuorten Loimaa -kärkihankkeeseen.

Kesäkuun 2023 osavuosisikatsaus

Koronalla ei ollut keväällä 2023 merkittävää vaikutusta vapaa-aikapalvelujen järjestämiseen. Jonkin verran korona-aika saattoi heijastua vielä käyttäjämääriin. Vapaa-aikapalveluissa koronaepidemiasta palautuminen ja asiakkaiden saaminen takaisin palvelujen piiriin vaatii oman aikansa.

Ukrainan tilanteella ei ole ollut erityistä vaikutusta vapaa-aikapalveluihin. Ukrainalaisia nuoria on jonkin verran käynyt nuorisotiloilla ja ukrainalaisia on ollut myös liikuntapalvelujen käyttäjinä. Pääkirjastoon on hankittu pieni kokoelma ukrainankielistä lastenkirjallisuutta. Lisäksi Monikielisestä kirjastosta on tilattu siirtokokoelma lasten- ja nuortenkirjoja kirjastoista lainattavaksi.

Kirjastopalveluselityksen aikataulusta poiketen omatoimikirjastojen toteuttaminen ei ole edennyt vuonna 2023. Loimaan kaupunki on mukana seutuhankintojen kilpailutuksessa ja kilpailutus omatoimikirjastojen

laitehankinnoista käynnistyy syksyllä 2023. Hankinnan suunniteltu sopimusaika on 1.1.2024-31.12.2026. Kesällä 2023 hankittiin pääkirjastoon lainaus- ja palautusautomaatti.

Keväällä 2023 myönnettiin ensimmäisen kerran hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kohdennetut toiminta-avustukset. Avustuksilla tuetaan ensisijaisesti hyvinvoinnin erojen kaventamista Loimaalla. Toiminnan tulee edistää loimaalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäistä syrjäytymistä ja edistää kotoutumista. Vuonna 2023 ko. avustuksiin on varattu 11 500 euroa.

Kulttuuripalveluissa tehtiin keväällä 2023 hakemus museotoiminnan valtionavustuksen piiriin.

Loimaan kaupungilla on sopimus Loimaan Seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä Punkalaitumen kunnan kanssa. Punkalaitumen kunnanhallitus päätti 13.6.2023 vähentää Loimaan Musiikkiopiston oppilaspaikkoja kymmenestä seitsemään vuosien 2025-2030 aikana niin, että Loimaan musiikkiopisto ei ota Punkalaitumen oppilaita kuin joka toinen vuosi alkaen kevästä 2025. Näin ollen oppilaspaikkoja saadaan laskettua joustavasti vuosien 2025- 2030 aikana. Tällä hetkellä ja keväällä 2024 valituilla opiskelevilla oppilailla on subjektiivinen oikeus suorittaa oppimäärä loppuun.

Vapaa-aikapalveluissa on vuonna 2023 käynnissä erilaisia kehittämishankkeita. Liikuntapalveluissa on liikunnallisen elämäntavan paikallinen kehittämishanke, johon on myönnetty rahoitusta 15 000 euroa. Tavoitteena on kehittää eri ikäryhmien liikuntaa sekä edistää omatoimista liikuntaa, arkiliikuntaa ja työpaikkaliikuntaa. Hankkeen puitteissa toteutettiin toukokuussa 2023 liikuntakysely yli 70-vuotiaille loimaalaisille. Vastauksia saatiin 573 (vastausprosentti 11,8 %). Aineiston analyysi ja raportointi toteutetaan syyskuudella 2023. Lisäksi toukokuussa 2023 järjestettiin Wilman kautta harrastuskysely tuleville 3-9-luokkalaisille. Kysely toteutettiin kaksikielisenä (suomi/englanti) ja vastauksia saatiin 277. Kyselyn analyysi ja raportointi on käynnissä.

Nuorisopalveluissa on useamman vuoden jatkunut etsivän nuorisotyön hanke, johon vuodelle 2023 myönnettiin avustusta 43 200 euroa. Vuonna 2022 käynnistyi koulunuorisotyön hanke, jonka tarkoituksena on koulussa tehtävän nuorisotyön vahvistaminen. Tavoitteena on vähentää koronapandemian aikaisten rajoitusten kielteisiä vaikutuksia sekä vahvistaa nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiintymystä kouluyhteisöön. Lisäksi nuorisopalveluissa on ollut European Solidarity Corps- hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan Loimaalla.

Musiikkiopistolle on myönnetty Erasmus+ -akreditointi vuosille 2022-2027. Keväällä 2023 toteutui kahden opettajan vierailu eurooppalaisissa musiikkiopistoissa. Nykyiselle hankkeelle myönnettiin jatkoaikaa toukokuulle 2024.

Liikuntapaikkaselvitystä on valmisteltu kevään 2023 aikana ja työtä jatketaan syksyllä 2023. Liikuntapaikkaselvityksen mukaisia toimenpiteitä on tarkoitus hyödyntää liikuntapaikkojen hoidossa sekä tulevien investointien valmistelussa ja toteuttamisessa.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Vahvistetaan taiteen perusopetuksen yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Tuemme yhtenäistä kasvun ja oppimisen polkua lapsille ja nuorille.	Taiteen perusopetus tavoittaa 30 % alle 18-vuotiaiden ikäluokista. Opetussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti, toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja kehitetään palautteen pohjalta.	Taiteen perusopetus tavoittaa 30 % alle 18-vuotiaiden ikäluokista. Opetussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti (esim. Tanssin opetussuunnitelma 1/2023). Toimintaa arvioidaan ja kehitetään palautteen pohjalta säännöllisesti.	Toteutuu
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme	Opistojen tarjonta ottaa huomioon kaikki ikä- ja väestöryhmät. Vahvistetaan erityisesti miesten osallistumismahdollisuuksia.	Opistoissa toteutuu monipuolinen ja kuntalaisten tarpeiden mukaan hyvin kohdentuva kurssitarjonta. Opistoissa on	Opistoissa toteutuu monipuolinen ja kuntalaisten tarpeiden mukaan hyvin kohdentuva kurssitarjonta. Opistoissa on	Toteutuu

syrytymistä kaikissa ikäryhmissä	Palveluja järjestetään hajautetusti, lähellä kuntalaisia.	vähintään 10 alle kouluikäisille tarjottavaa kurssia, vähintään 10 ikäihmisille suunnattua kurssia sekä vähintään 20 Loimaan keskustan ulkopuolella järjestettävää kurssia. Opistoissa poikien ja miesten osuus nousee 30 %:iin osallistujista. Musiikkiopistolla on vuosittain vähintään viisi vierailua sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen ja vähintään viisi musiikkiopiston ulkopuolella järjestettyä, suurelle yleisölle avointa tilaisuutta.	vähintään 10 alle kouluikäisille tarjottavaa kurssia, vähintään 10 ikäihmisille suunnattua kurssia sekä vähintään 20 Loimaan keskustan ulkopuolella järjestettävää kurssia. Musiikkiopistolla on vuosittain vähintään viisi vierailua sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen ja vähintään viisi musiikkiopiston ulkopuolella järjestettyä, suurelle yleisölle avointa tilaisuutta.	
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Kehitämme kotona asuvien ikäihmisten mahdollisuutta itsenäisen kuntouttavan liikunnan toteuttamiseen teknologiaa hyödyntäen. Teknologian hyödyntäminen monipuolisen liikuntamateriaalin tuottamisessa sekä tarjolla olevien kirjasto- ja kulttuuripalvelujen hyödyntämisessä.	Asiakasmäärä 70. Luodaan digitalisaatiota hyödyntäen palveluja, jotka aktivoivat kuntalaisia oman hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen.	Etä- ja digijumpan toimintoja on edelleen kehitetty ja kohderyhmää tavoitetaan mm. tuolijumpissa ja opintopiireissä. Liikuntapalveluiden tabletteja käyttää 65 asiakasta, alku- ja lopputestauksen tulokset kirjattu. Liikuntakysely toteutettu yli 70-vuotiaille loimaalaisille.	Toteutuu
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelman avulla edistetään toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (pääosin 75+) liikuntakykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla.	Uusien vertaisohjaajien kouluttaminen ja vanhojen aktivoiminen vertaisvetureiksi. Tavoitteena on 15 vertaisohjaajaa. Tavoitteena 10 ulkoiluystävän kouluttaminen ja ulkoiluystävätoiminnan käynnistäminen. 10 % kasvu liikuntapalvelujen 75+ ryhmien toiminnassa.	Varhan fysioterapeutti on suorittanut Ikäinstituutin vertaisohjaajakoulutuksen. Ulkoiluystäviä koulutettu kevään aikana 13 henkilöä yhteistyössä seurakunnan kanssa. Kouluttajakoulutukseen osallistui 4 henkilöä. Keväällä suunniteltu Seniorisumpit liikunta- ja kulttuuritapahtuma alkaa elokuussa yhteistyössä elinvoimayksikön kanssa.	Toteutuu osittain
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmia, jonka tavoitteena ovat turvalliset ja terveelliset tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset.	Tällä hetkellä ei ole käynnissä palveluverkkoon liittyviä hankkeita. Omatoimikirjastojen toteuttaminen alkaa vuonna 2024. Yleisesti ottaen nuorisotilat ovat asianmukaisessa kunnossa, mutta Alastaron nuorisotilalle tulisi saada	Toteutuu osittain

			paremmat tilat. Alastaron ja Hirvikosken nuorisotilat eivät ole esteettömiä.	
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Nuorisopalvelut ottavat toiminnassaan huomioon kaikki nuoret ja jokainen on tervetullut toiminnan piiriin. Erityishuomiota kiinnitetään syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin ja niihin, joiden viiteryhmää kohtaan kohdistuu stigmaa. Nuorisotyössä panostetaan lasten ja nuorten kohtaamiseen.	Nuoret löytävät omia ryhmiään ja saavat uusia kavereita. Yksinäisyyden tunne vähenee ja aktiivisuus lisääntyy. Toimintaan tulee mukaan nuoria, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet. Nuori kokee olevansa arvokas, vahvistetaan luottamuksellisten suhteiden syntymistä. Nuoret ovat mukana kehittämässä ja toteuttamassa toimintaa.	Rainbow-klubin toimintana on aktiivista, ja nuoria osallistetaan toimintaan. Nuorisotaloille kaikki nuoret ovat tervetulleita. Koulunuorisotyö edesauttaa uusien nuorten tulemistä nuorisotalotoimintaan. Etsivä nuorisotyö kohdistuu syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin. Nuorisotalotoimikunnat antavat kaikille nuorille mahdollisuuden osallistua nuorisotalon päätöksentekoon.	Toteutuu
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Nuorisopalvelujen ja koulujen yhteistyön kehittäminen mm. koulunuorisotyön kautta.	Koulujen ja nuorisopalvelujen saumaton yhteistyö, jolla vahvistetaan lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiinnittymistä koulu yhteisöön (matalan kynnyksen toimintaa, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen, yksilöiden kasvun ja kehityksen tukeminen, kouluviihtyvyyden lisääminen jne.).	Koulunuorisotyö tukee koulun ja nuorisopalveluiden välistä yhteistyötä. Koulunuorisotyön resurssi vaikuttaa alimitoitetulta tarpeeseen nähden ja koulunuorisotyön osuuden lisäämistä tulisi voida harkita tulevina vuosina.	Toteutuu
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Kirjasto on kaikille avoin ja maksuton tila, jossa erilaiset ihmiset voivat kohdata toisiaan. Kirjasto tukee asiakkaitaan toimimaan aktiivisina kuntalaisina ja järjestää tapahtumia kaikille ikäryhmille. Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten ja ryhmien kokoontumiseen sekä opiskeluun ja etätyöhön.	Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Tapahtumien lukumäärä/vuosi (50 - 55) ja osallistujamäärä (500 - 550).	Pääkirjastosta ja Mellilän kirjastosta voivat ryhmät ja yhdistykset varata maksutta kokoontumistiloja. Pääkirjastossa ja Alastaron kirjastossa on mahdollisuus järjestää näyttelyitä. Näyttelytiloista ei peritä maksua. Kirjastoissa on järjestetty 59 tapahtumaa, osallistujia on ollut 483.	Toteutuu
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Ylläpidetään ja kehitetään vakiintuneita ja kulttuuriperinteitä ja luodaan uusia kohtaamisen paikkoja ja -muotoja. Tehostetaan yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa.	Perinteisten tapahtumien järjestäminen ja kehittäminen sekä uusien tapahtumien/palvelujen toteuttaminen (monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen). Tuetaan kulttuuritoimijoiden toimintaedellytyksiä mm. korottamalla	Vuonna 2023 vapaa-aikapalvelujen avustusten määrärahoja korotettiin vuoden 2019 tasolle, mikä on mahdollistanut jonkin verran edellistä vuotta suuremman avustuksen myöntämisen.	Toteutuu osittain

		kyläyhdistyksille jaettavia yleisavustuksia (asumisen teemavuosi) ja lisäämällä kohdeavustusten määrärahoja. Edistetään kulttuurikaveri-toimintaa esim. yhteistyössä liikuntatoimen (Voimaa vanhuuteen -hanke) tai SPR:n (ystävätoiminta) kanssa.		

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Kulttuuripalveluissa suunnitelmassa oleva hakemus museotoiminnan valtionavustuksen piiriin merkitsee myös henkilöstöorganisaation muutosta (nimikkeiden muuttamista, resurssin lisäämistä). Kulttuurisihteerin nimeke olisi jatkossa museonjohtaja ja kulttuurituottajan museoassistentti. Sivistyslautakunta on keväällä 2022 muuttanut musiikinohjaajan nimikkeen kulttuurituottajaksi.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään (erityisesti nuorisopalvelut). Hankerahoituksella ovat etsivät nuorityöntekijät (1,5 htv) ja koulunuorisotyöntekijä (1 htv). Uuden strategian mukaisesti (Lasten ja nuorten Loimaa) on nuorisopalveluihin lisätty yksi nuoriso-ohjaaja.

Musiikkiopistotoiminnan laajeneminen näkyy opiston opettajamäärän kasvussa.

Opistojen rehtorin virka on ollut täyttämättä ajalla 1.11.2022-31.7.2023 ja tehtäviä ovat hoitaneet sivistysjohtaja ja työväenopiston suunnittelijaopettaja. Opistojen rehtorin virka on täytetty 1.8.2023 alkaen. Liikuntasihteerin virkaa on 1.6.2023 alkaen hoitanut viransijainen ja virka on tarkoitus täyttää syksyn 2023 aikana.

Viime aikoina avoinna olleisiin tehtäviin on ollut suhteellisen vähän hakijoita ja joidenkin tehtävien täyttämisessä on ollut ongelmia.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	1	2	1
Kirjastovirkailija	8	9	9
Kulttuurisihteerin	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1
Kulttuurituottaja (ent. musiikinohjaaja)	0	1	1
Liikuntasihteerin	1	1	1
Liikunnanohjaaja	4	5	5
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2

Laitoshuoltaja	2	2	2
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	0	0,5	0,5
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	5,6	6	5,6
Nuorisotilan ohjaaja	0	0	0
Rehtori	0	1	0
Opettaja/työväenopisto	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	10	11	10
Opettaja/musiikkiopisto	5	6	6
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	5	5	5
Palvelusihteeri	1	1,5	1
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	51,6	60,0	56,1

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Työväenopisto toimii seuraavissa pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspisteet ovat kaupungintalo, Taidetalo, Mellilän entinen kirjasto, Lasipalatsi, Virttaan kylätalo, kaupungin liikuntahallit sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, joista merkittävimmät ovat Tanssisali ja Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii kaupungintalolla ja musiikkiopiston kiinteistössä sekä ulkopuoliselta vuokratusta Tanssisalissa. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella.

Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla. *Vuoden 2024 aikana aloitetaan omatoimikirjastojen käyttöönotto Alastaron kirjastosta.*

Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu). Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien yhteydessä. Heimolinna palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloituksetta. *Alpo Jaakolan patsaspuiston lisääntyneiden kävijämäärien takia tilat ovat kovemmalla rasituksella kuin ennen. Tilat vaativat kunnostusta. Heimolintaan tehdään tarveselvitys tilan akustiikan parantamiseksi ja huomioon otettavaksi seuraavassa talousarviossa. Taidetalon linjasaneerausta varten on tekeillä kuntotutkimus. Linjasaneerauksen toteutuessa, museon kokoelmat tulee siirtää väistötiloihin ja museo on suljettu. Kokoelmat valokuvataan siirron yhteydessä.*

Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat, sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi uloskäynti ja kuuluuudet kellarissa rajalliset. Kehittämistarpeet on todettu työpaikkaselvityksen ja

palotarkastuksen yhteydessä ja ne tulee korjata työntekijöiden turvallisuuden ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja.

Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi. Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Liigaseurat ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Liikuntapaikkaselvityksen mukaiset toimenpiteet liikuntapaikkojen hoidossa sekä tulevien investointien valmistelussa ja toteuttamisessa.

Vuosina 2023 - 2024 tulisi suunnitella myös Mellilänjärven ja Kalikan alueen kehittäminen. *Kalikan alueen kehittämiseksi on tarve ja majoituspaikoille kysyntää.*

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 75 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten asiantuntija sekä ilmoitus- ja painatuspalveluiden hankinta (noin 55 000 euroa/vuosi).

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Toiminnan volyymilla turvataan jatkossa valtionosuuden säilyminen. Kasvaneen oppilas- ja tuntimäärän takia musiikkiopiston valtionosuutta ei enää leikattu vuodelle 2022. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupolitiikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus. Maksurakennetta selkiytetään ja tehdään asiakkaille nykyistä läpinäkyvämmäksi.

Museoiden valtionosuuden piiriin voi hakea neljän vuoden välein. Seuraava haku on vuonna 2023. Minimivaatimus museoiden henkilökunnan suhteen on kaksi kokopäiväistä museotyöntekijää, joista toinen voi olla museonjohtaja. Vaatimus tulee suoraan museolaista (§5 314/2019). Henkilöstörakennetta on tarkasteltu vuonna 2022. Osa-aikainen musiikinohjaajan toimi on muutettu kokoaikaiseksi kulttuurituottajan toimeksi ja kulttuuriohjaajalta on siirretty pois torivalvonnan tehtävät. Kulttuurisihteerin ja kulttuuriohjaajan tehtävänimikkeet muutetaan vastaamaan tehtävänkuvia (sis. kokoelma- ja yleisötyö, näyttely- ja sijoitustoiminta).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista

on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialttein henkilöstövaje on laitospäivien tehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitospäivien poissaolon aikana hallinnassa. Myös kassa- ja laitoshuollon henkilöstö on riittämätön ja osa työstä on tehtävä ostopalveluna. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Perekäyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.

Arviointikohde	Mittari	TP 2022	TA 2023	Tot 2023
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	13,4	14,0	6,9
	käynnit	114 158	140 000	60 643
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	2 111	2 000	1 668
	patsaspuisto/käyntikerrat	3 539	3 500	778
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	59 936	52 000	34 973
	erityisliikunnan ryhmiä	29	26	27
	-osallistujat -käyntikerrat	464 7 069	300 7 000	450 6 451
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	14 965	12 000	4 884
	leiritoiminta, leiripäivät	84	200	60
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	675	650	-
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	67 (82)	100 (130)	41 (51)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	5 655 (79 %)	5 600 (> 80 %)	3 131
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	3 045	3 000	1 567
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	1 491	1 800	1 154
	alle 16 v. opiskelijat	296	215	283

	toimipisteitä toiminta-alueella	40	37	21
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	280	300	285
	opetustunteja/ viikko ka	243	245	242
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	56,70	53,70	arv. tilinpäätöksessä
	käyttökustannukset /laina	4,25	3,80	arv. tilinpäätöksessä
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	32,80	30,80	arv. tilinpäätöksessä
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	128,80	119,00	arv. tilinpäätöksessä
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	20,40	23,80	arv. tilinpäätöksessä
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	28,50	34,90	arv. tilinpäätöksessä
	nettomenot / opetustunti €	77,50	96,50	arv. tilinpäätöksessä
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	2 045	1 870	arv. tilinpäätöksessä

Vapaa-aikapalvelut

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	588 396	329 597	542 200	75 000	617 200	492 166	80 %	-125 034	643 000
Myyntituotot	253 212	99 424	264 000	55 000	319 000	200 987	63 %	-118 013	330 000
Maksutuotot	176 929	63 876	149 500	10 000	159 500	72 733	46 %	-86 767	145 000
Tuet ja avustukset	107 534	146 306	76 400	10 000	86 400	191 301	221 %	104 901	115 000
Muut toimintatuotot	50 722	19 991	52 300	0	52 300	27 145	52 %	-25 155	53 000
Toimintakulut	-3 071 702	-1 670 457	-3 389 250	41 012	-3 348 238	-1 732 272	52 %	1 615 966	-3 290 600
Henkilöstökulut	-2 123 176	-1 121 108	-2 358 600	41 012	-2 317 588	-1 138 975	49 %	1 178 613	-2 260 000
Palvelujen ostot	-315 752	-124 407	-306 500	0	-306 500	-165 570	54 %	140 930	-306 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-243 070	-129 224	-250 450	0	-250 450	-166 096	66 %	84 354	-250 400
Avustukset	-317 198	-257 444	-402 100	0	-402 100	-222 466	55 %	179 634	-402 100
Muut toimintakulut	-72 506	-38 275	-71 600	0	-71 600	-39 166	55 %	32 434	-71 600
Toimintakate	-2 483 306	-1 340 860	-2 847 050	116 012	-2 731 038	-1 240 106	45 %	1 490 932	-2 647 600

Poikkeama talousarviosta:

Vapaa-aikapalvelujen toimintatuotot näyttäisivät jonkin verran ylittävän budjetoidun. Myyntituottojen kasvu viime vuoteen verrattuna on merkittävä, mikä selittyy lähinnä uimahalli- ja kuntosalimaksujen kasvulla sekä musiikkiopiston opetuspalvelujen myyntituotoilla. Hankerahoitusta toteutuu arvioitua enemmän, vaikka vuodelle 2024 siirtyykin tai palautetaan rahoituksen myöntäjälle yhteensä noin 75 000 – 80 000 euroa.

Toimintakulut vaikuttavat muuten toteutuvan aika lailla budjetoidun mukaisesti, mutta henkilöstökulut ovat alittumassa noin 55 000 euroa. Tämä selittyy erityisesti sillä, että virkoja/toimia on ollut jonkin verran vuoden aikana täyttämättä.

Sivistyslautakunta

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	2 679 705	2 011 453	2 394 800	0	2 394 800	2 161 791	90 %	-233 009	2 446 000
Myyntituotot	1 187 133	500 518	949 400	120 000	1 069 400	565 232	53 %	-504 168	1 080 000
Maksutuotot	836 654	422 763	785 100	-190 000	595 100	349 302	59 %	-245 798	580 000
Tuet ja avustukset	595 157	1 062 851	602 700	70 000	672 700	1 215 930	181 %	543 230	727 000
Muut toimintatuotot	60 761	25 321	57 600	0	57 600	31 327	54 %	-26 273	59 000
Toimintakulut	-25 182 964	-13 024 876	-25 104 520	-809 298	-25 913 818	-13 682 635	53 %	12 231 183	26 069 000
Henkilöstökulut	-17 205 920	-8 870 175	-17 144 500	-579 298	-17 723 798	-9 399 176	53 %	8 324 622	-17 900 000
Palvelujen ostot	-5 932 293	-2 948 788	-5 549 450	-200 000	-5 749 450	-2 957 417	51 %	2 792 033	-5 810 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-726 941	-412 073	-716 550	0	-716 550	-447 586	62 %	268 964	-707 000
Avustukset	-863 663	-530 084	-959 900	0	-959 900	-468 692	49 %	491 208	-918 000
Muut toimintakulut	-454 148	-263 756	-734 120	-30 000	-764 120	-409 763	54 %	354 357	-734 000
Toimintakate	-22 503 259	-11 013 423	-22 709 720	-809 298	-23 519 018	-11 520 844	49 %	11 998 174	-23 623 000

Poikkeama talousarviosta:

Sivistyslautakunnan toimintatuotot ovat toteutumassa jonkin verran (noin 50 000 €) arvioitua suurempina, mikä perustuu lähinnä hankerahoitukseen. Vuoteen 2022 verrattuna tulot vähenevät noin 200 000 euroa. Vähennys selittyy lähinnä kotikuntakorvausten (myyntituotot) ja hoitopäivämaksujen (maksutuotot) vähenemisellä. Sen sijaan hankerahoitusta ja erilaisia vapaa-aikapalvelujen myyntituottoja on vuonna 2023 kertynyt enemmän (koronatilanteesta palautuminen). Hankerahoituksen kohdalla on otettava huomioon, että useimmat hankkeet kohdentuvat kahdelle vuodelle, mutta rahoitukset maksetaan kuitenkin yhdessä erässä. Nykyisestä hankerahoituksesta siirretään tilinpäätöksen yhteydessä vuodelle 2024 noin 480 000 – 490 000 euroa.

Sivistyslautakunnan toimintakulut näyttäisivät ylittävän noin 155 000 euroa. Eniten ovat ylittymässä henkilöstökulut (noin 175 000 €) ja tämä kohdentuu erityisesti perusopetukseen. Henkilöstökulujen lisääntymiseen vaikuttavat mm. lasten/nuorten lisääntyvä tuen tarve, maahanmuuttajalasten opetus sekä hanketoiminnan laajuus. Myös sijaisuuskuluilla on merkittävä osuus henkilöstömenojen toteutumaan. Henkilöstökuluissa näkyy vuoteen 2022 verrattuna myös erilaisten palkankorotusten ja kertakorvausten vaikutus.

Palvelujen ostot todennäköisesti ylittävät myös jonkin verran (noin 60 000 €) arvioidusta. Ylitys kohdentuu lähinnä varhaiskasvatukseen, jossa ostopalveluihin on tullut hinnankorotuksia. Perusopetuksen osalta merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetuspalvelut, joissa ei pitäisi alkuvuoteen verrattuna olla olennaista muutosta. Palvelujen ostojen toteutumaan loppuvuoden osalta vaikuttavat myös mm. toisiin kuntiin sijoitettujen lasten opetuskustannukset, lukiokoulutuksen maksuosuus ja mahdollinen kompensatio polttoaineen hinnannousun takia. Näiden arviointi sen sijaan on tässä vaiheessa vielä haasteellista. Henkilöstömenojen ja palvelujen ostojen ylittymistä pyritään kompensoimaan aine- ja tarvikemenojen sekä muiden kulujen vähentämisellä. Lisäksi avustukset (kotihoidon tuki) näyttäisivät alittuvan budjetoidusta.

Toimintakate ylittyy noin 105 000 euroa. Vuoteen 2022 verrattuna toimintakate kasvaa noin 1 120 000 euroa. Toimintakulut lisääntyvät noin 886 000 euroa ja toimintatuotot vähenevät noin 234 000 euroa. Toimintakulujen kasvu perustuu henkilöstökulujen ja muiden kulujen (leasing-vuokrat) kasvuun ja tulojen väheneminen kotikuntakorvausten ja hoitopäivämaksujen vähenemiseen.

2.8. Elinympäristölautakunta

Toimiala: Tekniikka ja ympäristö

Toimielin: Elinympäristölautakunta

Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluala sisältää palvelualueet: hallinto, rakennus- ja ympäristövalvonta, kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut, mittaus- ja paikkatietopalvelut sekä ruoka- ja siivouspalvelut.

Palvelualan hallinto käsittää teknisen johtajan, turvallisuuspäällikön ja palvelualan palvelusihteerien tehtävät sekä elinympäristölautakunnan ja lupajaoston tehtävät.

Tilapalvelujen palvelualue vastaa kiinteistöjen ylläpidosta, korjauksista ja kehittämisestä. Tavoitteena on järjestää kaupungin eri toimialojen käyttöön tarkoituksenmukaiset, terveelliset ja kustannustehokkaat toimitilat.

Kunnallistekniikan palvelualue sisältää katujen, liikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon ja alueiden hoidon suunnittelun.

Ruoka- ja siivouspalvelujen palvelualue tuottaa kaupungin omat siivous- ja ruokapalvelut ammattitaitoisesti ja kustannustehokkaasti. Henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen ja toiminnan kehittäminen takaavat hyvän ja laadukkaan palvelun. Ruoka- ja siivouspalveluiden asiakkaina on 10 kaupungin omaa varhaiskasvatyüksikköä ja 1 yksityinen päiväkot. Lisäksi 2 yläkoulua ja 6 alakoulua. Siivouspalvelut tuottavat myös kaupungin toimistotilojen ja vapaa-aikapalveluiden tilojen siivouspalvelut.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävänä on rakennusvalvonnan osalta hyvän rakentamistavan edistäminen ja asuinympäristön parantaminen. Lisäksi sen tehtävänä on valvoa rakennustoimintaa yleisen edun kannalta sekä huolehtia osaltaan, että maankäyttö- ja rakennuslain määräyksiä ja säädöksiä noudatetaan. Rakennusvalvontaviranomainen huolehtii kunnassa myös rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvonnan palveluita ovat muun muassa rakennuslupapäätökset ja niitä edeltävät suunnitteluvaiheen neuvottelut, rakennustyömaiden katselmuksat, kiinteistöjen ja rakennusten kunnan yleinen valvonta, rakennuslupa-asiakirjojen pitkäaikainen arkistointi ja asiakasohjaus.

Osana palvelualueetta ympäristövalvonnan tehtävänä on huolehtia mm. kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä. Ympäristövalvonnan tehtäviä ovat mm. ympäristö- ja maa-aineslupien käsittely ja valvonta, maasto- ja vesiliikenteen lupien käsittely, ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoitusten käsittely sekä ulkoilulain ja kemikaalilain mukainen valvonta. Lisäksi tehtävänä on huolehtia osaltaan ympäristön tilan seurannasta ja osallistua ympäristönsuojeluun liittyvien asioiden käsittelyyn.

Mittaus- ja paikkatietopalvelut vastaa numeerisen kartaston jatkuvasta ajantasaisuudesta sekä tonttijakojen laadinnasta ja kaupungin ylläpitämän rekisteripitoalueen kiinteistötoimitusten suorittamisesta sekä kaupungin metsä- ja pelto- omaisuuden hallinnasta ja vuokraamisesta. Mittaus- ja paikkatietopalvelun tehtävänä on ohjata ja valvoa kaupunkimittaustehtävien suorittamista, huolehtia kaavoituksen pohjakarttojen ja erilaisten teemakarttojen laatimisesta, asemakaavojen sekä tonttien ja rakennuspaikkojen maastoon merkitsemisestä sekä korkeusaseman antamisesta.

Toimintaympäristön muutos

Tarkasteluvälillä 1.1. - 30.6. merkittävin kustannuksiin vaikuttanut olosuhdetekijä liittyy talven vaihteleviin sääolosuhteisiin, jotka vaikuttivat talvikunnossapidon kustannuksiin korottavasti.

Osavuosisikatsaus 1.1. - 30.6.2023

2.8.1. Tekniikka ja ympäristö-toimialan hallinto

Väestösuojatilojen kunnontarkistukset on aloitettu, osaan VSS tiloista korjaustoimet on tehty ja tarvikkeet päivitetty.

Varautumisen kannalta tärkeiden kohteiden varavoiman liitosmahdollisuuksia on kartoitettu ja yhteen kohteeseen varavoiman liittämiseksi tarvittava vaihtokytkin asennettu.

Keskuskoulun ja Mellilänjärven kameravalvontajärjestelmät on päivitetty.

Teknisen palvelualan henkilökunnalle järjestetty tieturvakurssi, osallistujia noin 10 henkilöä.

Lupapiste fi palvelu on otettu käyttöön yleisiä alueita koskevien lupapäätösten myöntämisessä.

Auramaan ja Loimaan seudun vapaaehtoisen pelastuspalvelun kanssa käyty keskustelut miten kunta voi tarvittaessa auttaa pelastustoimintaa.

2.8.2. Rakennus- ja ympäristövalvonta

Rakentamisen lainsäädännön uudistamisen aiheuttamiin muutoksiin valmistautuminen on aloitettu. Rakennusjärjestyksen uusimistyössä on selvitetty myös seutukunnallisen yhteistyön mahdollisuuksia ja lupajaosto on hyväksynyt alustavan suunnitelman työtä varten. Lisäksi tietojärjestelmien osalta on tutkittu rakentamisen tietojärjestelmien uudistumisen aiheuttamia vaikutuksia kunnan järjestelmiin.

Ympäristövalvonnan sähköisten rekisterijärjestelmien käytön tehostamista on edistetty. Henkilökuntaa on koulutettu niiden käyttöön ja samalla toimintaprosessien uudelleen kuvaaminen on käynnistetty.

Ympäristövalvonnan resursseja on vahvistettu rekrytoimalla korkeakouluharjoittelija. Hänen neljän kuukauden pituinen harjoittelujaksonsa on alkanut 2.5.

Rakennusrekisterin parantamistyön projektisuunnitelma on valmistunut ja elinympäristölautakunta on sen hyväksynyt. Suunnitelman mukaan projekti päästäisiin aloittamaan vuoden 2024 alusta mikäli talousarvioon voidaan sisällyttää tätä varten määräraha.

Maa-aineslupia on tarkastelujaksolla myönnetty kolme kappaletta ja kaksi hakemusta on vireillä. Ympäristölupahakemuksia on käsitelty kaksi ja vireillä on neljä hakemusta.

Rakennuslupia on myönnetty 50 ja niiden yhteenlaskettu kerrosala on 5512 m² (uusia rakennuksia 29 kpl ja lisärakentamista 8 kpl). Toimenpidelupahakemuksia on käsitelty 30 kpl ja maisematyölupahakemuksia 16. Rakennuksen purkamisasiota on päätetty yhdeksän kappaletta.

Poikkeamishakemuksista on tehty kaksi päätöstä ja vireillä on rakentamisen lupa-asioita kaikkiaan 35 hakemusta.

Maksutuottoja on kertynyt ajankohtaan nähden arvioitua vähemmän ja toteutuma niiden osalta kesäkuun loppuun mennessä on noin 40 % arviosta. Maa-aineslupien valvontamaksut toteutuvat suunnitellusti mutta rakennusvalvonnan ja ympäristövalvonnan osalta jäänee arvioidusta toteutumatta n. 40 000 euroa.

Toimintakulut ovat toteutuneet arvioidusti.

2.8.3. Tilapalvelut

Toimintatuotot raportointiajankohdalta ovat toteutuneet ajankohtaan nähden etupainotteisesti (104,69%, 69.164,00€) Toimintatuotoissa mukana hyvinvointialueelta laskutettavia lisäpalveluja.

Varhan osalta vuokratulot tulevat ylittymään alkuperäisestä määrärahasta n. 700.000 €, joka on huomioitu talousarviomuutoksessa.

Henkilöstökulut ovat lähes suunnitelman mukaisella tasolla mutta toteumaa vääristää tilapalveluille kirjattujen varhaiskasvatuksen sijaisten palkat 9630 €, poikkeama pyritään korjaamaan seuraavan raportointiin.

Tilapalveluissa työskentelee touko-syyskuussa vuorotteluvapaan sijaisena yksi kirvesmies, jonka työpanos käytetään rakennusteknisissä kunnossapitotöissä lähinnä muutamien pienempien kohteiden julkisivujen huoltokorjauksissa sekä Puistokadun koulun sisätilojen huoltomaalauksissa koulun kesäloman aikana.

Palveluiden ostot kokonaisuutena ovat vertailujaksolla hieman ajankohtaa alemmalla tasolla. Palveluiden ostot ylittyvät seuraavana neljänneksenä nyt alkaneiden korjaussuunnitteluiden sekä tehtävien kuntotutkimusten johdosta. Kesän aikana tehtävien isompien kunnossapitotöiden vaikutukset näkyvät jo seuraavassa raportoinnissa, kun urakat valmistuvat elo-syyskuun vaihteessa (julkisivumaalauksia, Vesihovin laatoituskorjaukset, IV-nuohoukset, jne).

Kesän aikana merkittävänä kunnossapitotyönä tulee olemaan muun muassa Vesihovin laatoitusten korjaukset ja loisteputkivalaisimien uusiminen LED valaisimiksi sekä Niinijoen koulun ja Peltöisten vuoropäiväkodin ulkovaippa maalaukset ja Kauhanojan koulun puuosan alkuperäisen vesikatteen pinnoitus

Tiaisentien D-talon ja Kojonkulman vanhan ryhmiksen purku-urakat on kilpailutettu ja ovat urakkasopimusvaiheessa, varsinaiset purkutyöt alkavat suunnitelmasta poiketen kesälomakauden jälkeen elokuussa.. Purku-urakoiden kustannukset olivat jonkin verran budjetoitua alemmalla tasolla ja kesän aikana kartoitetaan muita purettavia kohteita, joita olisi mahdollista purkaa kuluvan tilikauden aikana.

Muut ostot vertailujaksolla ovat 10% ajankohtaa korkeammalla tasolla. Ostoissa näkyy jonkin verran muilta palvelualoilta laskuttamattomia, palvelupyyntöihin liittyviä materiaalihankintoja sekä Vesihovin korjauksiin liittyviä valaisinhankintoja

Toimintakulut ovat kokonaisuudessaan 3,13 % (71.233,00€) ajankohtaa korkeammalla tasolla.

2.8.4. Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikan koko vastualueen kulut ovat 2/3 osaa talousarvioon varatusta määrärahasta.

Toimintakulujen kertymä ei vuoden aikana ole tasainen, vaan talvikuukausina kuluja muodostuu enemmän kuin kesällä. Tästäkin huolimatta ensimmäisen vuosipuoliskon kulut ovat olleet budjetoitua suuremmat. Yksi tekijä tässä on ollut hintojen edelleen jatkunut noususuunta.

Katuverkoston kunnossapidon määräraha on käytetty lähes kokonaan. Suurimpana yksittäisenä tekijänä ovat olleet talvikunnossapidon nousseet kustannukset, jotka ovat ylittäneet budjetoidun reilulla 50 000 €. Talvikunnossapitosopimukseen tehtiin vuoden alusta lukien 14 %:n hinnankorotus sopimuksen mukaisesti. Korotus sekä talvihoidon kannalta ongelmallinen talvi, ovat merkittävimät syyt nousseisiin kustannuksiin.

Puistojen osalta määrärahaa on käytetty 78 % ja vuoden loppuun mennessä talousarvio tulee ylittymään. Tähän vaikuttaa Metsämaalla havaitun, ja kaupungin puhdistettavaksi tulleen, öljyvahingon puhdistuskulut, joita on kertynyt kesäkuun loppuun mennessä 70 000 €. Kaikkiaan puhdistukseen tulee kulumaan noin 100 000 €. Ilman näitä ylimääräisiä kuluja, olisi puistojen taloustilanne suunnitellun mukainen.

Leikkipuistojen talousarvio on ylittymässä selvästi, mutta toisaalta varattu määrärahaakin on ollut vähäinen, alle 10 000 €. Ylitys tulee olemaan noin kolminkertainen, mutta vastaavasti kunnossapitokin on ollut aiempia vuosia tehokkaampaa.

Ulkoliikuntapaikkojen määrärahasta on käytetty 75 % ja todennäköisesti talousarvio tulee ylittymään. Talvikunnossapidon osalta määräraha on ylittynyt noin 20 %. Tähän on ollut syynä talven vaihtelevat säät, joiden vuoksi mm. luistelujäiden jäädytys jouduttiin useaan kertaan aloittamaan alusta.

2.8.5. Ruoka- ja siivouspalvelut

Ruokapalvelut

Tarkastelujakson osalta toimintatuotot ovat hieman ajankohtaa korkeammalla tasolla. Kaarealle myytyjen elintarvikkeiden ja non-foodtuotteiden hyvitys näkyy tässä.

Henkilöstökulut ovat hieman ajankohtaa alemmalla tasolla. Ruokapalveluissa on äkillisiin sijaistuksiin käytetty ostopalvelua jonkin verran, joka näkyy palveluiden ostojen nousuna.

Toimintakate kokonaisuudessaan 1,8 % (26 275 €) ajankohtaa korkeammalla tasolla.

Siivouspalvelut

Tarkastelujakson osalta toimintatuotot ja henkilöstökulut hieman ajankohtaa alemmalla tasolla.

Toimintakate kokonaisuudessaan 0,7 % (6 884 €) ajankohtaa korkeammalla tasolla.

2.8.6. Mittaus- ja paikkatietopalvelut

Yksi rivitalotontti ja kaksi asumisen teemavuoteen liittyvää alennettua omakotitonttia on myyty. Kahdesta yritystontin lisämääräalasta on tehty myös kaupat. Kolmesta omakotitalotontista on tehty alku vuonna tonttivaraus, joista varauksista kaksi on nyt umpeutunut. Kahdesta rivitalotontista on tehty varaus, josta toinen on jatkovaraus.

Kiinteistörekisteriin on viety kaksi omakotitonttia ja yksi terveydenhuoltoapalveluva tontti sekä yksi yleinen tontti. Viisi katualuetta ja neljä puistoaluetta on myös rekisteröity kiinteistörekisteriin.

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten haku päättyi 2.5.2023. Avustushakemuksia saapui määräaikaan mennessä 258 kpl ja elinympäristölautakunnan kokouksessa 23.5.2023 jaettiin tiekunnille 228 874,66 euron kunnossapitoavustukset. Yksityisteiden perusparannusavustuksia on saapunut käsiteltäväksi 12 kpl ja perusparannusavustuksia yksityisteille on myönnetty yhteensä 41.061 euroa.

Päätyneitä pelto- ja metsäalueiden vuokrasopimuksia on jatkettu uusilla sopimuksilla.

Uusi metsänhoitosuunnitelma valmistui viime vuoden lopulla ja suunnitelma hyväksyttiin elinympäristölautakunnan kokouksessa 23.5.2023.

Tarkastelujakson osalta toimintatuotot sekä toimintamenot ovat keskimääräistä alemmalla tasolla.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite / -toimenpide	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari	Toteuma 30.6.	Tila
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	Oppisopimuskoulutuksen lisääminen.	2 - 3 koulutettavaa vuodessa.	Ruoka - ja siivouspalveluissa on kaksi oppisopimusopiskelijaa.	Toteutuu
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuin ympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Esteettömyyden parantaminen.	Tehdään selvitys kevyenliikenteen väylien esteettömyyden tilasta, painopistealueena verkostollisesti merkittävimmät alueet.	Esteettömyyskartoitus kaupungin keskustan alueella suunniteltu tehtäväksi loppuvuoden aikana asiantuntijakonsultin kanssa.	Valmisteilla

1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Huolehdimme ajantasaisen asemakaavoituksen pohjakartaston ylläpidosta. Kaupungin paikkatietojärjestelmään liittyvien kartastojen ja rekisterien sekä erilaisten teemakarttojen tuottaminen ja ylläpito.	Asemakaavoituksen pohjakartan ennakoiva ajan tasalla pito. Kartastojen ja rekisterien ajantasaisuus.	Täydennyskartoitettu Hirvikosken asemakaavamuutoksen pohjakarttaa Viety uusia rakennettuja rakennuksia kantakartalle	Toteutuu osittain
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Monipuolinen tonttitarjonta eripuolilla kaupunkia	Rakennuskelpoisten tonttien muodostaminen ja rekisteröinti kiinteistörekisteriin oikea-aikaisesti asemakaavan vahvistuessa.	Tehty erottamattomien määräalojen ja tonttien lohkomistoimituksia ja viety ne rekisteriin	Toteutuu
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Asuinympäristön siisteyteen panostaminen.	Asema-aukion seudun siisteyteen panostaminen alueen koneellisen puhdistamisen tehostamisella. Keskustan ranta-alueen yleisilmeen siistiminen mm. Rinki kierrätyspisteen uuden sijoittamisen tarkastelu. Vierasvenelaiturialueen heinän niittojen tehostaminen.	Asema-aukion siisteyden ylläpitämistä tehostettu. Rinki-kierrätyspisteelle ei ole vielä löydetty uutta paikkaa. Vierasvenelaituria ei ole asennettu paikalleen johtuen Satakunnantien peruskorjauksesta. Veneenlaskupaikan ympäristö on kunnostettu.	Toteutuu osittain
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Jatkuvan valvonnan toimenpiteillä edistetään siisteyden tavoitteita rakennetun ympäristön hoidossa.	Säännöllinen valvontatoiminta (ympäristökatselmuksat 1/vuosi)	Ympäristökatselmus on pidetty 5.4.2023.	Toteutuu
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Kylien, asukkaiden, yritysten, yhdistysten ja muiden toimijoiden hyödyntäminen houkuttelevana asuinympäristön toteuttamisessa kaupunkiorganisaation rinnalla	Tavoitteena puistokummi-toiminnan tehostaminen ja lisätä puistokummien määrää. Leikkikenttien vanhojen leikkivälineiden kunnossapito ja uusiminen yhdessä kyläyhdistysten kanssa. Tavoitteena parantaa vuosittain 5 leikkipuistoa esim. uudelleen maalaamalla yhdessä kyläyhdistysten kanssa.	Puistokummien määrä on kasvanut. Leikkikenttien uusimista ja kunnossapitoa on toteutettu pääosin kaupungin omana työnä, koska leikkikentät sijaitsevat suurelta osin asemakaava-alueilla. Kyläyhdistysten kanssa tehty yhteistyö on ollut vähäistä	Toteutuu osittain
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Loimaan sisäisten ja ulkoisten liikenneyhteyksien selvitys	Laaditaan liikenteen ideasuunnitelma, jossa huomioidaan sisäisen ja ulkoisen liikenteen kehitysnäkymiä.		Toteutuu osittain

1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Keskustan ja ranta-alueen kehittämissuunnitelman päivitys	Laaditaan keskustaa ja ranta-aluetta koskeva kehittämissuunnitelman päivitys.		Valmisteilla
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	Asiantuntemuksen tarjoaminen ja tuki muille toimialoille. Lupahakemusten sujuva, laadukas ja tasapuolinen käsittely.	Rakentamisen lupahakemusten käsittelyaika on 4...8 viikkoa (viranhaltija/toimielin).	Lupahakemukset on käsitelty tavoiteajassa.	Valmisteilla
1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	Käsipaperin käyttöä vähennetään.	Siirrytään käsipyhkeautomaatteihin liikuntahallilla ja Keskuskoululla sekä Hirvihovissa. Seurataan käsipaperin kulutuksen muutosta.	Automaatit asennettu ja seuranta käynnissä. Asiakkaat ovat tottuneet uuteen järjestelmään. Kokonaisuudessaan ei käsipyhkeistä voida luopua, käsipaperia käytetty esim. kuviksen tunneilla siistimiseen. Mietinnässä kertakäyttöpyyhkeiden lisääminen tarkoituksenmukaisuus huomioiden.	Valmisteilla
1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	Kotimaisten elintarvikkeiden osuus pidetään nykyisellä tasolla.	Kotimaisuusaste yli 85 %.		Toteutuu osittain
1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	Aktiivisella ja kestäväällä metsien hoidolla lisätään kaupungin metsien kasvua niin, että metsät säilyvät hiilinieluinä ja raaka-ainetta riittää samalla teollisuuden tarpeisiin ja korvaamaan fossiilisia raaka-aineita.	Metsien hoitohakkuut suoritetaan vuonna 2022 valmistuvan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.	Metsänhoitosuunnitelma hyväksyttiin 23.5.2023 ja suunnitelmaa on alettu toteuttamaan soveltuvasti	Toteutuu osittain
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	Koulujen ja päiväkotien kulkureittien turvallisuuden parantaminen näkemäesteitä poistamalla.	Koulujen ja päiväkotien lähialueiden kulkureitit tarkistetaan ja tehdään tarvittavat toimenpiteet.	Liikenneturvallisuuksuunnitelma on valmistunut ja siinä esitetyt toimenpiteet koulujen ja päiväkotien liikenneturvallisuuden parantamiseksi on tehty ja tehdään.	Toteutuu osittain
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Ylijäämäruoka hyödynnetään	Yhteistyötä ylijäämäruoan jakamisessa jatketaan kolmannen sektorin kanssa.	Kartoitetaan elokuun yhteistyökumppaneita.	Toteutuu osittain
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	Kuntalaisille tarjotaan asianmukainen palvelukokemus ja lupakäsittely tehdään sujuvaksi.	Lupahakemukset käsitellään tavoiteajassa ja laadukkaasti.	Hakemukset on käsitelty tavoiteajassa. Palvelun laatua arvioidaan loppuvuoden aikana järjestettävällä asiakaskyselyllä.	Valmisteilla
3.1. Olemme hyvä työnantaja	Huomioidaan henkilöstö sote -uudistuksen jälkeisessä muutostilanteessa.	Käydään kehitys-palautekeskustelut kaikilla palvelualueilla.		Toteutuu osittain

		Pidetään koko henkilöstölle yhteisiä infotilaisuuksia.		

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Puistojen ja ulkoilualueiden hoitoon panostamalla ja lisäämällä mm. puistokummitoimintaa tavoitteena on asukkaiden ja kaupungissa vierailevien viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisääminen.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Ruokapalveluissa tarjotaan kasvisruokaa yläkouluikäisille jokaisena koulupäivänä perusruoan rinnalla. Muissa yksiköissä kasvisruokaa tarjotaan kerran viikossa. Elintarvikehankintoja tehdään paikallisilta yrittäjiltä perunan, salaattinkastikkeiden, leipomotuotteiden ja gluteenittomien leipomotuotteiden sekä muutaman marginaali elintarvikeoston osalta. Ruokapalveluiden käyttämien elintarvikkeiden kotimaisuusaste on korkea.

Jäämäruoka ja tähderuokamääriin kiinnitetään huomiota reseptiikan ja jatkuvan asiakasmäärän seurannalla mm. päivittäiset ruokailijamäärät varhaiskasvatuksen asiakkaiden osalta päiväkohtaisesti. Jäämäruokaa jaetaan paikallisille yhdistyksille useana päivänä viikossa useasta toimipisteestä.

Kaluston ja irtaimiston kierrätystä tehdään toimipisteiden välillä. Myös huutokauppa-alusta -Kiertonetin kautta myydään kiertotaloutta edistäen kaupungin käytöstä poistettua kalustoa ja irtaimistoa. Ruokapalveluiden käytöstä poistettuja astioita kierrätetään myös kehitysvammayksiköille sekä kuvataiteen opetukseen mm. lautasia.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Varhaiskasvatuksen palveluverkko ja kirjastopalveluverkko selvityksen mukanaan tuomat muutokset ruoka- ja siivouspalveluihin.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Siivouspalveluissa erityisesti henkilöstön vähyyks tuo omat haasteensa palvelun järjestämiselle. Siivoustyötä tehdään pitkälti ns. omilla työalueilla yksin, jolloin mm. äkillisissä poissaolotilanteissa tehtävien hoito hankaloituu.

Oppisopimuskoulutuksella koulutetaan uutta henkilöstöä. Avoinna olleisiin toimiin on saatu vähän hakijoita.

Henkilöstömäärää seurataan toimintojen muuttuessa ja tarvittaviin muutoksiin reagoidaan ajantasaisesti.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2022	TA 2023	TOT 30.6.
Tekniikka- ja ympäristötoimialan hallinto			
tekninen johtaja	1	1	1
palvelusihteeri	2	2	2
Turvallisuuspäällikkö 1.9.2022 alkaen	1	1	1
Tilapalvelut			
kiinteistöpäällikkö 1.9.2022 alkaen	1	1	1
Kiinteistömestari 1.9.2022 alkaen		1	1
laitosmies	4	4	4
vanhempi kirvesmies	2	2	2
sähkö/automaatioasentaja/putkimies	1	1	1
Kunnallistekniikka			
Kaupungininsinööri 1.9.2022 alkaen	-	1	1
Kunnallistekniikan työnjohtaja 1.9.2022 alkaen	1	1	1
vanhempi ammattimies	4	4	4
varastonhoitaja	1	1	1
liikuntapaikan hoitaja	3	3	3
liikuntapaikkamestari	1	1	1
kausityöntekijä (6 kk työsopimuksella)	8 (yhteensä 8 hlöä, joista 4 hlöä palkkatuella)	10	9 (yhteensä 9 hlöä, joista 7 hlöä saa palkkatukea)
Ruoka- ja siivouspalvelut			
ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
ruokapalveluesimies	3	2	2
kokki	7	4	4
vastaava ruokapalvelutyöntekijä	8,31	8,62	11
ruokapalvelutyöntekijä	14	6	6
siivouspalveluesimies	1	-	-
siivoustyönohjaaja	1	1	1
laitoshuoltaja	30,23	11,68	11,28
Rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut			
johtava rakennustarkastaja	1	1	1
rakennustarkastaja	1	1	1
ympäristötarkastaja	1	1	1
palvelusihteeri	0,8	1	0,8
harjoittelija (4 kk työsopimus)	-	1	1
Mittaus- ja paikkatietopalvelut 1.9.2022 alkaen			
mittausteknikko	1	1	1
kiinteistörekisterin hoitaja	1	1	1

kartoittaja	1	1	1
mittamies	-	1	-
Elinympäristövaliokunta yhteensä	102,34	76,30	77,08

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat

Toimitilojen käyttö mitoitetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tyhjästä rakennuksista ja tiloista pyritään luopumaan rakennusten ylläpito-ohjelman (YPO) mukaisesti joko myymällä, purkamalla tai vuokraamalla ne pitkäaikaisesti ulkopuolisille toimijoille.

Kiinteistöjen purkamiseen on varattu vuodelle 2023 yhteensä 200 000 euroa. Jos kiinteistöjen purkuun tarvitaan enemmän rahaa, kompensoidaan ne tarvittaessa käyttämättömistä korjausrahoista.

Palvelujen ostot

Ostopalveluja käytetään edelleen korjausrakentamisen ja investointihankkeiden suunnittelun, valvonnan ja valmistelun osalta. Näin turvataan hankkeiden aikataulujen pitävyys ja realistiset kustannusarviot investointisuunnittelun pohjaksi.

EU-kynnysarvon ylittävät hankintasopimukset:

- Sähkön hankinnasta sopimus Sallila Energia Oy:n kanssa aj. 1.1.2021 - 31.12.2023. Lisäksi optiot vuosille 2024-2025. Konsulttina toimii Veni Energia Oy

- Jätteen keräyksen sopimus Lassila & Tikanoja Oyj:n sekä Envor Group Oy:n kanssa aj. 1.1.2021 - 31.12.2023. Lisäksi optio vuodelle 2024

- Talvikunnossapitosopimus aj. 19.11.2021 - 31.5.2024. Urakoitsijat: Kaskenoja Oy, Loimaan Talohuolto Oy, Tmi Loimaan Seudun Pihatyö SR, Urakointi Kai J. Jokinen Oy, Maalog Oy

- Siivouspalvelut hankinnasta sopimukset Arkea Oy:n ja ISS Palvelut Oy:n kanssa aj. 1.1.2022 - 31.12.2023. Lisäksi optiot 2 vuotta.

Kesäkuu 2023 osavuosikatsaus: Lisäksi päätetty käyttää optiota kesäkuulle 2024.

- Ateriakuljetus hankinnasta sopimus Loimaan Aluetaksi Oy:n kanssa aj. 1.8.2021 - 31.5.2023. Lisäksi optio 1 vuotta.

Kesäkuu 2023 osavuosikatsaus: Lisäksi päätetty käyttää yhden vuoden optio.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Talousarvion toteutumisen seuraaminen palvelualoittain ja sen säännöllinen raportointi lautakunnalle.

- sähkönkulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus
- lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus
- Ruokapalveluiden tunnusluku on euroa / suorite. Ateriasuoritehintana TA 23 1,63 €/ suorite. (TA 2022 suoritehintana 2,16 €/ suorite). Ateriasuoritteita kokonaisuudessaan TA 23 suoritteita 860 545 (TA 22 suoritteita 985 969)
- Siivouspalveluiden tunnusluku on euroa / neliö. Siivouksen neliöhinnat; ostopalvelu 17,22 €/neliö, oma työ 22,85 €/ neliö. (TA 2022 ostopalvelu 17,25 €/neliö, oma työ 23,55 €/ neliö) Siivottavia neliöitä kokonaisuudessaan TA 23 neliöitä 41 037 (TA 22 neliöitä 58 164).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Henkilöstömäärän oikea mitoitus ja osaavan sekä ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi.

Pienenevät lapsimäärät varhaiskasvatuksessa ja koulujen oppilasmäärien laskut vähentävät suoriteaikoja ruokapalveluiden henkilöstön osalta. Työn luonteen vuoksi näitä "väljyyksiä" ei pystytä hyödyntämään ja työ ei kokoaikaisesti ole "tehokasta". Siivouspalveluissa useat pienet yksiköt tuottavat työalueiden suunnitteluun ja henkilöstön siirtymisiin useaan kiinteistöön työpäivän aikana omat haasteensa. Päätöksiä tulisi tehdä rakenteellisista muutoksista hyvissä ajoin, jotta muutoksiin ehditään varautua. Varhaiskasvatuksen nopeasti muuttuvat hoidon tarpeet tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen sekä tähderuoan määrän minimoimiseen.

Muut perustelutiedot

Vuoden 2023 aikana talousarvion toteutumista seurataan, raportoidaan ja muutetaan tarvittaessa vuoden aikana.

Tilojen siivottavuudessa "ongelmia". Osassa toimitiloja yläpölyjen ja tasopintojen puhdistaminen on haastavaa suuresta tavaramäärästä johtuen. Myös koulujen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden sisääntulo ja naulakkotilat usein "ahtaat" / hankalat siivouksen kannalta. Kivipöly ja huonepöly heikentävät suuresti sisäilmaa.

KH lisäys 28.11.2022 elinympäristölautakunnan tavoitteeksi: Hulevesimaksun määrätymisperusteiden tarkastelu. Tuodaan päätöksentekoon vuoden 2023 aikana.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Vuosi 2023

- Palveluverkkomuutospäätösten tuomat säästöt ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämisessä sekä kiinteistön hoitokuluissa (esim. kouluverkkopäätös, varhaiskasvatuspalvelut, TK verkon järjestelyt ja kirjastopalveluiden uudistaminen)
- Tilojen käytön tehostaminen
- Katuvalaistuksen uusiminen energiatehokkaisiin valaisimiin
- Yksityistieavustukset vuodelle 2023 yhteensä 230 000 €

Elinympäristölautakunta yhteensä, ulkoinen

€ (Ulk.)	TP 2022	TOT 6/2022	TA 2023	M 2023	TA + M 2023	TOT 6/2023	TOT % 6/2023	Poik.	Ennuste 2023
Toimintatuotot	1 923 953	801 533	3 409 000	700 000	4 109 000	1 936 052	47 %	-2 172 948	4 050 700
Myyntituotot	350 199	150 830	305 300	0	305 300	106 834	35 %	-198 466	305 300
Maksutuotot	374 087	118 657	461 200	0	461 200	111 674	24 %	-349 526	402 900
Tuet ja avustukset	4 749	150	6 400	0	6 400	1 709	27 %	-4 691	6 400
Muut toimintatuotot	1 194 918	531 897	2 636 100	700 000	3 336 100	1 715 835	51 %	-1 620 265	3 337 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-11 448 505	-5 692 611	-10 811 900	-90 936	-10 902 836	-5 439 625	50 %	5 463 211	-11 277 988
Henkilöstökulut	-4 223 798	-2 087 277	-3 499 600	-90 936	-3 590 536	-1 558 422	43 %	2 032 114	-3 590 536
Palvelujen ostot	-2 871 096	-1 585 148	-3 127 100	0	-3 127 100	-1 800 507	58 %	1 326 593	-3 502 252
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 990 784	-1 924 891	-3 736 600	0	-3 736 600	-2 020 097	54 %	1 716 503	-3 736 600
Avustukset	-161 610	0	-284 800	0	-284 800	-1 367	0 %	283 433	-284 800
Muut toimintakulut	-201 217	-95 295	-163 800	0	-163 800	-59 233	36 %	104 567	-163 800
Toimintakate	-9 524 552	-4 891 078	-7 402 900	609 064	-6 793 836	-3 503 573	52 %	3 290 263	-7 227 288

Poikkeama talousarviosta:

Rakennus ja ympäristövalvonta

Maksutuottoja on kertynyt ajankohtaan nähden arvioitua vähemmän ja toteutuma niiden osalta kesäkuun loppuun mennessä on noin 40 % arviosta. Maa-aineslupien valvontamaksut toteutuvat suunnitellusti mutta rakennusvalvonnan ja ympäristövalvonnan osalta jäänee arvioidusta toteutumatta n. 40 000 euroa.

Tilapalvelut

Kiinteistöjen talvikunnossapidon osalta kaikki talven 2022-23 kustannukset ovat jo laskutettu ja kokonaisuutena tilikauden talvikunnossapitoon varatuista määrärahoista on käytetty 98,44%. Mikäli talvi alkaa aikaisin, jäljellä olevat määrärahat (2.500,00€) eivät tule riittämään loppuvuonna toteutuviin laskutuksiin.

Kunnallistekniikka

Katuverkoston kunnossapidon määräraha on käytetty lähes kokonaan. Suurimpana yksittäisenä tekijänä ovat olleet talvikunnossapidon nousseet kustannukset, jotka ovat ylittäneet budjetoidun reilulla 50 000 €. Talvikunnossapitosopimukseen tehtiin vuoden alusta lukien 14 %:n hinnankorotus sopimuksen mukaisesti. Korotus sekä talvihoidon kannalta ongelmallinen talvi, ovat merkittävimmät syyt nousseisiin kustannuksiin.

Puistojen osalta määrärahaa on käytetty 78 % ja vuoden loppuun mennessä talousarvio tulee ylittymään. Tähän vaikuttaa Metsämaalla havaitun, ja kaupungin puhdistettavaksi tulleen, öljyvahingon puhdistuskulut, joita on kertynyt kesäkuun loppuun mennessä 70 000 €. Kaikkiaan puhdistukseen tulee kulumaan noin 100 000 €. Ilman näitä ylimääräisiä kuluja, olisi puistojen taloustilanne suunnitellun mukainen.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Palveluiden ostot ovat tarkastelujaksolla ajankohtaa korkeammalla tasolla. Tähän vaikuttaa puhtaanapito- ja pesulapalveluiden vuokravaatteiden lunastukset sekä ATK-lisenssien alkuvuoden laskutus, jossa näkyy jo heinäkuun kulut. Myös alkuvuodesta käytettyjen asiantuntijapalveluiden kulu nostaa palveluiden ostojen menoja. Aiemmin tilapalveluiden kustannuksiksi on kirjattu koneiden ja laitteiden korjauskulut, nämä on siirretty keväällä 2023 ruokapalveluiden menoihin, näkyy koneiden ja laitteiden kunnossapito tilillä kustannusnousuna. Kyseinen tilikohta tulee jonkin verran ylittymään.

Tarkastelujakson osalta Ruokapalveluissa Aineet, tarvikkeet ja tavarat on hieman ajankohtaa korkeammalla tasolla. Elintarvikkeiden hinnankorotukset näkyvät kulujen kasvuna 4,9 % ajankohtaa korkeammalla prosentilla.

Sisääntulomattojen pesulalaskut tulevat nykyisin kirjatuksi menoksi siivouspalveluille, aiemmin kirjattu tilapalveluiden kustannuksiksi, tämä nostaa palveluiden ostoa. Siivouspalveluiden ostoihin vaikuttaa hiihtolomaviikolla tehdyt perussiivoukset sekä kesäkuussa suoritettut korkealla sijaitsevien ikkunoiden ja yläpölyjen puhdistus muutamassa kiinteistössä ostopalveluna. Äkillisiin poissaoloihin on käytetty siivouspalveluita ostopalveluna.

Siivouspalveluissa Aineet, tarvikkeet ja tavarat hieman ajankohtaa korkeammalla tasolla, kesäajalla on tehty syksyn osalta osin pehmopaperi ja pesuaine tilauksia.

Mittaus- ja paikkatietopalvelut

Toimintatuottojen osalla metsän myynti ajoittuu loppuvuoteen tai vuoden vaihteen jälkeen. Suunnittelu- ja rakennustoimintaan liittyvät laskutettavat mittaukset ovat vähentyneet aikaisemmista vuosista vähäisen rakennustoiminnan takia. Tonttikauppojen toteutuma on myös ollut vähäisempää kuin mitä on arvioitu. Henkilöstökulujen toteutumaan on vaikuttanut mm. että mittamiehen toimi on täyttämättä. Yksityisteiden kunnossapidon avustukset maksetaan syksyllä. Samoin yksityisteiden peruseräavustusten maksatus ajoittuu loppuvuoteen.

Muuten mittaus- ja paikkatietopalveluiden kokonaisuus näyttäisi toteutuvan talousarvion mukaan.

2.9. Investoinnit

8.1. Investoinnit								
KP	MAA- JA VESIALUEET	TA 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	SELITYS
092001	Maa-alueiden ostot Menot	-300 000		-300 000		-300 000	0,0	
092001	Maan myynnit Tulot	100 000		100 000	9 250	90 750	9,2	
	Netto	-200 000	0	-200 000	9 250	-209 250	-4,6	
KP	TALONRAKENTAMISOHJELMA, HANKKEET	TAE 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	SELITYS
094206	Pääterveysaseman julkisivukorjaus	-10 000		-10 000		-10 000	0,0	Kuntotutkimus ja kustannuslaskenta valmistuu syksyllä, tiedot TA24
094212	Kauhanojan koulun julkisivukorjaus ja lji- huoneen saneeraus	-10 000		-10 000		-10 000	0,0	Julkisivun korjaussuunnittelu käynnistetty
094308	Keskuskoulun julkisivukorjauksia	-4 000		-4 000		-4 000	0,0	Kuntotutkimusta ei ole vielä tilattu
094325	Puistokadun koulun julkisivukorjauksia	-4 000		-4 000		-4 000	0,0	Kuntotutkimusta ei ole vielä tilattu
KP	TALONRAKENTAMISOHJELMA, HANKERYHMÄ	TAE 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	SELITYS
094211	Hirvikosken terveysasema muutos 2022				-6 363	6 363	####	Loppuja muutostöitä joiden laskutus tehty 2023
094097	Investointihankkeiden ennakosuunnittelu ja valmistelu	-100 000		-100 000		-100 000	0,0	VAKA:n palveluverkkoselvityksen perusteella tehtävä hankesuunnittelu käynnistyy vasta elokuussa
094299	Hyvinvointialueelle vuokratut rakennukset (terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyvät hankkeet)	-30 000		-30 000		-30 000	0,0	
094399	(sivistyspalvelualan toimintojen terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten tai oppimisympäristöjen kehittämisen)	-120 000		-120 000	-30 970	-89 030	25,8	Puistometsän päiväkodin viiennslaitteiden hankinta on tehty. Keskuskoulun lukitysjärjestelmän uusiminen 30.970 €. Arkea Oy:ltä laskutetaan uusimisesta 18.325,81 €.
094410	Paloasema, Lamminkatu, tilamuutos	-130 000		-130 000		-130 000	0,0	Hanke ei toteudu.
094498	PTS-ohjelman mukaiset saneerausinvestoinnit	-350 000		-350 000	-16 137	-333 864	4,6	Pääterveysaseman väliovet tilattu, Kaupungintalon viiennslaitteet asennettu. Hirvihovin ikkunoiden uusimisen ja Kauhanojan koulun sekä Alastaron Kirkonkylän koulun julkisivukorjausten suunnittelut käynnissä
	TALONRAKENNUS YHTEENSÄ							
	Menot	-758 000	0	-758 000	-53 469	-704 531	7,1	
KP	KUNNALLISTEKNIikka, HANKKEET	TA 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	SELITYS
095401	Vainämöisenkadun loppuosan peruskorjaus	-6 000		-6 000		-6 000	0,0	Liittyy Turuntien hankkeeseen.
095403	Turuntien kunnallistekniikan peruskorjaus	-15 000		-15 000		-15 000	0,0	Suunnittelusta laaditaan tarjouspyyntö loppuvuoden aikana.
095405	Mäenpään siita	-10 000		-10 000		-10 000	0,0	Yleissuunnitelman laatiminen syksyn aikana.
095407	Eteläkaari länteen	-15 000		-15 000		-15 000	0,0	
095420	Juvanportin alueen kunnallistekniikka	-25 000		-25 000	-3 373	-21 627	13,5	Valmisteluvista töistä ovat pima-alueen puhdistussuunnitelma laadittu ja valvonta tilattu. ELYstä tullut päätös avustuksesta puhdistussuunnitelman laatimiseksi. PIMA-ilmoitus hyväksytty ELY:ssä 21.6.2023
095428	Sieppalankadun jatke itään (Mäenpään alue)	-10 000	-150 000	-160 000	-6 900	-153 100	4,3	Kaava vahvistunut ja myös kunnallisteknisesuunnitelmat ovat valmistuneet ja asetetaan seuraavaksi nähtäville. Määrärahamuutos käsitellyssä, jotta alueen rakentaminen mahdollistuisi jo tänä vuonna. Määrärahan siirto vuodesta 2024 vuodelle 2023 Kvalt 12.6.2023.
095429	Keihäskoskientien kunnallistekniikan rakentaminen	-200 000		-200 000	-700	-199 300	0,4	Vesilaitoksen hanke. Kilpailutettu ja urakoitsija valittu. Rakennustyöt ovat alkaneet kesäkuun loppupuolella. Teknisen osuus lähinnä tien asfaltointi ja mahdollisesti katuvalaistuksen uusinta. Kantavuusmittaus tehty ja todettu, että tien rakenteiden uusimiselle ei ole tarvetta. Uudelleen päällystys riittää.
095432	Satakunnantien kunnallistekniikan peruskorjaus	-650 000		-650 000	-439 668	-210 332	67,6	Urakoitsija valittu. Päätöksestä valittu markkinaoikeuteen. Markkinaoikeus antanut valituksesta huolimatta luvan aloittaa työt. Rakennustyöt aloitettu huhtikuun alussa.
095435	Kemppilankadun rautatien alkulun saneeraus	-30 000		-30 000		-30 000	0,0	Liittyy Mäenpään sillan hankkeeseen.
095442	Rantapuiston rakentaminen	-50 000		-50 000		-50 000	0,0	Liittyy keskustan kehittämishankkeeseen.
095455	Nahinlahden ranta-alueen rakentaminen	-6 000		-6 000		-6 000	0,0	Vuonna 2014 laaditun yleissuunnitelman tarkennus loppuvuoden aikana
095477	Metsämaan jätevesien käsittely	-450 000	-170 000	-620 000	-556 063	-63 937	89,7	Puhdistamo on valmistunut ja otettu käyttöön. ELY:n tarkastus kohteessa on pidetty. Lisämäärärahan tarve on käsitellyssä. Lisämääräraha Kvalt 12.6.2023.
095478	Nahkatehtaan alueen kunnallistekniikka	-15 000		-15 000		-15 000	0,0	

KP	KUNNALLISTEKNIikka, HANKERYHMÄT	TAE 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	SELITYS
095411	KADUT Katujen saneeraus (mm. liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden lisääminen)	-300 000		-300 000	-10 490	-289 510	3,5	Uusia liikennemerkkejä on hankittu.
095430	Katujen päällystys	-330 000		-330 000	-160 478	-169 522	48,6	Päällystysohjelma laadittu ja päällystystyöt aloitettu.
095440								Turuntien syksyllä kesken jäänyt valaistushanke valmistunut.
	Katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen	-270 000		-270 000	-48 241	-221 759	17,9	Myllykylän ja Karsolan alueiden valaistuksien uusimiset ovat käynnissä. Hankkeet toteutetaan muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä.
095450	Puistoistutukset, leikkikentät ja kohdevalaistukset	-150 000		-150 000	-93 993	-56 007	62,7	Uusia leikkivälineitä sekä puistonpenkkejä hankittu.
095465	Urheilu- ja ulkoilualueet	-50 000		-50 000	-3 846	-46 154	7,7	Frisbeegolfraudan parkkipaikan rakentaminen on aloitettu.
095480	Hulevesiviemäriinti	-100 000		-100 000		-100 000	0,0	Hankkeita toteutuu loppuvuoden aikana.
	KUNNALLISTEKNIikka YHTEENSÄ							
	Menot	-2 682 000	-320 000	-3 002 000	-1 323 752	-1 678 248	44,1	

KP	KULJETUSVÄLINEET	TAE 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	SELITYS
096401	Kuljetusvälineet/Tekninen	-160 000	-30 000	-190 000	-158 327	-31 673	83,3	Hankittu suunnitellusti: moottorikelkka (15 209 €), tila-auto (22 097 €), iso tasoleikkuri (20 200 €), keräävä ruohonleikkuri (31 200 €), kelaleikkuri (31 935 €) ja kumiruohon levitin (13 800 €). Kumiruohon levittimestä ei ole vielä tullut laskua. Suunniteltujen hankintojen lisäksi on ostettu mönkijä ja siihen kärkyt (19 194 €) sekä auton peräkärkyt (2 193 €). Lisämääräraha Kvalt 12.6.2023 pakettiauton hankintaan.
	KULJETUSVÄLINEET YHTEENSÄ							
	Menot	-160 000	-30 000	-190 000	-158 327	-31 673	83,3	

KP	IRTAIN OMAISUUS	TAE 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	SELITYS
097001	Konsernihoito, keskitetyt atk-hankinnat, tiedolla johtamisen järjestelmä	-40 000		-40 000		-40 000	0,0	
097301	Sivistyspalvelut, omatoimikirjaston perustamiseen liittyvät hankinnat	-35 000		-35 000		-35 000	0,0	
097402	Irtaimisto Tek+Ymp, varavoimakone		-50 000	-50 000		-50 000	0,0	Lisämääräraha Kvalt 12.6.2023 varavoimakoneen hankintaan.
	IRTAIN OMAISUUS YHTEENSÄ							
	Menot	-75 000	-50 000	-125 000	0	-125 000	0,0	

KP	KÄYTTÖOMAISSUUSARVOPAPERIT	TAE 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	SELITYS
099100	Osakehankinnat ja paaomasijoitus	-300 000	-300 000	-600 000		-600 000	0,0	
099100	Menot	-300 000	-300 000	-600 000		-600 000	0,0	
099100	Tulot	0	0	0		0	0,0	
	Netto	-300 000	-300 000	-600 000	0	-600 000	0,0	

	INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	TAE 2023	Muutos	TA 2023 +muutos	TOTEUMA 30.6.2023	Ero TA- käyttö	Ero %	
	Menot	-4 275 000	-700 000	-4 975 000	-1 535 549	-3 439 451	30,9	
	Tulot	100 000	0	100 000	9 250	90 750	9,2	
	Netto	-4 175 000	-700 000	-4 875 000	-1 526 299	-3 348 701	31,3	

2.10. Loimaan Vesiliikelaitos

1 YLEISTÄ

Loimaan kaupungin hallintosäännössä mainitaan kaupunginvaltuuston ja kuntalain liikelaitokselle määrittämät oikeudet ja vastuut.

Tärkeimmät Loimaan Veden toiminnan ylläpidon työkaluista ovat vesihuoltolaki ja kuntalaki, joissa määritellään muun muassa niitä velvoitteita, jotka liikelaitoksen on lain mukaan täytettävä.

Loimaan Veden tuloksellisuusajattelun ydin on mahdollisimman vaikuttavien palvelujen kustannustietoisessa tuottamisessa.

2 TOIMINTA

Loimaan Veden hoitamat toiminnot:

- Hallinto
- Veden hankinta
- Veden jakelu
- Jäteveden johtaminen
- Jäteveden puhdistus
- Puhdistamolietteen kompostointi ja markkinointi
- Laskutustyöt ulkopuolisille
- Rakentaminen, rakennuttaminen ja saneeraus

Loimaan Vesi on kokonaisvaltainen vesihuoltotoimintojen suorittaja, joka sijoittuu myydyn vesimäärän (noin 1 100 000 m³ vuodessa) perusteella selkeästi keskisuurten vesihuoltolaitosten joukkoon.

3 HENKILÖSTÖ

Loimaan Vesi -liikelaitoksessa työskentelee virka- tai työsuhteessa vakituisesti 13 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä on noin 55,3 vuotta.

4 TALOUDELLINEN NÄKÖKULMA

Taloudellista näkökulmaa on tarkasteltu tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja investointiohjelman toteutumana perusteella. Alijäämä muodostuu lähes kokonaan kohonneesta puhdistamon leasing-maksusta. Budjetin laatimisen jälkeen tapahtuneen yleisen korkotason nousun takia leasing-kulut tulevat vuositasolla ylittymään budjetoidusta. Tämänhetkisen arvion mukaan budjetti tulee ylittymään noin 150 000 €, mutta korkokannan muutokset muuttavat tätä summaa. Koska leasinglainan pääoma on suuri ja korkokanta on aiemmin ollut pieni, on pienilläkin korkokannan muutoksilla suuri vaikutus osuuteen. Taksojen korotuksesta huolimatta liikevaihto on hieman edellisvuotta alemmalla tasolla ts. vedenkulutus tulee olemaan vähemmän kuin on budjetissa ennustettu. Varsinainen toiminta on ollut budjetissa arvioidun mukaista.

4.1 TULOSLASKELMA

LOIMAAN VESI -LIKELAITOS	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TOT 30.06.2023	Käyttö%
Liikevaihto	2 996 893	2 954 340	3 216 800	1 762 364,63	54,8
Valm. ja kesk.eräis.tuott. var. lisäys(+) tai vähennys(-)					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	1 781				
Tuet ja avustukset kunnalta					
Tuet ja avustukset muilta					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-706 709	-679 381	-735 300	-389 100,25	52,9
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Palvelujen ostot	-501 800	-592 312	-530 800	-232 736,44	43,8
Materiaalit ja palvelut	-1 208 509	-1 271 693	-1 266 100	-621 836,69	49,1
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-554 598	-553 715	-632 700	-295 920,62	46,8
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-117 036	-115 166	-135 700	-67 249,72	49,6
Muut henkilösivukulut	-18 211	-20 615	-23 100	-9 490,85	41,1
Henkilösivukulut	-135 247	-135 781	-158 800	-76 740,57	48,3
Henkilöstökulut	-689 846	-689 496	-791 500	-372 661,19	47,1
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-620 394	-611 754	-669 600	-342 675,15	51,2
Kertaluonteiset poistot					
Poistot ja arvonalentumiset	-620 394	-611 754	-669 600	-342 675,15	51,2
Liiketoiminnan muut kulut	-523 458	-530 433	-496 900	-329 532,34	66,3
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-43 533	-149 037	-7 300	95 659,26	-1310,4
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot				3 774,06	-100,0
Rahoitusavustus kunnalta					
Muut rahoitustuotot	3 060	2 529	3 400	1 474,18	43,4
Kunnalle maksetut korkokulut					
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta					
Muut rahoituskulut	-493	-58	-700	-39,64	5,7
Rahoitustuotot ja -kulut	2 568	2 471	2 700,00	5 208,60	192,9
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-40 965	-146 566	-4 600	100 867,86	-2192,8
Satunnaiset tuotot ja kulut:					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-40 965	-146 566	-4 600	100 867,86	-2192,8
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	22 825	21 069	19 500	9 733,56	49,9
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-18 141	-125 497	14 900	110 601,42	742,3

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOS	TP2021	TP2022	TA 2023	TOT 30.06.2023	Käyttö%
Toimintatuotot	2 998 674	2 954 340	3 216 800	1 762 365	55
Sisäiset tuotot	22 979	19 820	28 000	7 547	27
Tuotot yhteensä	3 021 653	2 974 160	3 244 800	1 769 911	55
Toimintakulut	-2 421 813	-2 491 623	-2 554 500	-1 324 030	52
Sisäiset kulut	-22 979	-19 820	-28 000	-7 547	27
Kulut yhteensä	-2 444 792	-2 511 443	-2 582 500	-1 331 577	52
Poistot ja arvonalentumiset	-620 394	-611 754	-669 600	-342 675	51
LIIEKEYLI/-ALIJÄÄMÄ	-43 533	-149 037	-7 300	95 659	-1 310
Rahoitustuotot ja kulut	2 568	2 471	2 700	5 209	193
Poistoeron lisäys/vähenny	22 825	21 069	19 500	9 734	50
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-18 141	-125 497	14 900	110 601	742

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOS	TA 2022	TOT 30.06.2022	TA 2023	TOT 30.06.2023
Liikevaihto	3 136 300	1 799 756,58	3 216 800	1 762 364,63
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-691 000	-298 178,68	-735 300	-389 100,25
Palvelujen ostot	-483 700	-214 176,45	-530 800	-232 736,44
Materiaalit ja palvelut	-1 174 700	-512 355,13	-1 266 100	-621 836,69
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-631 700	-293 341,30	-632 700	-295 920,62
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-135 300	-73 011,47	-135 700	-67 249,72
Muut henkilöstösivukulut	-20 300	-10 885,59	-23 100	-9 490,85
Henkilöstösivukulut	-155 600	-83 897,06	-158 800	-76 740,57
Henkilöstökulut	-787 300	-377 238,36	-791 500	-372 661,19
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-684 700	-305 261,87	-669 600	-342 675,15
Poistot ja arvonalentumiset	-684 700	-305 261,87	-669 600	-342 675,15
Liiketoiminnan muut kulut	-508 300	-257 877,82	-496 900	-329 532,34
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-18 700	347 023,40	-7 300	95 659,26
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				3 774,06
Muut rahoitustuotot	3 300	1 245,98	3 400	1 474,18
Korvaus peruspääomasta				
Muut rahoituskulut	-700	-35,78	-700	-39,64
Rahoitustuotot ja -kulut	2 600	1 210,20	2 700	5 208,60
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-16 100	348 233,60	-4 600	100 867,86
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-16 100	348 233,60	-4 600	100 867,86
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21 000	10 534,38	19 500	9 733,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 900	358 767,98	14 900	110 601,42

4.2 RAHOITUSLASKELMA

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOS	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TOT 30.06.2023	Käyttö%
Toiminnan ja invest. rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-43 533	-149 037	-7 300	95 659,26	-1310,4
Poistot ja arvonalentumiset	620 394	611 754	669 600	342 675,15	51,2
Rahoitustuotot ja -kulut	2 568	2 471	2 700	5 208,60	192,9
Tulorahoituksen korjaukset	-1 781				
Toiminnan rahavirta	577 647	465 188	665 000	443 543,01	66,7
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 197 130	-1 421 435	-2 356 000	-492 913,74	20,9
Pysyvien vastaavien hyödyntäminen	5 024				
Investointien rahavirta	-2 192 106	-1 421 435	-2 356 000	-492 913,74	20,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 614 458	-956 247	-1 691 000	-49 370,73	2,9
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pa-lainojen lisäys kunnalta					
Pa-lainojen vähennys muilta					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	930 000	1 425 000		800 000,00	-100,0
Saamisten muutos muilta	-36 252	-111 760		-588 069,70	-100,0
Korottomien velkojen muutos kunnalta	6 045	12 844		-264 453,84	-100,0
Korottomien velkojen muutos muilta	182 984	-162 926		107 871,49	-100,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 082 777	1 163 158		55 347,95	-100,0
Rahoituksen rahavirta	1 082 777	1 163 158		55 347,95	-100,0
Rahavarojen muutos	-531 682	206 911	-1 691 000	5 977,22	-0,4
Rahavarat 31.12	352 396	559 307		565 284,69	-100,0
Rahavarat 1.1.	884 078	352 396		559 307,47	-100,0
Rahavarojen muutos	-531 682	206 911	0	5 977,22	-100,0

4.3 INVESTOINNIT

Loimaan Veden investointimenot kertyvät pääosin toisella, kolmannella ja neljännellä vuosikolmanneksella.

LOIMAAN VESI -LIKELAITOS	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TOT 30.06.2023	Käyttö %
Investointimenot	-2 197 130	-1 421 435	-2 356 000	-492 914	20,9
Investointitulot	3 243				
Investoinnit netto	-2 193 887	-1 421 435	-2 356 000	-492 914	20,9

Vuonna 2023 investoinnit painottuvat verkostojen saneeraukseen ja rakentamiseen. Verkostosaneerauksia tehdään ns. kaivamattomilla tekniikoilla ja auki kaivamalla. Satakunnantien saneeraus, joka on kaupungin kanssa toteutettava yhteistyöhanke, on hyvässä vauhdissa. Virttaalla on alkanut toiminta-alueen viemärintihanke.

5 KASSAVARAT JA LAINAT

Loimaan Veden kassavarat 30.6.2023 olivat 565 284,69 € ja kaupungille myönnettynä oleva laina 1 700 000 €.

3. Tuloslaskelma, kaupunki ja vesiliikelaitos

Ulkoinen	01.01.2023 - 30.06.2023					EUR
	Konserni yhteensä	Eliminointi	Konserni ei elim.	Kaupunki	Vesilaitos	
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot	6 020 026,43	-106 508,63	6 126 535,06	4 364 170,43	1 762 364,63	
Toimintakulut	-23 725 360,90	106 508,63	-23 831 869,53	-22 507 839,31	-1 324 030,22	
Toimintakate	-17 705 334,47	0	-17 705 334,47	-18 143 668,88	438 334,41	
Verotulot	18 853 433,53		18 853 433,53	18 853 433,53		
Valtionosuudet	5 094 851,00		5 094 851,00	5 094 851,00		
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	5 300,37		5 300,37	1 526,31	3 774,06	
Muut rahoitustuotot	241 995,61		241 995,61	240 521,43	1 474,18	
Korkokulut	-263 077,20		-263 077,20	-263 077,20		
Muut rahoituskulut	-6 222,55		-6 222,55	-6 182,91	-39,64	
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 003,77		-22 003,77	-27 212,37	5 208,60	
Vuosikate	6 220 946,29	0	6 220 946,29	5 777 403,28	443 543,01	
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 099 073,45		-2 099 073,45	-1 756 398,30	-342 675,15	
Poistot ja arvonalentumiset	-2 099 073,45		-2 099 073,45	-1 756 398,30	-342 675,15	
Tilikauden tulos	4 121 872,84	0	4 121 872,84	4 021 004,98	100 867,86	
Tilinpäätössiirot	25 874,52		25 874,52	16 140,96	9 733,56	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 147 747,36	0	4 147 747,36	4 037 145,94	110 601,42	

4. Rahoitus

Ulkoinen

01.01.2023 - 30.06.2023

	Konserni yhteensä	Eliminoint	Konserni ei elim.	Kaupunki	Vesilaitos
RAHOITUSLASKELMA					
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 220 946,29		6 220 946,29	5 777 403,28	443 543,01
Tulorahoituksen korjauserät					
Tulorahoituksen korjauserät	-43 136,32		-43 136,32	-43 136,32	
Tulorahoituksen korjauserät	-43 136,32		-43 136,32	-43 136,32	
Toiminnan rahavirta	6 177 809,97		6 177 809,97	5 734 266,96	443 543,01
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 028 462,66		-2 028 462,66	-1 535 548,92	-492 913,74
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov	52 386,00		52 386,00	52 386,00	
Investointien rahavirta	-1 976 076,66		-1 976 076,66	-1 483 162,92	-492 913,74
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 201 733,31		4 201 733,31	4 251 104,04	-49 370,73
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-4 420,00		-4 420,00	-4 420,00	
Antolainasaamisten vähennys	74 211,30		74 211,30	74 211,30	
Antolainauksen muutokset	69 791,30		69 791,30	69 791,30	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 087 251,00		-3 087 251,00	-3 087 251,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000,00	800 000,00	-2 800 000,00	-2 800 000,00	
Lainakannan muutokset	-5 087 251,00	800 000,00	-5 887 251,00	-5 887 251,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien m	-74 478,29		-74 478,29	-74 478,29	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 920,68		2 920,68	2 920,68	
Saamisten muutos	4 616 135,49	-756 691,86	5 372 827,35	5 160 897,05	211 930,30
Korottomien velkojen muutos	-6 458 916,85	-43 308,14	-6 415 608,71	-6 259 026,36	-156 582,35
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 914 338,97	-800 000,00	-1 114 338,97	-1 169 686,92	55 347,95
Rahoituksen rahavirta	-6 931 798,67		-6 931 798,67	-6 987 146,62	55 347,95
Rahavarojen muutos	-2 730 065,36	0	-2 730 065,36	-2 736 042,58	5 977,22
Rahavarat 31.12.	5 805 021,52		5 805 021,52	5 239 736,83	565 284,69
Rahavarat 1.1.	8 535 086,88		8 535 086,88	7 975 779,41	559 307,47
Rahavarojen muutos	-2 730 065,36	0	-2 730 065,36	-2 736 042,58	5 977,22

Ulkoinen

01.01.2023 - 30.06.2023

	Konserni yhteensä	Eliminointi	Konserni ei elim.	Kaupunki	Vesilaitos
TASE					
VASTAAVAA					
FYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	5 901,98		5 901,98	5 901,98	
Muut pitkävaikutteiset menot	409 934,56		409 934,56	409 934,56	
Aineettomat hyödykkeet	415 836,54		415 836,54	415 836,54	
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	9 667 371,62	-35 365,95	9 702 737,57	9 694 365,51	8 372,06
Rakennukset	35 073 784,43		35 073 784,43	32 935 103,74	2 138 680,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 149 966,13		16 149 966,13	8 865 561,76	7 284 404,37
Koneet ja kalusto	467 488,22		467 488,22	404 744,76	62 743,46
Muut aineelliset hyödykkeet	162 823,29		162 823,29	162 823,29	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 396 206,46		2 396 206,46	1 580 665,41	815 541,05
Aineelliset hyödykkeet	63 917 640,15	-35 365,95	63 953 006,10	53 643 264,47	10 309 741,63
Sijoitukset					
Muut osakkeet ja osuudet	4 053 587,69		4 053 587,69	4 053 587,69	
Muut lainasaamiset	814 620,78		814 620,78	814 620,78	
Muut saamiset	219 252,00		219 252,00	141 742,00	77 510,00
Sijoitukset	5 087 460,47		5 087 460,47	5 009 950,47	77 510,00
FYSYVÄT VASTAAVAT	69 420 937,16	-35 365,95	69 456 303,11	59 069 051,48	10 387 251,63
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Lahjoitusrahastojen varat	307 580,67		307 580,67	307 580,67	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	307 580,67		307 580,67	307 580,67	
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	203 427,61		203 427,61	203 427,61	
Muu vaihto-omaisuus	12 577,00		12 577,00	12 577,00	
Vaihto-omaisuus	216 004,61		216 004,61	216 004,61	
Saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	1 300 238,79	-43 308,14	1 343 546,93	320 288,59	1 023 258,34
Saamiset kunnalta ja kuntayhtymältä (la)		-1 700 000,00	1 700 000,00		1 700 000,00
Muut saamiset	202 397,49		202 397,49	340 676,58	-138 279,09
Saamiset	1 502 636,28	-1 743 308,14	3 245 944,42	660 965,17	2 584 979,25
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	50 534,48		50 534,48	50 534,48	
Rahoitusarvopaperit	50 534,48		50 534,48	50 534,48	
Rahat ja pankkisaamiset	5 754 487,04		5 754 487,04	5 189 202,35	565 284,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 523 662,41	-1 743 308,14	9 266 970,55	6 116 706,61	3 150 263,94
VASTAAVAA	77 252 180,24	-1 778 674,09	79 030 854,33	65 493 338,76	13 537 515,57

Ulkoinen

01.01.2023 - 30.06.2023

	Konserni yhteensä	Eliminointi	Konserni ei elim.	Kaupunki	Vesilaitos
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Peruspääoma	35 673 620,88		35 673 620,88	31 696 156,51	3 977 464,37
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 368 030,14	-35 365,95	4 403 396,09	-4 298 430,03	8 701 826,12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 147 747,36		4 147 747,36	4 037 145,94	110 601,42
OMA PÄÄOMA	44 189 398,38	-35 365,95	44 224 764,33	31 434 872,42	12 789 891,91
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	794 445,45		794 445,45	533 319,53	261 125,92
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT					
Lahjoitusrahastojen pääomat	638 836,18		638 836,18	638 836,18	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	638 836,18		638 836,18	638 836,18	
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 575 008,00		19 575 008,00	19 575 008,00	
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)	19 575 008,00		19 575 008,00	19 575 008,00	
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)					
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	64 355,48		64 355,48		64 355,48
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)	64 355,48		64 355,48		64 355,48
Pitkäaikainen	19 639 363,48		19 639 363,48	19 575 008,00	64 355,48
Lyhytaikainen					
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)					
Joukkovelkakirjalainat	5 000 000,00		5 000 000,00	5 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden	1 783 927,00		1 783 927,00	1 783 927,00	
Lainat muilta luotonantajilta		-1 700 000,00	1 700 000,00	1 700 000,00	
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)	6 783 927,00	-1 700 000,00	8 483 927,00	8 483 927,00	
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)					
Saadut ennakot	132,59		132,59	-21,05	153,64
Ostovelat	2 347 682,78	-43 308,14	2 390 990,92	2 158 769,96	232 220,96
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	592 815,24		592 815,24	592 224,79	590,45
Siirtovelat	2 265 579,14		2 265 579,14	2 076 401,93	189 177,21
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)	5 206 209,75	-43 308,14	5 249 517,89	4 827 375,63	422 142,26
Lyhytaikainen	11 990 136,75	-1 743 308,14	13 733 444,89	13 311 302,63	422 142,26
VIERAS PÄÄOMA	31 629 500,23	-1 743 308,14	33 372 808,37	32 886 310,63	486 497,74
VASTATTAVAA	77 252 180,24	-1 778 674,09	79 030 854,33	65 493 338,76	13 537 515,57

5. Konsernitavoitteet

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

Liikelaitos:	
Loimaan Vesi-liikelaitos	100 %

Tytäryhteisöt:	
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkäntie	100 %
Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti	60 %

Energiapoliittinen yhtiö:	
Loimaan Kaukolämpö Oy	51 %

Elinkeinopoliittinen yhtiö:	
Kehitys Oy Kurittula	100 %

Kuntayhtymät:	
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	45,11 %
Varsinais-Suomen Liitto -kuntayhtymä	3,55 %

Yleiset tavoitteet

Kaupungin strategiset linjaukset, omistajaohjaus ja konserniohjeet otetaan huomioon tytäryhteisöjen toiminnan suunnittelussa, ohjauksessa ja päätöksenteossa.

Yhtiöt hankkivat omistajan kannan merkittäviin investointeihin. Tytäryhteisöjen taloudesta ja toiminnasta raportoidaan säännöllisesti. Konserniyhteisöt ja kuntayhtymät toimivat taloudellisesti ja kannattavasti.

Konserniyhteisöjen taksojen ja maksujen tarkistukset tehdään vuosittain 2023–2025 taloustilanteen ja kustannuskehityksen mukaisesti.

5.1.1. Loimaan Kaukolämpö Oy

Tavoitteet vuodelle 2023

Tavoitteemme vuodelle 2023 on tuottaa ympäristöystävällistä ja kilpailukykyistä energiaa asiakkaillemme haasteellisessa markkinatilanteessa. Panostamme asiakastyytyvyyteen ja kehitämme toimintaamme yhdessä asiakkaittemme kanssa.

Osavuosikatsaus 30.6.2023

Loimaan Kaukolämpö Oy on perustettu 1979. Omistajina ovat Loimaan kaupunki (51%) ja Sallila Energia Oy (49%). Yhtiön liikevaihto oli vuonna 2022 noin 5,28 M€. Yhtiö tuottaa lämpöä ympäristöystävällisesti yli 900 asiakkaalle. Lämpöä tuotetaan yli 99% :sti lähialueella tuotetuista biopolttoaineista. Pyrimme tuottamaan asiakkaillemme lämpöä kilpailukykyiseen hintaan. Matalalla hinnoittelulla saamme omistajillemme pienemmät käyttökustannukset sekä alueen yritystoiminnalle vetovoimaisuutta. Organisaatiomme on pieni ja tehokas kokoisekseen yhtiöksi. Yhtiöllä on palveluksessa 6 henkilöä, joista 4 on käyttö- ja kunnossapitohenkilöstöä ja 2 hallinnon henkilöstöä. Huolto- ja rakennuspalvelut ostetaan paikallisilta yrityksiltä ja paikallisuutta pyrimme myös hyödyntämään kaikessa ostotoiminnassamme.

Tämän vuoden liikevaihtomme tulee todennäköisesti olemaan lähellä budjetoitua, riippuen kuitenkin vahvasti säätilojen muutoksista. Tuloslaskelmassa olevat vuodet eivät ole vertailukelpoisia, johtuen viime vuoden päästöoikeuksien myynnistä.

Lämmön myynti on ollut ajalla 1.1-30.6.2023 yhteensä 47,4GWh ja energiantuotannon hiilidioksidipäästöt / myyty energia on ollut 0,94 g CO₂/kWh.

Polttoaineiden hinta on lähtenyt jyrkkään nousuun Suomessa pääsääntöisesti Ukrainan sodan seurauksena. Biopolttoaineiden hinnat nousivat tänä kesänä noin 40 prosenttia ja viime syksynä hinnan nousu oli noin 20 prosenttia. Yleinen hinnan nousu ja varaosien saatavuus aiheuttaa myös yhtiön toimintaan haasteita.

Investointitarpeet ovat lähivuosina kasvavat. Tänä vuonna yhtiö investoi yhteensä noin 700 000€ huoltovarmuuden parantamiseen, kaluston uusimiseen ja tuotannon tehostamiseen. Ensivuodelle on alustavasti suunniteltu uuden lämpöpumppulaitoksen ja lämpöakun rakentamisen aloittamista, joiden budjettihinta on lähes 8 000 000 €.

Yhtiön tavoitteet vuodelle 2023 ovat toteutuneet tähän mennessä hyvin. Yhtiö on kilpailukykyinen energian toimittaja ja on saanut tehostettua verkoston hyötysuhdetta. Tarjoamme asiakkaillemme energiaa säästävää kiinteistönhallinnan ohjausjärjestelmää, sekä kaukolämpöpakettien vaihtoa leasing sopimuksella. Teimme kesällä asiakastyytyväisyys kyselyn, jonka tulos on hyvä energiasektorin haasteista huolimatta.

5.1.2. Hulmin Huolto Oy

Tavoitteet vuodelle 2023

Tavoitteena yhtiöllä on toimittaa huolto ja isännöintipalveluita 100 prosenttisesti omavaraisesti, vaikka se tekisi investointeja.

Toiminnan jatkuvuus tasaisesti ja yhteistyön tiivistäminen kaupungin toimijoiden kanssa.

Kustannustehokas toiminta vähentyneestä kiinteistökannasta huolimatta.

Osavuositarkastus 30.6.2023

Yhtiön koko henkilömäärä on tällä hetkellä 10 henkilöä. Työntekijöistä kuusi on huoltomiehiä, kaksi siistijää ja kaksi henkilöä toimistossa. Kesätyöntekijöitä on ollut kuusi. Henkilökuntaa yrityksellä on tällä hetkellä riittävä määrä. Kausittain tarvitaan lisätyövoimaa. Pitkiltä sairausvapaailta on säästyty. Vuosilomien ajaksi on palkattu kesätyöntekijöitä. Henkilökunta on ammattitaitoista, lisäkoulutusta tarjotaan suoritettavaksi työn ohessa.

Hulmin Huollolla on huollossa ja isännöinnissä 468 huoneistoa, 34 eri talokohdetta. Huoneistot ovat 27 - 77 m² kokoisia. Lisäksi Hulmin Huolto hoitaa Loimaan kaupungin omistamien 53 huoneiston vuokrauksen.

Hakemuskäsittely on nopeaa ja tasavertaista. Asuntohakemukset käsitellään kahden vuorokauden kuluessa saapumisesta. Asunnon vuokraaminen perustuu asunnon tarpeeseen ja ehtona on tuloksetuuden ja verotustodistuksen toimittaminen. Lisäksi hakijoiden luottotiedot tarkistetaan, mikäli hakijalla ei ole vanhaa vuokravalkua voidaan laatia vuokrasopimus. Avaimet luovutetaan vakuusmaksua tai vakuussitoumusta vastaan.

Riskit:

Pitkät sairausvapaat ovat pienen yrityksen suurin toiminnallinen riski. Riskiä pyritään hallitsemaan vaihtuvilla työjärjestelyillä lomien aikaan sekä soveltuvin osin myös työnkierrolla.

Rahoitustilanne:

Rahoitustilanne on hyvä.

Investointitarve:

Yrityksellä ei ole akuutteja investointitarpeita, kalustohankintoja tehdään tarpeen mukaan.

Liikevaihto:

tammi-kesäkuu 2023; 314 741,05 €

Vertailutiedot edellisiin vuosiin:

2022; 327 365 € **2021;** 325 516 € **2020;** 322 214, **2019;** 321 107 €, **2018;** 311 324€

Yhtiön omavaraisuusaste on 100 ja maksuvalmius erinomainen. Hulmin Huollon toiminta on jatkunut tasaisena, joskin vuokra-asuntojen huoltotarve on vähentynyt puretun kiinteistön verran Alastaron taajamassa. Tavoitteena on pitää huollossa olevat alueet ja kiinteistöt ylläpitokorjauksin kunnossa, tavoitteessa on onnistuttu.

5.1.3. Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asunnot

Tavoitteet vuodelle 2023

Vuokra-asuntojen käyttöaste vähintään 90 %.

Käyttöasteen tarkastelu ja kiinteistöjen hoitaminen PTS suunnitelmien mukaisesti. Asukasvaihdon yhteydessä toteutetaan välttämättömiä huoneistoremontteja, isommat korjaukset kuten ikkunoiden uusiminen, keskitetään Alastaron alueen kiinteistöihin.

Osavuositarkastus 30.6.2023

Koy Loimaan Vuokra-asunnoilla on 34 taloa, joissa on yhteensä 468 asuinhuoneistoa. Vuokrausaste asunnoilla on erinomainen, käyttöaste on 97 % heinäkuun lopussa.

Käyttöaste on hieman noussut vuoden vaihteen tilanteesta. Uusia asukkaita on löytynyt vapautuviin asuntoihin ilman suuria viiveitä, kysyntää on riittävästi.

Vuokra-asuntoyhtiön taloudellisen tilanteen kohentamista ja alueellista kysynnän eroa on tasattu purkamalla vuokrakiinteistö Alastaron taajaman alueelta syksyn 2022 aikana. Tämän seurauksena on pystytty toteuttamaan ovi- ja ikkunaremontti Riihitie 4 rivitalossa. Korjaustarvetta on edelleen ja korjaukset tullaan lähivuosina keskittämään Alastaron taajaman alueelle.

Hirvikoskella ja Loimaan keskustan alueella tyhjien asuntojen määrä on vähäinen. Loimaan keskustan alueella ei ole tyhjänä yhtään asuntoa kesäkuun lopulla. Hissittömien kerrostalojen kolmiot yläkerroksista ovat kysynnältään heikoimpia. Suurin osa Mellilän vapaista asunnoista on rivitaloyksiöitä (kaupungin suoraomisteisia). Mellilän Nahkurintien rivitalossa on pysyvästi tyhjänä kaksi asuntoa, vuosia sitten putkirikon vuoksi purettu lattia on jätetty korjaamatta, vuokra-asunto tilanteesta johtuen.

Tyhjänä olevien asuntojen lukumäärissä ovat mukana myös remontin vuoksi tyhjänä olevat asunnot. Asukkaiden muuttaessa pois, joudutaan yleensä korjaamaan tai maalaamaan asuntoa kelpolliseksi seuraaville asukkaille. Tehtäviä remontteja toteutetaan välttämättömyysperiaatteella, asunto vuokrataan eteenpäin siistinä ja ehjänä.

Alastarolla on jo vuosien ajan peritty huoneistoihin vain kuukauden vakuusmaksu. Asumisviihtyvyyttä ja asumispysyvyyttä pyritään edistämään remontoimalla huoneistoja. Palaute asunnoista ja asukkaiden saamasta palvelusta on ollut pääosin hyvää. Asukaskyselyiden perusteella asukkaat kiinnittävät huomiota aiempaa enemmän myös ympäristön viihtyvyyteen. Kuluneen vuoden aikana on toteutettu julkisivun ja väliaitojen korjauksia.

Huoneistoremontteja on toteutettu pääosin omana työnä. Huoltomiehillä on osaamista remontoinnissa, mutta kosteiden tilojen remontit toteutetaan ostopalveluna.

	1-6/2023	1-6/2022	1-6/2021	1-6/2020
Vaihtuvuus	12,18 %	19,87 %	15,38 %	13,68 %
Käyttöaste	97,00 %	91,85 %	92,80 %	88,00 %
Korjauskulut €/asm ² /kk	1,48	0,76	0,67	1,16

Riskit

- asuntojen tyhjäkäynti
- tuholaiset
- tulipalot ja vesivahingot

Tulipaloja tai tuholaisia ei vuokra-asunnoissa ole ollut kuluvan vuoden aikana. Kuivausta vaativia vesivahinkoja ei ole ollut kuluvan vuoden aikana.

Rahoitustilanne on tiukka ja tililimiittiä on 100.000 €. Käyttöasteen ollessa yli 80% pystytään ylläpitokorjauksia toteuttamaan jonkin verran ilman lainarahoitusta. Tarjonnan sopeuttaminen kysyntään antaa paremmat mahdollisuudet ylläpitokorjausten toteutukselle.

Tällä hetkellä käyttöaste ylittää kaupunginvaltuuston asettaman tavoitteen (90%). Käyttöaste on 97 %. Korkean käyttöasteen jatkuva ylläpitäminen on mahdollista, kun vuokra-asuntokantaa on vähennetty. Vuokra-asuntoja on kysyntään nähden oikea määrä, vaikka alueellisia eroja on.

Investointitarve

Lähipuosien investointitarpeina on ikkunoiden ja kattojen uusimisia. Lisäksi korjaustarpeita tulee asuntokantaan säännöllisesti. Korjaukset toteutetaan välttämättömyysjärjestyksessä.

Vuokratuotot

tammi-kesäkuu **2023**; 1 306 588

Vertailutiedot edellisiin vuosiin:

2022; 1 261 473 €

2021; 1 233 240 €

2020; 1 188 974 €

2019; 1 222 113 €

2018; 1 198 435 €

2017; 1 213 510 €

5.1.4. Alastaro-Koti

Tavoitteet ja toteutumat vuodelle 2023

Asumisen turvaaminen nykymallin mukaisesti tulevina vuosina.
Yksityisomisteisissa asunnoissa (huoneistot 2-12) asuminen on jatkunut aikaisemman käytännön mukaisena.

Omien sähkö- ja vesimittareiden asentaminen Ilolakotiin.
Ilola-kodin kulutusten erillismittausten toteutusmahdollisuutta on valmisteltu esiselvityksin tekniikan ja kulutusten kustannusjaon osalta. Jälkilaskelmista on voitu todeta muun muassa Ilola-kodin sähkön kulutuksen muutosten aiheuttaneen yksityisille osakkeenomistajille virheellisesti kohdistuvaa asumiskustannusten nousua.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Merkittävimpiä riskejä ovat mm asukkaiden terveyteen ja asiakasympäristöön liittyvät riskit. Usein kun asukas muuttaa huonokuntoisempana kuin mitä menneinä vuosina.

Myös asukkaiden alentunut fyysinen toimintakyky ja muistin alenema aiheuttaa vaaratilanteita mm liukastumisina ja kaatumisina.

Ilola-kodin osalta asukkaiden päivittäisestä hoidosta vastaa Hyvinvointialue. Muiden huoneistojen asukasvalinnasta vastaa osakkeenomistaja, joten yhtiö ei voi suoranaisesti vaikuttaa asukkaiksi muuttavien toimintakykyyn. Asiasta on informoitu osakkeenomistajia.

Korjausvelan kasvu saattaa lähivuosina lisätä tarvetta isommille korjauksille.
Esteettömyyden poistaminen huoneistojen sisätiloista (kph ja parvekeovi) teettää merkittävämmät kustannukset, korjausten ajoitusta ei ole tässä vaiheessa päätetty.

Merkittäviä kehittämistoimia

Hyvinvointialueen valmistuminen vaikuttaa selkeästi Ilola-kodin toimintaan mutta voi vaikuttaa myös yksityisten omistamiin asuntoihin.

Henkilöstön pysyminen vakiintuneena, ei siirtyminen hyvinvointialueen toimintaan ole vaikuttanut merkittäviä ongelmia.

Huomiota tulee vastaisuudessa kiinnittää toimivaltuuksiin hyvinvointialueen henkilökunnan osalta kiinteistöyhtiötä koskevissa, muun muassa korjausratkaisuissa ja -teettämisessä.

Asukaskohderyhmän kunto on myös muuttumassa ja siksi esimerkiksi esteettömyyttä tulisi mahdollistaa asunnoissa.

Loimikodissa on tällä hetkellä öljylämmitys ja siitä pyritään luopumaan lähivuosina. Lämmitysmuoto tulee vaihtumaan myös Alastaro-kodissa vesi-ilmalämpöpumppuun.

Alastaro-kodille lämmön ja lämpimän käyttöveden tuottava Loimikoti ry siirtyi vuoden 2023 alussa kaukolämpöön. Investoinnin Alastaro-kodille laskettava osuus tulee korvattavaksi Loimikodille joko lämmön perusmaksuna tai kertakorvuksena. Kustannuksen arvioidaan aiheuttavan yhtiövastikkeeseen noin 1,00 €/m²/kk korotuspaineen.

5.1.5. Kehitys Oy Kurittula

Ei toimintaa 1.1.-30.6.2023

5.1.6. Kiinteistö Oy Telkäntie

Tavoitteet vuodelle 2023

Nykyisen vuokrausasteen säilyttäminen – asunnot ovat lähes kaikki vuokrattuna (tyhjät asunnot saneerauksessa).

Osavuosikatsaus 30.6.2023

Vuokraustilanne on pysynyt hyvänä. Yhtiöllä on tällä hetkellä muutama tyhjä asunto, joka ovat remontissa.

Tilikaudella tehdään kaikkiin taloihin omat kaukolämmön alajakokeskukset ja lämmitysjärjestelmän tasapainotukset, työt ovat loppusuoralla ja valmistuvat elokuun alussa.

Lainatarvetta ei ole, yhtiön rahoitusasema on hyvä.

Hallituksen arvio viiden vuoden huomattavista ja muista korjaussuunnitelmista:

Huoneistoremontteja tehdään tarpeen mukaan. Talojen ulko-ovet uusitaan tänä vuonna.

LVI-Kuntotutkimus tehtiin vuonna 2018. Kuntotutkimuksen perustuvat jatkotoimenpiteet:

- Lämmönsiirtimien uusiminen valmistuu elokuussa 2023
- vesijohtojen ja viemäreiden seurantatutkimukset vuonna 2025

Muuta:

- jätepiesteen uusiminen
- piha-alueen kunnostus, asfaltoinnin uusiminen
- julkisivun kuntotutkimus valmistunut 2022
- hankesuunnitelma tehtäneen 2023 - 2024
- elementtisaumausten uusiminen on edessä noin 5 vuoden kuluttua